

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส
ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ
ทักษะปฏิบัติการรำนโรรบพระณม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ธรรณกร จันทกาโร

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

EXTRA-CURRICULAR ACTIVITIES BASED ON DAVIES' INSTRUCTIONAL MODEL
FOR PSYCHOMOTOR DOMAIN WITH GROUP PROCESS TECHNIQUES ON
LEARNING ACHIEVEMENT AND THE PRACTICAL SKILLS OF NORA BOT
PHRATHOM OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS

THANYAKON JANTAKARO

AN INDEPENDENT STUDY SUMTTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE
REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
PROGRAM IN CURRICULUM AND TEACHING FIELD
SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

2023

COPYRIGHT OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

การค้นคว้าอิสระ

เรื่อง

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส
ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ
ทักษะปฏิบัติการรำนอบทประณม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

INDEPENDENT STUDY

EXTRA-CURRICULAR ACTIVITIES BASED ON DAVIES' INSTRUCTIONAL MODEL
FOR PSYCHOMOTOR DOMAIN WITH GROUP PROCESS TECHNIQUES ON
LEARNING ACHIEVEMENT AND THE PRACTICAL SKILLS OF NORA BOT
PHRATHOM OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS

THANYAKON JANTAKARO

AN INDEPENDENT STUDY SUMTTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE
REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
PROGRAM IN CURRICULUM AND TEACHING FIELD
SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

2023

COPYRIGHT OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ใบรับรองการค้นคว้าอิสระ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ชื่อการค้นคว้าอิสระ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติการรำนรบาทประถม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
EXTRA-CURRICULAR ACTIVITIES BASED ON DAVIES' INSTRUCTIONAL MODEL FOR PSYCHOMOTOR DOMAIN WITH GROUP PROCESS TECHNIQUES ON LEARNING ACHIEVEMENT AND THE PRACTICAL SKILLS OF NORA BOT PHRATHOM OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS

ผู้วิจัย นางสาวธรรณกร จันทกาโร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระได้พิจารณาเห็นชอบโดย

.....อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ
(อาจารย์ ดร. มนต์รี เตนดวง)
.....ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุไรศิริ ชูรักษ์)
.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นพเก้า ณ พัทลุง)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา รับรองการค้นคว้าอิสระแล้ว

.....รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นณณเรศ อากาศสุวรรณ)
วันที่เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อการค้นคว้าอิสระ

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติการรำนโนรา บทประณม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ผู้วิจัย

นางสาวธรรณกร จันทกาโร ปีการศึกษา 2566

ปริญญา

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร. มนตรี เด่นดวง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร 2) เปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการรำนโนรา บทประณม หลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรกับเกณฑ์ร้อยละ 80 และ 3) ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม กลุ่มเป้าหมาย คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนปากจำวิทยา ที่สนใจการรำนโนรา บทประณม จำนวน 15 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบไปด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบวัดทักษะปฏิบัติ และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้วิธีทดสอบแบบ Wilcoxon Signed Rank Test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการรำนโนรา บทประณม หลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับทักษะกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติการรำนโนรา บทประณม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63

คำสำคัญ: รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส, เทคนิคกระบวนการกลุ่ม, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะปฏิบัติ, การรำนโนรา บทประณม

Independent study Extra-curricular Activities Based on Davies' Instructional Model for Psychomotor Domain with Group Process Techniques on Learning Achievement and the Practical Skills of Nora Bot Phrathom of Secondary School Students

Researcher Thanyakorn Jantakaro **Academic Year** 2023

Degree Master of Education Program in Curriculum and Instruction

Advisor Dr. Montree Denduang

Abstract

The objectives of this research were: 1) to compare students' learning achievement between before and after organizing extra-curricular based on Davies' instructional model for psychomotor domain with group process techniques, 2) to compare students' practical skills of Nora Bot Phrathom after organizing extra-curricular based on Davies' instructional model for psychomotor domain with group process techniques with the criteria of 80 percentage, and 3) to investigate students' satisfaction on organizing extra-curricular based on Davies' instructional model for psychomotor domain with group process techniques. The target group were fifteen grades 7 to 12 students at Pak Ja Witthaya School, purposive sampling was employed. The research instruments consisted of 1) extra-curricular activity plans, 2) a learning achievement test, 3) a practical skill assessment form, and 4) a students' satisfaction questionnaire. The statistics used were percentage, mean standard deviation, and Wilcoxon signed rank test.

The research results showed that: 1) students' learning achievement after organizing extra-curricular was higher than before organizing extra-curricular with statistically significant at the level of .01, 2) students' practical skills of Nora Bot Phrathom after organizing extra-curricular was higher than the criteria of 80 percentage with statistically significant at the level of .01, and 3) students' satisfaction on organizing the extra-curricular was at a highest level with the average of 4.63.

Keywords: Davies' instructional model for psychomotor domain, group process techniques, learning achievement, practical skill, Nora Bot Phrathom

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยการให้คำปรึกษา คำแนะนำแนวทางที่ถูกต้องและการตรวจข้อบกพร่องต่าง ๆ จาก ดร. มนตรี เต็นดวง อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระทุก ๆ ท่านที่ให้คำแนะนำ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และได้แนะนำแก้ไขข้อบกพร่อง

ขอขอบพระคุณรองผู้อำนวยการ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนปากจำวิทยา อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา ที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกตลอดเวลาในการดำเนินการวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ขอขอบคุณนักเรียนโรงเรียนปากจำวิทยาทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยด้วยดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนทุกท่าน รวมถึงเจ้าหน้าที่ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนทุกท่านที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูทเวทิตาแด่บิดา มารดา บุคคลในครอบครัว บุรพาจารย์ ที่ให้ความรัก ความห่วงใย ตลอดจนผู้มีอุปการะคุณทุกท่าน

ธรรณกร จันทกาโร

ตุลาคม 2566

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
กิจกรรมเสริมหลักสูตร	11
การเรียนการสอนนาฏศิลป์	16
ศิลปะการแสดงโนรา	22
รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส	33
เทคนิคกระบวนการกลุ่ม	34
การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับ เทคนิคกระบวนการกลุ่ม	35
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	36
ทักษะการปฏิบัติ	39
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	57
กลุ่มเป้าหมาย	57
แบบแผนการวิจัย	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	58
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	58
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	64
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	65
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์	67
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	72
สรุปผล	73
อภิปรายผล	73
ข้อเสนอแนะ	76
บรรณานุกรม	78
ภาคผนวก	82
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	83
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	85
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	89
ภาคผนวก ง การหาคุณภาพเครื่องมือ	148
ประวัติผู้วิจัย	167

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แผนการทดลอง	57
2 แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	59
3 จำนวนข้อสอบที่สร้างและใช้จริงในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์	61
4 ข้อคำถามแบบสอบถามความพึงพอใจ	63
5 กิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิค กระบวนการกลุ่ม	64
6 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริม หลักสูตร.....	68
7 ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการรำนรบาทประณม.....	69
8 ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการ สอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม.....	70
9 ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ 1	150
10 ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ 2	151
11 ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ 3-5	153
12 ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	156
13 ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดทักษะปฏิบัติ แผนการจัด กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ 1 เรื่อง การร้องบทประณม	160
14 ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดทักษะปฏิบัติ แผนการจัด กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ 2 เรื่อง การร้องบทประณมประกอบจังหวะ	161
15 ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดทักษะปฏิบัติ แผนการจัด กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ 3-5 เรื่อง การตีทำตามคำร้องบทประณม 1-3	162
16 ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ	165

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
---	----------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560: 1) เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศ เพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัตประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศภูมิภาคและของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาประเทศภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรมและประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต

การจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 1) ในหมวด 4 กำหนดแนวการจัดการศึกษาในมาตรา 23 (3) ให้ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการในเรื่องความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปวัฒนธรรม กีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์มีจินตนาการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ ช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ โดยการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 20-21) กำหนดให้ผู้เรียนพัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์

และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลุกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น

ประเทศไทยมีประเพณีแบบอย่างทางศิลปะการแสดงมาช้านาน ซึ่งได้ผ่านมามากหลายศตวรรษและหลายชั่วอายุคน การถ่ายทอดศิลปะนี้ได้ผ่านมามากหลายทาง จากที่เป็นคำพูดจนถ่ายทอดมาเป็นเอกสารจากเรื่องราวของคน ๆ เดียว หรือครอบครัว มาจนเป็นกิจการทางการศึกษาอย่างมีระบบ (ราณี ชัยสงคราม, 2544: 23) ประเพณีทางศิลปะของการแสดงได้ผ่านจากยุคกรุงเรืองและยุคเสื่อม นาฏศิลป์ไทยเป็นส่วนหนึ่งของกระแสแห่งการแสดงออกทางวัฒนธรรมที่สำคัญและยังเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากต่อวิถีชีวิตของชาวไทย ไม่ใช่เป็นเพียงแค่ความบันเทิงอย่างเดียว แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมที่สำคัญ เกี่ยวข้องกับศาสนาและกลุ่มสังคมหลายกลุ่ม โดยแท้จริงแล้วนาฏศิลป์ของไทยนั้นสามารถที่จะบรรยายลักษณะเฉพาะตัวและยังสามารถที่จะสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของสังคมไทยที่แตกต่างจากที่อื่น ๆ โดยเฉพาะ ดังนั้นสามารถสังเกตได้ว่านาฏศิลป์ของไทยจะสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะที่จะบ่งบอกให้เห็นถึงความเป็นไทย จัดเป็นศิลปวัฒนธรรมอันเป็นสัญลักษณ์ของชาติ ช่วยถ่ายทอดความเป็นมาของประวัติศาสตร์เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมา แสดงออกถึงความเป็นชาติที่มีความเจริญรุ่งเรืองนับตั้งแต่อดีตกาล นาฏศิลป์มีบทบาทในฐานะที่เป็นมรดกทางสังคมอันเกิดจากการสร้างสรรค์สั่งสม ซึ่งจำเป็นต้องมีการสืบทอดต่อไป เกิดจากการปรุงแต่งกริยาท่าทางธรรมชาติของมนุษย์

เนื่องจากการแสดงของนักเรียนโรงเรียนปากจำวทยาที่ผ่านมานักเรียนใช้เวลาในการฝึกซ้อมค่อนข้างนาน ทำให้การแสดงแต่ละครั้งต้องใช้เวลาในการฝึกฝนก่อนออกงานต้องดำเนินการตั้งแต่เนิ่น ๆ และเพื่อให้ให้นักเรียนที่สนใจการรำโนราบหประณมมีโอกาสในการเรียนรู้จึงควรจัดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้กับนักเรียนที่สนใจ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทดลองฝึกการรำโนราบหประณมจนเกิดเป็นทักษะที่เชี่ยวชาญ ตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน ตลอดจนความบันเทิงหรือนันทนาการ โดยมุ่งเน้นและสนับสนุนให้นักเรียนได้ประกอบกิจกรรมด้วยตนเอง เพื่อเสริมประสบการณ์ชีวิต การทำงานร่วมกันปรับตัวเองเข้ากับสังคมได้อย่างมีความสุข กิจกรรมการรำโนราบหประณมเป็นกิจกรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) ที่จัดขึ้นเพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องของกระบวนการร้องบท ตีท่าบทประณม เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเอง ตั้งแต่ขั้นวางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

กิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นกิจกรรมนอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งสถาบัน คณะและวิทยาลัยดำเนินขึ้น เพื่อเสริมสร้างทักษะ ประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ ผ่านการทำ กิจกรรมต่างๆ ที่ครอบคลุมการพัฒนาด้านวิชาการและวิชาชีพ การบำเพ็ญประโยชน์ การรักษาสีแกวล้อม ศิลปวัฒนธรรม คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนกีฬาและนันทนาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเสริมสร้างความเป็นคนเก่ง คนดี (กระทรวงวัฒนธรรม, 2565: 8) ซึ่งจะช่วยพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนตามศักยภาพ ได้รู้จักตนเองว่ามีความถนัดและความสามารถในด้านใด และจะใช้ความสามารถนั้นสร้างสรรค์ตนเองและสังคมอย่างไร ศักยภาพของผู้เรียนจะปรากฏและพัฒนาได้เมื่อทำกิจกรรมที่ตรงกับความถนัดและความสามารถของตนเองด้วยความพอใจ พัฒนาสิ่งแกวล้อม โดยอาศัยที่ตัวบุคคลจะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแกวล้อม พัฒนาปฏิสัมพันธ์ประสบการณ์ เพราะผู้เรียนสามารถเลือกทำกิจกรรมตามความสนใจของตนเอง และสิ่งแกวล้อมได้ขยายขอบเขตให้กว้างขวางขึ้น ทำให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแกวล้อมมีประสิทธิภาพมากขึ้น (ชูศักดิ์ วรณกุล, 2538: 8-11)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าในการจัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติ มีหลากหลายรูปแบบ (ทิตนา แคมมณี, 2563: 247) กล่าวว่า รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เป็นการฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำให้ทักษะย่อย ๆ ให้ได้ก่อน แล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันไปเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดีและรวดเร็วขึ้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวของเดวิส จึงเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เพราะเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอน ทั้งการทำงานเป็นรายบุคคลและทำงานเป็นรายกลุ่ม ทักษะปฏิบัติที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ 1) ขั้นสาธิตทักษะ หรือการกระทำ 2) ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย 3) ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย 4) ขั้นให้เทคนิควิธีการ 5) ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อผู้เรียนให้สามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้วจึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลายๆครั้งจนสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

เทคนิคกระบวนการกลุ่ม ทิตนา แคมมณี (2563: 143-144) กล่าวว่า เทคนิคกระบวนการกลุ่ม เป็นการทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันและมีการดำเนินงานร่วมกัน โดยผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มต่างก็ทำหน้าที่ของตนเองอย่างเหมาะสมและมีกระบวนการทำงานที่ดี เพื่อนำกลุ่มไปสู่วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการทำงานกลุ่มที่ดีจะช่วยให้เกิดทักษะทางสังคม และขยายขอบเขตของการเรียนรู้ให้กว้างขวางขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีการสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ผู้สอนมีการฝึก ชี้แนะ สอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำงานกลุ่มที่ดี

ในจุดใดจุดหนึ่งของกระบวนการ เช่น ในเรื่องบทบาทผู้นำกลุ่ม บทบาทสมาชิกกลุ่ม กระบวนการทำงานกลุ่ม องค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้เรียนมีการวิเคราะห์การเรียนรู้ของตนเองทั้งในด้านเนื้อหาสาระที่เรียน และกระบวนการทำงานร่วมกัน ผู้สอนมีการวิเคราะห์และประเมินผลการเรียนทั้งด้านเนื้อหา สาระ และกระบวนการกลุ่ม

จากความสำเร็จและความเป็นมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา เรื่อง การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติการรำนอบทประณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการรำนอบทประณกับเกณฑ์ร้อยละ 80 และศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม

วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาเรื่อง การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติการรำนอบทประณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการรำนอบทประณ หลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม กับเกณฑ์ร้อยละ 80
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม

สมมติฐานการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อทักษะปฏิบัติการรำนอบทประณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีสมมติฐานดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

2. ทักษะปฏิบัติการรำนโรรบทประณม หลังการจ้ดกิจกรรมเสริมหลััสูตรโดยั้ใช้รูปแบบการสอณทักษะปฏิบัติของเด็ีสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจ้ดกิจกรรมเสริมหลััสูตรโดยั้ใช้รูปแบบการสอณทักษะปฏิบัติของเด็ีสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม อยู่ในระดับมากขึ้นไป

ขอบเขตการวิจัย

การจ้ดกิจกรรมเสริมหลััสูตรโดยั้ใช้รูปแบบการสอณทักษะปฏิบัติของเด็ีสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติการรำนโรรบทประณม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนปากเจ้าวิทยา ที่สนใจในกิจกรรมเสริมหลััสูตร เรื่อง การจ้ดกิจกรรมเสริมหลััสูตรโดยั้ใช้รูปแบบการสอณทักษะปฏิบัติของเด็ีสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะปฏิบัติการรำนโรรบทประณม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 15 คน

ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรต้น คือ การจ้ดกิจกรรมเสริมหลััสูตรโดยั้ใช้รูปแบบการสอณทักษะปฏิบัติของเด็ีสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม

- ตัวแปรตาม คือ
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 2. ทักษะปฏิบัติการรำนโรรบทประณม
 3. ความพึงพอใจต่อการจ้ดกิจกรรมเสริมหลััสูตร

ขอบเขตเนื้อหา

เป็นกิจกรรมเสริมหลััสูตรที่จัดขึ้นให้นักเรียนที่สนใจ เรื่อง การรำนโรรบทประณม โดยมีเนื้อหาอย่อยดังนี้

1. การร้องบทประณม
2. การร้องบทประณมกับจังหวะ
3. การตีทำรำนตามคำร้องบทประณม

ขอบเขตระยะเวลา

ดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรภายในเวลา 1 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 2 ชั่วโมง รวมเป็นเวลา 10 ชั่วโมง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส หมายถึง การใช้อวัยวะของร่างกายในการเคลื่อนไหวและปฏิบัติกิจกรรม การปฏิบัติและการตอบสนองที่ซับซ้อนน้อยไปหาที่ซับซ้อนมาก ซึ่งประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะใหญ่ การปฏิบัติทักษะตามรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสจะช่วยให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะได้ดีและรวดเร็วขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะปฏิบัติที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่

- 1) ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ
- 2) ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย
- 3) ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย
- 4) ขั้นให้เทคนิควิธีการ
- 5) ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์

เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้วจึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบและฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้งจนสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

2. เทคนิคกระบวนการกลุ่ม หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการทำงานร่วมกัน โดยสมาชิกแต่ละคนจะปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง เพื่อนำกลุ่มไปสู่วัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยผู้วิจัยจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มความสามารถ เก่ง - กลาง - อ่อน กลุ่มละ 4 คน ให้ผู้เรียนเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม โดยเก็บคะแนนเป็นรายบุคคล และนำคะแนนของสมาชิกทุกคนในกลุ่มมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม

3. รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม หมายถึง การสอนทักษะปฏิบัติโดยอาศัยนักเรียนผู้สอนฝึกให้กับนักเรียนคนอื่น ๆ แบ่งกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถ เก่ง-กลาง อ่อน กลุ่มละ 4 คน ฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ ก่อนแล้วเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ โดยเก็บคะแนนบททดสอบย่อยของตนเอง และนำคะแนนของแต่ละคนในกลุ่มมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้ดีและรวดเร็ว ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบมีทั้งหมด 5 ขั้น คือ

3.1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ หมายถึง ขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำในภาพรวม ครูสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบทักษะหรือการกระทำที่สาธิตให้นักเรียนดู ครูกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติไม่ช้าหรือเร็วเกินไปกติกาก่อนการสาธิตครูให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกตควรชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต

3.2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย หมายถึง ขั้นที่ให้ผู้เรียนฝึกทักษะย่อย ๆ หลังจากผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้วผู้สอนแบ่งทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อย ๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อย ๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปที่ละส่วนอย่างช้า ๆ

3.3 ขั้นปฏิบัติทักษะย่อยร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม หมายถึง ขั้นที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย โดยจัดการเรียนรู้ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม แบ่งกลุ่มสมาชิกตามความสามารถ เก่ง-กลาง-อ่อน กลุ่มละ 4 คน ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันฝึกทักษะปฏิบัติการจำโนราบทบประถม โดยไม่

มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดผู้สอนให้คำแนะนำและช่วยแก้ไขจนผู้เรียนทำได้ เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไปและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

3.4 ขั้นให้เทคนิควิธีร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม หมายถึง ขั้นที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติให้ได้แล้วจึงให้ผู้สอนแนะนำเทคนิควิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น โดยจัดการเรียนรู้ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่มเพื่อให้นักเรียนได้ทำร่วมกัน

3.5 ขั้นเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม หมายถึง ขั้นที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้วจึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ โดยจัดการเรียนรู้ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่มด้วยการแบ่งกลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ โดยให้ผู้เรียนในกลุ่มช่วยเหลือกันและเก็บคะแนนปฏิบัติเป็นรายบุคคล

4. ทักษะปฏิบัติการรำนโราบทประณม หมายถึง สามารถดีทำรำนโราตามคำร้องบทประณมที่เป็นแม่บทที่ใช้ฝึกทำ โดยใช้ส่วนต่าง ๆ ในร่างกายตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้าให้สอดคล้องกลมกลืนไปกับท่วงทำนอง จังหวะของเพลง เป็นการปฏิบัติฝึกหัดการรำนโราเบื้องต้น โดยประเมินทักษะปฏิบัติ 3 ด้าน คือ ด้านการร้องบทประณม การร้องบทประณมกับจังหวะ และการดีทำรำนโราตามคำร้องบทประณม

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจที่เกิดขึ้นหลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือทักษะที่เกิดขึ้นในการเรียนรู้นั้นๆ ได้จากการวัดทักษะปฏิบัติ เป็นพฤติกรรมการใช้อวัยวะเคลื่อนไหวของร่างกายในการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวอย่างคล่องแคล่วที่ต้องเกิดจากการฝึกหัดซ้ำๆ กระทำซ้ำ สามารถเห็นได้จากการกระทำโดยตรง และต้องอาศัยเจตคติในการปฏิบัติ วัดผลสัมฤทธิ์โดยใช้แบบทดสอบชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

6. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชื่นชอบ สนใจ กระตือรือร้นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ประเมินโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 15 ข้อ ประกอบไปด้วยประเด็นการประเมิน 3 ด้าน คือ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านการจัดกิจกรรม 3) ด้านบรรยากาศ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาเรื่อง การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติการรำนรบาท ประถม ผู้วิจัยคาดว่าจะมีประโยชน์ดังนี้

1. ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติการรำนรบาทประถม โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการลงมือปฏิบัติจริง
2. เป็นแนวทางสำหรับครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติย่อย ๆ ไปสู่ทักษะปฏิบัติใหญ่ เช่น วิชาการงานอาชีพ ดนตรี พลละ เป็นต้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติการรำนรบาท ประถม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยดังนี้

1. กิจกรรมเสริมหลักสูตร

- 1.1 ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 1.3 องค์ประกอบของกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 1.4 ความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลักสูตร

2. การเรียนการสอนนาฏศิลป์

- 2.1 ความหมายนาฏศิลป์
- 2.2 การสอนนาฏศิลป์
- 2.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้นาฏศิลป์

3. ศิลปะการแสดงโนรา

- 3.1 ความสำคัญของการแสดงโนรา
- 3.2 องค์ประกอบการแสดงโนรา
- 3.3 โนราในสถานศึกษา
- 3.4 บทประณม

4. รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

- 4.1 รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส
- 4.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส
- 4.3 กระบวนการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

5. เทคนิคกระบวนการกลุ่ม

6. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิค กระบวนการกลุ่ม

7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- 7.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- 7.2 เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 7.3 ลักษณะของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี
- 8. ทักษะการปฏิบัติ
 - 8.1 ความหมายของทักษะปฏิบัติ
 - 8.2 รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย
 - 8.3 แนวทางการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะ
 - 8.4 การวัดและประเมินผลทักษะปฏิบัติ
- 9. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
 - 9.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 9.2 เครื่องมือวัดความพึงพอใจ
 - 9.3 การประเมินค่าความพึงพอใจ
- 10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมเสริมหลักสูตร

1. ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ธีรศักดิ์ อัครบรร (2545: 15) ได้ให้ความหมายกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นการกระทำเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่จัดขึ้นนอกเวลาเรียนตามปกติของชั้นเรียน โดยผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเองและมีครูเป็นผู้ดูแลให้คำแนะนำปรึกษา เป็นไปเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ในการเรียนตามหลักสูตรให้กว้างยิ่งขึ้น สนองความสนใจและความถนัด พัฒนาความสามารถพิเศษ ส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพ และช่วยฝึกอุปนิสัยของผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 1) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการ ด้วยรูปแบบ วิธีการที่หลากหลาย เพื่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะวิชาชีพ รวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม มุ่งส่งเสริมเจตคติ คุณค่าชีวิต ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

กระทรวงวัฒนธรรม (2565: 8) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมนอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งสถาบัน คณะและวิทยาลัยดำเนินขึ้น เพื่อเสริมสร้างทักษะ ประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ ผ่านการทำกิจกรรมต่างๆ ที่ครอบคลุมการพัฒนาด้านวิชาการและวิชาชีพ การบำเพ็ญประโยชน์ การรักษาสีงแวดล้อม

ศิลปวัฒนธรรม คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนกีฬาและนันทนาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเสริมสร้างความเป็นคนเก่ง คนดี

จากการศึกษาความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรสรุปได้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรหมายถึง กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดให้กับผู้เรียน โดยไม่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างความสามารถของผู้เรียนตามความถนัด ไม่ได้เป็นกิจกรรมที่บังคับให้ผู้เรียนต้องเข้าร่วมทุกคน แต่เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามความสนใจ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง

2. วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ชูศักดิ์ วรณกุล (2538: 8-11) ได้กล่าวว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นสิ่งเชื่อมโยงระหว่างชีวิตในโรงเรียนกับชีวิตจริง เป็นสนามให้ผู้เรียนทดลองใช้ความรู้และประสบการณ์จากห้องเรียนให้เป็นประโยชน์ในชีวิตจริง โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ช่วยพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนตามศักยภาพ ได้รู้จักตนเองว่ามีความถนัดและความสามารถในด้านใด และจะใช้ความสามารถนั้นสร้างสรรค์ตนเองและสังคมอย่างไร ศักยภาพของผู้เรียนจะปรากฏและพัฒนาได้เมื่อทำกิจกรรมที่ตรงกับความสามารถและความสามารถของตนเองด้วยความพอใจ
2. ช่วยพัฒนาสิ่งแวดล้อม กิจกรรมเสริมหลักสูตรจะช่วยพัฒนาสิ่งแวดล้อมของผู้เรียนเมื่อสิ่งแวดล้อมกว้างขวางขึ้น โดยอาศัยที่ตัวบุคคลจะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมย่อมมีความหมายมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และเกิดการเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวาง
3. ช่วยพัฒนาปฏิสัมพันธ์ประสบการณ์ หมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่พึงประสงค์ สภาพของห้องเรียนปกติอาจสร้างความพอใจและประสบการณ์ให้กับผู้เรียนได้ระดับหนึ่ง แต่กิจกรรมเสริมหลักสูตรจะช่วยเพิ่มเติมให้ดีขึ้นได้ เพราะผู้เรียนสามารถเลือกทำกิจกรรมตามความสนใจของตนเอง และสิ่งแวดล้อมได้ขยายขอบเขตให้กว้างขวางขึ้น ทำให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 2) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ว่า

1. ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะกระบวนการ และทักษะทางวิชาการและวิชาชีพอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น
2. ผู้เรียนค้นพบความสนใจ ความถนัด และพัฒนาความสามารถพิเศษเฉพาะตัว เห็นช่องทางในการสร้างอาชีพในอนาคตได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง
3. ผู้เรียนเห็นคุณค่าขององค์ความรู้ต่าง ๆ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการพัฒนานตนเองและประกอบอาชีพ
4. ผู้เรียนพัฒนาบุคลิก เจตคติ ค่านิยมในการดำเนินชีวิต และเสริมสร้างศีลธรรม จริยธรรม

5. ผู้เรียนมีจิตสำนึกและทำประโยชน์เพื่อหมู่คณะ สังคมและประเทศชาติ

จากการศึกษาวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสรุปได้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรมุ่งเสริมสร้างให้ผู้เรียนเรียนตามที่ตนเองสนใจและถนัด ที่มีการจัดการเรียนการสอน นอกเหนือจากในหลักสูตร โดยเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถพิเศษในด้านต่าง ๆ ของนักเรียน เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนกับครู นักเรียนกับนักเรียนเอง ระหว่างนักเรียนกับชุมชน ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้การเข้าสังคมประชาธิปไตย เพื่อโตไปเป็นประชากรที่ดีของสังคม

3. องค์ประกอบของชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

วัชรภรณ์ เจริญสุข (2547: 16) กล่าวว่า องค์ประกอบของชุดกิจกรรม มีดังนี้

1. ชื่อกิจกรรม
2. คำชี้แจง
3. จุดประสงค์ของกิจกรรม
4. เวลาที่ใช้
5. สื่อ อุปกรณ์
6. เนื้อหาสาระ
7. กิจกรรมการเรียนการสอน
8. การประเมินผล

ทิตินา แคมมณี (2550: 10-12) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดกิจกรรมไว้ว่า ชุดกิจกรรมประกอบด้วย

1. ชื่อกิจกรรม คือ ชื่อกิจกรรมหลักของชุดกิจกรรมนั้น ๆ
2. คำชี้แจง คือ ส่วนลักษณะของการจัดการเรียนการสอนของชุดกิจกรรมนั้น ๆ
3. จุดมุ่งหมาย คือ ส่วนที่บอกถึงเป้าหมายของครูผู้สอนที่มีต่อผู้เรียนในการใช้ชุดกิจกรรม
4. ความคิดรวบยอด คือ ส่วนที่บอกถึงความคิดหรือคำสำคัญของชุดกิจกรรม
5. สื่อและอุปกรณ์ คือ ส่วนที่บอกถึงอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนของชุดกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนรวมถึงครูผู้สอนได้เตรียมความพร้อมก่อนใช้ชุดกิจกรรม
6. เวลาที่ใช้ คือ การระบุเวลาของการใช้ชุดกิจกรรมหรือการกำหนดจำนวนชั่วโมงของการใช้ชุดกิจกรรม

7. ขั้นตอนการใช้ชุดกิจกรรม คือ การระบุวิธีการใช้กิจกรรม ระยะเวลา และรายละเอียดการทำชุดกิจกรรม โดยประกอบไปด้วยขั้นนำ ขั้นกิจกรรม ขั้นอภิปราย ขั้นฝึกปฏิบัติ ขั้นสรุปและขั้นประเมินผล เป็นต้น ทั้งนี้ขั้นตอนสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมของชุดกิจกรรม

บุญชม ศรีสะอาด (2551: 95-96) กล่าวถึงชุดกิจกรรมจะมีองค์ประกอบสำคัญอยู่ 4 ประการ คือ

1. คู่มือการใช้ชุดกิจกรรม เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้ชุดกิจกรรม ศึกษาและปฏิบัติตาม เพื่อให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ อาจประกอบด้วยแผนการสอน สิ่งที่ครูต้องเตรียมก่อนสอน บทบาทของผู้เรียน การจัดชั้นเรียน (ในกรณีของชุดกิจกรรมที่มุ่งใช้กับกลุ่มย่อย เช่น ในศูนย์การเรียนรู้)

2. บัตรงาน เป็นบัตรคำสั่งว่าจะให้ผู้เรียนปฏิบัติบัตรอะไรบ้างโดยระบุกิจกรรม ตามลำดับขั้นตอนของการเรียน

3. แบบทดสอบวัดผลความก้าวหน้าของผู้เรียน ใช้สำหรับตรวจสอบว่าหลังจากการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมจบแล้วผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่

4. สื่อการเรียนต่าง ๆ เป็นสื่อสำหรับผู้เรียนได้ศึกษามีหลายชนิดประกอบกัน อาจเป็นประเภทสิ่งตีพิมพ์ เช่น บทความ เนื้อหาเฉพาะเรื่อง จุลสาร บทเรียนโปรแกรมหรือประเภทวัสดุทัศนูปกรณ์ เช่น รูปภาพ แผนภูมิต่าง ๆ เทปบันทึกเสียง फिल्मสคริป สไลด์ เป็นต้น

จากการศึกษาองค์ประกอบของชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมควรมีคู่มือการใช้ชุดกิจกรรม เพื่อให้ชุดกิจกรรมนั้นๆบรรลุอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในชุดกิจกรรมนั้นประกอบไปด้วย ชื่อกิจกรรมคำชี้แจง จุดมุ่งหมาย ความคิดรวบยอด สื่อและอุปกรณ์ เวลาที่ใช้ และขั้นตอนการใช้ชุดกิจกรรม

4. ความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลักสูตร

สมศักดิ์ คงเที่ยง (2540: 282-283) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันในสังคมด้วยความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกันและการให้ความร่วมมือเป็นกำลังสำคัญต่อการพัฒนาต่างๆ การส่งเสริมให้เด็กทำงานร่วมกันตั้งแต่อยู่ในโรงเรียน เป็นการช่วยฝึกฝนประชาธิปไตยให้แก่เด็ก เมื่อเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้าจะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ดี เพราะผลจากประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับเมื่อตอนที่อยู่ในห้องเรียน

2. ช่วยเสริมสร้างความเป็นพลเมืองการทำงานร่วมกัน ช่วยฝึกนิสัยที่ดีให้เกิดขึ้นกับนักเรียน เช่น การเสียสละเพื่อหมู่คณะ รู้จักการสร้างความสัมพันธ์ต่อผู้อื่นสร้างความเป็นพลเมืองที่ดีให้รู้จักร่วมมือกับสังคม

3. ส่งเสริมลักษณะผู้นำ การที่นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ก็จะต้องแสดงความสามารถของตนเองออกมา นักเรียนคนใดมีความสามารถทางใดก็ไปทำงานทางที่ตนเองถนัด ใครเก่งก็มักจะได้รับการยกย่องให้เป็นผู้นำ

4. ช่วยให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การที่นักเรียนได้ทำงานที่ตนสนใจและถนัด จะช่วยให้นักเรียนหันมาสนใจทำงานมากกว่าการไปเที่ยวเตร่ การรู้จักให้นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เขาสนใจจะเป็นการหาทางออกที่ดีให้แก่ นักเรียน เมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ หางานอดิเรกทำแทนการใช้เวลาว่างไปในทางที่ผิด

5. กิจกรรมเสริมหลักสูตรช่วยชี้ให้เห็นว่านักเรียนมีความถนัดและความสามารถในการอาชีพด้านใด ถ้าได้รับการส่งเสริมที่ถูกต้องก็อาจจะออกไปทำอาชีพนั้นได้

6. ช่วยสร้างลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่ นักเรียนโดยการที่นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน รู้จักแบ่งงานกันทำ รู้จักประสานงานกัน

ประกอบ ประพันธ์วิทยา (2542: 12) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความจำเป็นมากที่จะต้องจัดให้ผู้เรียน ปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การปรับตัวของผู้เรียนและการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน เพื่อให้ได้มีโอกาสสัมผัสสถานการณ์จริง และรับประสบการณ์ตรงด้วยตนเองจึงมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง เพราะในการดำเนินชีวิตประจำวันจริงของผู้เรียนนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับงานทางด้านวิชาการเพียงอย่างเดียว หากแต่ต้องขึ้นอยู่กับ การปรับตัว การแก้ปัญหา การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยด้วยตนเอง โดยอาศัยประสบการณ์และทักษะเป็นเครื่องมือ

สมภพ เจริญทนต์ (2542: 6-7) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ดังนี้

1. เพื่อสนองความต้องการด้านจิตวิทยา นักเรียนระดับต่างๆ เป็นวัยที่ต้องการได้รับการยอมรับและต้องการรวมกลุ่ม ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์นั้นชี้ให้เห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมจะทำให้เกิดความอบอุ่น ความเชื่อมั่นในตนเองและประสบความสำเร็จ

2. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะทำให้ นักเรียนได้ค้นพบความสามารถของตนเอง ผลงานของเพียเจต์แสดงให้เห็นชัดว่าการเรียนที่มีประสิทธิภาพนั้น เด็กต้องมีโอกาสได้กระทำการต่างๆ ด้วยตนเอง การได้รับประสบการณ์ตรงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาสติปัญญา

3. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะทำให้ นักเรียนมีความกระตือรือร้น ดังผลงานของสกินเนอร์ที่แสดงให้เห็นว่าการกระทำใดที่ได้รับการเสริมแรงจะมีแนวโน้มให้เกิดการกระทำนั้นอีก

4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะทำให้ นักเรียนรู้สึกถึงการใช้เวลาว่างให้มีคุณค่าและเกิดประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม

5. เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนด้วยกันเอง กิจกรรมที่ได้ทำงานร่วมกัน คิดร่วมกันเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีขึ้น

6. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นการพัฒนาความเป็นผู้นำทั้งทางตรงและทางอ้อม เพราะเด็กจะได้มีโอกาสจัดการงานต่างๆด้วยตนเอง มีโอกาสเลือกและประกอบกิจกรรมด้วยตนเองซึ่งจะมีลักษณะเป็นสังคมประชาธิปไตย

จากการศึกษาความสำคัญของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสรุปได้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นเครื่องมือที่ช่วยทำให้นักเรียนเกิดความสุขทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ สามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ประโยชน์ต่อหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ประโยชน์ต่อโรงเรียนและท้องถิ่น โดยเป็นการเสริมสร้างและพัฒนาบุคลิกภาพตลอดจนพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของนักเรียน

การเรียนการสอนนาฏศิลป์

1. ความหมายนาฏศิลป์

รังษิยา งามวงศ์ (2548: 16) ได้ให้ความหมายของนาฏศิลป์ไว้ว่า นาฏศิลป์ หมายถึง การฟ้อนรำที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นในเมื่อธรรมชาติไม่อำนวยให้ แต่ต้องประณีตลึกซึ้ง ตรงตาตรงใจ เพียบพร้อมใจ ความวิจิตรบรรจงอันละเอียดอ่อนและปฏิบัติให้สมบูรณ์ได้โดยเกิดจากความชำนาญ แต่ตามความหมายที่เข้าใจกันโดยทั่วไปคือ การรื้อรำทำเพลง การให้ความบันเทิงใจอันประกอบด้วย ความโน้มเอียงของอารมณ์และความรู้สึก

เอกรินทร์ สัมหาศาล (2551: 201) ได้ให้ความหมายของนาฏศิลป์ไว้ว่า นาฏศิลป์ไทย มีลักษณะเฉพาะตัวแสดงเอกลักษณ์ของความเป็นไทย ถึงแม้ว่าบางอย่างเราได้นำแบบมาจากต่างชาติบ้าง แต่ก็มีมีการนำมาดัดแปลงให้เข้ากับนาฏศิลป์ไทยได้อย่างกลมกลืน จนกลายเป็นลักษณะเฉพาะแบบไทยนาฏศิลป์ไทยมีลีลาอ่อนช้อยสวยงาม

ธิดารัตน์ ภักดีรักษ์ (2557: 39) ได้ให้ความหมายของนาฏศิลป์ไว้ว่า นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะแห่งการฟ้อนรำที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นจากท่าทางตามธรรมชาติด้วยความประณีตงดงามมีแบบแผน นอกจากนี้ยังต้องอาศัยการบรรเลงดนตรีและการขับร้องประกอบด้วย จึงจะทำให้ผู้ชมเกิดอารมณ์คล้อยตาม

อรรพรรณ ชมวัฒนา (2565: 126) ได้ให้ความหมายของนาฏศิลป์ไว้ว่า นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะการแสดงที่สร้างความเพลิดเพลิน สนุกสนาน นาฏศิลป์เป็นศิลปะที่เกิดขึ้นจากการเลียนแบบกิริยาท่าทางของคนและสัตว์ มีจุดมุ่งหมายคล้ายกับอารยธรรมของอินเดีย คือ เป็นการละเล่นเพื่อความผ่อนคลายและการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การแสดงนาฏศิลป์จะต้องประกอบด้วย การฟ้อนรำ ดนตรี และการขับร้อง นำมาผสมผสานจนเกิดเป็นการแสดงนาฏศิลป์ที่สวยงาม การแสดงนาฏศิลป์ไทยแบ่งออกเป็น โขน ละคร รำและระบำ และการแสดงพื้นเมือง ซึ่งมีรูปแบบการแสดงที่แตกต่างกันออกไป

จากความหมายของนาฏศิลป์ข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า นาฏศิลป์ คือ ศิลปะแห่งการฟ้อนรำที่มนุษย์ได้สร้างสรรค์ประดิษฐ์ขึ้น โดยใช้ร่างกายเคลื่อนไหว ผสมผสานบทเพลง ทำนองเพลง มีการเลียนแบบหรือดัดแปลงจากธรรมชาติออกมาด้วยความประณีต วิจิตรบรรจง โดยมีท่ารำที่อ่อนช้อย

สวยงาม ถ่ายทอดความรู้สึกทางด้านอารมณ์จิตใจมายังในรูปแบบการแสดงประกอบด้วย ระบาย ระบาย รำ ฟ้อน โขนและละคร

2. การสอนนาฏศิลป์

วิลลศรี อุปรมัย (2553: 311-314) กล่าวว่า วิชานาฏศิลป์และการละคร เป็นวิชาที่เกี่ยวกับการสร้างคุณค่าทางจิตใจและการปฏิบัติ การสอนโดยทั่วไปนั้นจุดประสงค์คือให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาความรู้ จึงเริ่มลงมือปฏิบัติ และสุดท้ายคือขั้นที่เกี่ยวกับคุณค่า ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นที่ 2 แล้วแต่กรณีของผู้ชอบที่เรียนด้วยใจรัก ซึ่งเป็นค่านิยมในด้านการแสดง การร่ายรำ เกิดความตระหนัก จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม (ทั้งในด้าน Cognitive Affective และ Psychomotor) ซึ่งจะได้ อธิบายประกอบความเข้าใจดังนี้

1. พุทธินิสัย (The Cognitive Domain) คือ วิชาที่เกี่ยวกับความรู้ทางความคิดและสติปัญญา ซึ่งมีจุดมุ่งหมายแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1.1 พุทธินิสัยด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถที่จะจดจำ (Memorizations) และระลึกได้ (Recall) ได้แก่ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ เช่น ข้อมูลจำเพาะเจาะจง และข้อมูลหลักโดยทั่วไป ตลอดจนวิธีการกระบวนการโครงสร้าง และสภาพการต่าง ๆ โดยพุทธินิสัยด้านความรู้ แบ่งแยกออกเป็น 3 ประเภท คือ

1.1.1 ความรู้เฉพาะอย่าง (Knowledge of Specifics) คือความรู้ข้อมูลเป็นความรู้พื้นฐานเป็นรูปธรรม และช่วยให้เกิดความเข้าใจในแบบนามธรรม แบ่งออกเป็นประเภทย่อย ๆ เช่น ความรู้เกี่ยวกับศัพท์และคำ (Knowledge of Terminology) และความรู้เฉพาะเนื้อหาความเป็นจริง (Knowledge of Specific Facts)

1.1.2 ความรู้เกี่ยวกับวิธีการสิ่งเฉพาะเจาะจง (Knowledge of Way and Means of Educative with Specialist) ซึ่งได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับเรื่องระเบียบแบบแผนดั้งเดิม แนวโน้มใหม่ การจัดแบ่งประเภท และมาตรการต่าง ๆ ตลอดจนวิธีการ

1.1.3 ความรู้เกี่ยวกับหลักการและความซับซ้อนของแต่ละวิชา (Knowledge of The Universe and Abstraction in a Field) ได้แก่ โครงการ วิธีการ และความคิดต่าง ๆ ถูกรวบรวมขึ้นมาเป็นทฤษฎี โครงสร้าง และหลักการที่ใช้ในแต่ละสายวิชารวมถึงการแก้ปัญหา

1.2 พุทธินิสัยด้านสติปัญญา (Intellectual Skill and Abilities) เป็นความรู้ชนิดที่ใช้ความสามารถทาง (Knowledge) นำมาแก้ปัญหา ความรู้ชนิดนี้มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.2.1 ความเข้าใจ (Comprehension) ซึ่งแบ่งออกเป็นพฤติกรรม 3 แบบ คือ

1) เข้าใจแปลความหมายได้ (Translation)

2) เข้าใจตีความหมายได้ (Interpretation)

3) สามารถประเมินค่าใจความสำคัญได้ Extrapolation

1.2.2 การนำไปประยุกต์ (Application)

1.2.3 การวิเคราะห์ แบ่งออกเป็น (Analysis)

1) การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Elements)

2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Relationship)

3) การวิเคราะห์หลักการดำเนินงาน (Organizational Principles)

1.2.4 การสังเคราะห์ (Synthesis) คือความสามารถจะนำองค์ประกอบต่าง ๆ มารวมเข้าเป็นภาพพจน์โดยสมบูรณ์ เพื่อใช้เกิดความกระจ่างในสิ่งนั้น

1.2.5 การประเมินผล (Evaluation) คือความสามารถในการพิจารณาและตัดสินในทุกกรณีโดยแบ่งออกเป็น

1) การตัดสินโดยการใช้คุณค่าของสิ่งนั้น ๆ (Judgement in Terms of Internal Evidences)

2) การตัดสินโดยใช้มาตรฐานภายนอก (External Evidences)

2. เจตคติ จิตนิสัย (The Affective Domain) คือ นิสัยที่เกี่ยวกับคุณธรรมและทัศนคติ รวมไปถึงความซาบซึ้ง เป็นเรื่องสลับซับซ้อนมาก เพราะคุณค่าที่ดี ความซาบซึ้งที่ดี เป็นเรื่องนามธรรมที่เกิดขึ้นภายในของจิตใจแต่ละคน ไม่สามารถมองเห็นได้หรือวัดได้เหมือนพุทธรูปและทักษะนิสัย แต่เป็นคุณค่าที่สำคัญที่สุด ซึ่งความมุ่งหมายทางการศึกษาของไทยควรให้ความสำคัญ โดยจัดหาสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศ ให้เกิดขึ้นในการเรียนการสอนแต่ละระดับชั้น เพื่อนำไปสู่เป้าหมายใหม่ทางการศึกษา ทั้งนี้เพราะค่านิยมและทัศนคติจะมีผลต่อพฤติกรรม และวิถีทางในการดำเนินชีวิตของคนเรา โดยกระบวนการในการสร้างจิตนิสัย ซึ่งหมายถึงสร้างค่านิยม มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ความตั้งใจที่จะรับ (Receiving or Attending) คือการรับรู้ว่าจะอะไรเป็นอะไรและเข้าใจลักษณะเด่นและสำคัญของสิ่งนั้น ๆ ซึ่งเหล่านี้นี้องค์ประกอบต่าง ๆ เช่น การรู้ความต้องการที่จะรู้การรับรู้เฉพาะเจาะจง

2.2 การมีปฏิกิริยาโต้ตอบ (Responding) คือการมีปฏิกิริยาโต้ตอบในทางบวกและมีความพอใจที่จะโต้ตอบ หรือพอใจหลังจากที่ได้ตอบแล้ว

2.3 การสร้างค่านิยม (Valuing) ขั้นที่ 3 นี้ เป็นกระบวนการที่แสดงออกถึงค่านิยมซึ่งอาจพิจารณาได้จากการแสดงจากพฤติกรรม ดังต่อไปนี้

2.3.1 การยอมรับค่านิยมใดค่านิยมหนึ่ง (Acceptance of a value)

2.3.2 การชอบค่านิยมอื่น ๆ (Preference for a value)

2.3.3 การเอาตัวเองไปผูกพันด้วย (Commitment)

2.3.4 การจัดรวบรวม (Organization) คือการพิจารณาจัดรวบรวมค่านิยมเข้าเป็น เรื่อง ๆ หรือเป็นระบบระเบียบ โดยมองเห็นความสัมพันธ์ของค่านิยม สามารถวินิจฉัยค่านิยมอะไรสำคัญ กว่าอะไร และค่านิยมอะไรมีบทบาทมากที่สุด ซึ่งในการจัดรวบรวมนี้อาจแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

- 1) การสร้างมโนทัศน์ของค่านิยม (Conceptualization of a value)
- 2) จัดรวบรวมระบบค่านิยม (Organization of value system)

2.3.5 การพัฒนาคุณลักษณะจากค่านิยม (Characterization by a value or value Concept) เป็นค่านิยมที่เป็นผลงานทางด้านจิตนิสัยที่สูงที่สุด ซึ่งพฤติกรรมในระดับการพัฒนา จากค่านิยมนี้มี 2 ทาง คือ

- 1) หลักเกณฑ์การตัดสินใจพิจารณาเรื่องต่าง ๆ (Generalized)
- 2) การแสดงคุณค่าของแต่ละบุคคล (Characterization)

3. ทักษะนิสัย (The Psychomotor Domain) คือ ทักษะนิสัยเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการ เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายซึ่งรวมไปถึงอวัยวะและประสาท ด้วยเจ้าของทฤษฎี คือ คิบเลอร์ (Kibler 1970) และคณะได้พยายามรวบรวมไว้ เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในด้านลำดับหมวดหมู่ ความยากง่ายของพฤติกรรม (Taxonomy) ที่จำเป็น และมีความสำคัญต่อการสอนวิชาทักษะหรือวิชา ประเภทเน้นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม โดยเฉพาะวิชาดนตรี นาฏศิลป์ และพลศึกษา ลำดับ ความเคลื่อนไหวทางทักษะนิสัย ความเคลื่อนไหวของคนเราเริ่มลำดับจากสิ่งที่เป็นส่วนใหญ่ไปหา ส่วนย่อยที่สลับซับซ้อนนั้น ได้พัฒนามาดังนี้ คือ

3.1 ทักษะในการเคลื่อนไหวทั้งร่างกาย (Gross Bodily Movement) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

- 3.1.1 การเคลื่อนไหวอวัยวะส่วนบน (Movement Involving Upper Limbs)
- 3.1.2 การเคลื่อนไหวอวัยวะส่วนล่าง (Movement Involving Lower Limits)
- 3.1.3 การเคลื่อนไหวอวัยวะทั้งสองส่วน หรือมากกว่านั้น

3.2 การเคลื่อนไหวที่ต้องใช้ประสาทรวมกัน ได้แก่การเคลื่อนไหวที่มีประสาทสัมพันธ์กัน เช่น การได้ยินด้วยหู และขณะเดียวกันก็มีการเคลื่อนไหว แขน ขา เช่น เมื่อได้ยินเสียงบรรเลงใน ทำนองจังหวะกระปี่กระบอกหรือมวยไทย แขนขาที่ขยับร่ายรำไปตามประสาทหูที่ได้ยิน หรือการร่าย รำในทางนาฏศิลป์ก็เช่นเดียวกัน การเคลื่อนไหวประเภทนี้แยกออกเป็นระดับย่อย ๆ ได้อีก ดังนี้

- 3.2.1 การเคลื่อนไหวของมือและเท้า (Hand Finger Movement)
- 3.2.2 การเคลื่อนไหวของมือและตา (Hand - Eye Coordination)

จากการศึกษาการเรียนการสอนนาฏศิลป์สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ เป็นการจัดการเรียนการสอนคล้ายกับวิชาอื่นๆ คือมีจุดประสงค์ด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ซึ่งการ จัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติ ให้ความสำคัญกับการ เคลื่อนไหว โดยธรรมชาติมนุษย์จะลำดับทักษะที่เป็นทักษะใหญ่ไปหาทักษะย่อยที่ซับซ้อนมากขึ้น

3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทางศิลปะ

บงอร อนุเมธางกูร (2542: 200-201) ได้กล่าวว่า เครื่องมือที่ใช้วัดผลการสอนนาฏศิลป์ เป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวัดเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้ว โดยวิธีวัดผลการเรียนรู้ที่ใช้กันอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาหลายวิธีเช่นการทดสอบ การจัดอันดับ คุณภาพ การสอบถามและสำรวจ การบันทึกย่อยและระเบียบวิธีแบบผสม การสังเกตและสัมภาษณ์ การให้ปฏิบัติจริง เป็นต้น

การเลือกเครื่องมือวัดผลนาฏศิลป์ เป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวัดเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ที่ตั้งไว้แล้วสรุปผลการประเมินว่านักเรียนคนใด เก่ง ปานกลาง อ่อน ต้องปรับปรุงแก้ไข การเลือกและการใช้เครื่องมือวัดผลนั้นว่ามีความสำคัญมาก เพราะถ้าเลือกเครื่องมือไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้แล้วก็จะได้ผลของการวัดที่ไม่ถูกต้อง เชื่อถือไม่ได้ เช่น ในการวัดทักษะและเจตคติในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนแทนที่ครูจะใช้แบบบันทึกการสังเกต เช่น แบบสำรวจรายการและแบบจัดอันดับคุณภาพ แต่กลับไปใช้แบบทดสอบมาสอบวัดทักษะและทำที่ ความรู้สึกของนักเรียนซึ่งแบบทดสอบไม่สามารถจะวัดได้ครอบคลุมทักษะและความรู้สึกของนักเรียน ได้ ข้อมูลที่ได้จากการวัดจึงไม่ใช่ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ และถึงแม้ว่าจะสามารถเลือกเครื่องมือวัดได้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เช่น ใช้แบบสำรวจรายการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมด้าน อารมณ์ ความรู้สึกของนักเรียน ถ้าครูสังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวแล้วด่วนตัดสินว่าเป็น พฤติกรรมแท้จริงของนักเรียนก็อาจได้ข้อมูลไม่ตรงตามความจริง เพราะพฤติกรรมที่นักเรียน แสดงออกอาจเป็นพฤติกรรมเสแสร้ง หรือเกิดขึ้นด้วยเหตุบังเอิญ จึงต้องสังเกตหลาย ๆ ครั้งจนแน่ใจ ว่าพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกเป็นพฤติกรรมปกติของนักเรียน เป็นต้น โดยมีข้อควรพิจารณาใน การเลือกเครื่องมือวัดผล ดังนี้

1. ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ว่าต้องการให้นักเรียนเกิดพฤติกรรม ใด ๆ หลังจากที่ได้เรียนจบบทเรียนแล้ว พฤติกรรมของนักเรียนที่เกิดขึ้น ภายหลังการเรียนนี้ เรียกว่า พฤติกรรมปลายทาง

2. พิจารณาพฤติกรรมปลายทางของแต่ละจุดประสงค์ของการเรียนรู้ว่าก่อนที่จะเกิดพฤติกรรม ปลายทางได้นั้น จะต้องเกิดพฤติกรรมใดมาก่อนบ้าง พฤติกรรมย่อย ๆ ที่เกิดนำมา ก่อนที่จะเกิดพฤติกรรมปลายทางนี้เรียกว่าพฤติกรรมนำทาง และถือว่าเป็นพฤติกรรมที่ต้องการวัด

3. นำพฤติกรรมนำทางมากำหนดเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่เข้าใจง่าย เหมาะกับ กิจกรรมและวัยของนักเรียน

4. พิจารณาวิธีการและเครื่องมือวัดผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ได้ กำหนดขึ้น ซึ่งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมหนึ่ง ๆ อาจใช้เครื่องมือวัดได้หลายอย่าง จึงควรเลือกใช้ เครื่องมือวัดผลด้วยความรอบคอบ และตรงตามจุดประสงค์ของการวัด

กระทรวงศึกษาธิการ (2547: 28) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการคือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและ ประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับ ไม่ว่า จะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ การวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและ สารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

กุลิศรา จิตรชญาวนิช (2562: 231-234) กล่าวว่า การวัดผลประเมินผลที่ผ่านมา ยังไม่เป็นที่ยอมรับว่าเป็นวิธีการที่นำมาใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนแล้วได้มาตรฐาน เท่าที่ควร เพราะเป็นวิธีการวัดผลและประเมินผลที่ไม่ครอบคลุมตรงตามสภาพจริง ส่วนใหญ่จะเป็น การวัดด้านความรู้ ความจำ ข้อสอบ หรือแบบทดสอบต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นแบบปรนัยหรือจับคู่เติมคำ ดังนั้น ปัจจุบันนักวิชาการต่าง ๆ จึงได้มีการปรับปรุง พัฒนาการวัดผลและประเมินผลที่จะนำมาใช้ ในด้านการจัดการเรียนรู้ให้ได้คุณภาพหรือมาตรฐานกว่าที่ผ่านมา โดยการวัดผลและประเมินผลที่กำลัง ได้รับความสนใจและนำมาใช้ในปัจจุบัน คือ การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 26 โดยที่ผู้สอนจะต้องวัด ความรู้ ทักษะและกระบวนการต่าง ๆ อย่างรอบด้าน ไม่ใช่วัดเพียงความรู้ ความจำด้วยแบบทดสอบ เพียงอย่างเดียว แต่จะต้องเป็นการวัดที่ใช้วิธีการที่หลากหลาย เน้นพฤติกรรม การปฏิบัติเป็นสำคัญ และตรงกับสภาพที่แท้จริงของผู้เรียน

เครื่องมือการประเมินตามสภาพจริง ต้องอาศัยเทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลและใช้ เครื่องมือที่มีคุณภาพเหมาะสมกับคุณลักษณะที่ต้องการศึกษา โดยเครื่องมือที่สามารถนำมาใช้ในการ ประเมินตามสภาพจริงมีดังนี้

1. การทดสอบ เป็นวิธีการสร้างข้อสอบโดยใช้แบบทดสอบ เพื่อประเมินความรู้ ความสามารถของผู้เรียน เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบเช่น แบบสอบเขียนตอบ แบบสอบเลือกตอบ และแบบวัดต่าง ๆ
2. การสอบสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดผลด้วยการซักถาม สทนา ได้ตอบ เพื่อประเมิน ความคิด ทักษะคิดต่าง ๆ เครื่องมือที่ใช้ เช่น แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบไม่มีโครงสร้าง
3. การสังเกต เป็นการวัดผลและประเมินผลที่กระทำได้ทุกสถานการณ์หรืออาจมีการ กำหนดรายการพฤติกรรม เป้าหมายที่ต้องการเก็บข้อมูลด้วยประสาทสัมผัสทางหูและตา

4. การตรวจผลงาน เป็นการประเมินผลด้วยการกำหนดงานหรือกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ โดยผู้สอนจะเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องหรือให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล

5. การใช้แฟ้มสะสมงาน เป็นการวัดผลและประเมินผลที่ใช้หลักการเก็บหลักฐานผลงานที่ดีและมีความภาคภูมิใจที่เป็นตัวแทนงานที่ปฏิบัติของผู้เรียนเกี่ยวกับทักษะ แนวคิด ความสนใจ ความสำเร็จ โดยมีผลการประเมินแสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนด้วยตนเองของผู้เรียน เครื่องมือที่ใช้สำหรับการประเมินแฟ้มสะสมผลงาน ได้แก่ แบบบันทึก แบบประเมินผลงานและแบบประเมินตนเอง

6. การรายงานตนเอง เป็นการให้ผู้เรียนเขียนบรรยายความรู้สึกหรือแสดงความคิดเห็นออกมาโดยตรงลงบนแบบบันทึก เพื่อประเมินความรู้สึกนึกคิดและความเข้าใจในสิ่งต่างๆที่ได้เรียนรู้

จากการศึกษาการวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ทางศิลปศิลป์สรุปได้ว่า การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ทางศิลปศิลป์เป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพราะเป็นเครื่องมือตรวจสอบความสามารถของผู้เรียนและเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการจัดการศึกษาหรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและการประเมินผลในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีหลายรูปแบบหรือหลายวิธีด้วยกัน แต่ที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดคือ การประเมินตามสภาพจริง เพราะเป็นวิธีการที่สามารถค้นพบความสามารถและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ตรงกับสภาพความเป็นจริง และเครื่องมือที่ใช้วัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ก็มีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ศิลปะการแสดงโนรา

1. ความสำคัญของการแสดงโนรา

อาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์ (2565: 27-29) กล่าวว่า การแสดงโนราที่มีบทบาทและคุณค่าต่อบริบทของสังคมภาคใต้มาเป็นเวลานานตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน อันเนื่องด้วยเป็นศิลปะการแสดงพื้นบ้านที่มีความใกล้ชิดและตอบสนองความต้องการในวิถีการดำเนินชีวิตมาช้านาน ทำให้ศิลปะการแสดงประเภทนี้จึงเป็นที่ชื่นชอบ ผูกพัน สร้างความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดในสถาบันของครอบครัว และสังคมคนภาคใต้อย่างเหนียวแน่น การที่ศิลปะการแสดงโนราที่มีบทบาทและคุณค่าต่อวิถีชีวิตคนภาคใต้นั้น สามารถพิจารณาจากเรื่องราวต่อไปนี้

1. คนภาคใต้จะมีโลกทรรศน์ให้ความยกย่องศิลปินโนราตั้งแต่ในอดีต แตกต่างจากภาคอื่น ๆ ไม่มีดุฎกดูแคลนชายไทยที่มีความรู้ด้านศิลปะโนราว่าเป็นคนตั่นกินรำกิน เพราะถือว่าศิลปินโนราที่มีบทบาทเป็นนักเลงสามารถ ฟังพาอาศัยได้ ดังปรากฏในเพลงกล่อมเด็กในอดีตที่เกี่ยวข้องกับโนรา

2. การแสดงโนรามีต่อสถานภาพความเข้มแข็งสังคมและครอบครัว เพราะชาวบ้านนิยมจัดพิธีกรรมโนราโรงครูขึ้นที่บ้าน เพื่อเคารพและระลึกถึงบรรพบุรุษที่ล่วงลับให้ได้มาพบปะรู้จักกับลูกหลาน เพื่อสร้างความรัก ความผูกพัน อบรมสั่งสอนและแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนระหว่างลูกหลาน สมาชิกในครอบครัวและปลูกฝังความกตัญญู การจัดพิธีกรรมโนราโรงครู สามารถแสดงให้เห็นถึงความรักใคร่ กลมเกลียวเหนียวแน่น ความเป็นปึกแผ่นของญาติพี่น้อง ในสายตระกูล ครอบครัวที่ได้มาร่วมพิธีว่ามีจำนวนมากน้อยเพียงใด ถ้าหากจัดพิธีกรรมโนราโรงครูมีผู้คนมาร่วมมากมาย แสดงว่าเป็นสายตระกูลของครอบครัวที่สมาชิกทุกคนรักกลมเกลียว ร่วมมือกันเพราะได้มาช่วยงานและเข้าร่วมพิธี เคารพบรรพบุรุษเดียวกัน เป็นที่รู้จักช่วยเหลือกันทุกคนเพราะทุกคนมาร่วมงานด้วยจิตเดียวกัน จึงเป็นแบบอย่างของสถาบันครอบครัวที่มีความเป็นปึกแผ่นในสังคมของชาวภาคใต้

3. การแสดงโนรามีสถานะเป็น “นักแสดงปักษ์ใต้” คือ เป็นที่พึงพาไว้วางใจ สามารถช่วยเหลือคนอื่นได้ในยามเดือดร้อนเป็นผู้ที่มีศักดิ์ศรี ดังในบทพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 เรื่อง จดหมายเหตุประพาสเมืองปักษ์ใต้ รศ.128 ทรงเล่าไว้ดังนี้ เจ้าคุณรัชกาลเล่าว่าเมื่อแรก ๆ ท่านมาเป็นเจ้าเมืองตรังนี้เป็นธรรมเนียมลูกชายไปขอลูกสาวฝ่ายบิดามารดาถามก่อน 2 ข้อ คือ “รำโนราเป็นหรือไม่” กับ “ขโมยควายเป็นหรือไม่” ถ้าไม่เป็นทั้งสองอย่าง ไม่ยอมยกลูกสาวให้ เพราะบิดามารดาของผู้หญิงและไม่เห็นว่าจะเลี้ยงเมียได้อย่างไร จะสามารถเลี้ยงเมียได้อย่างไร ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการฝึกโนราเป็นเรื่องสำคัญของผู้ชายสมัยก่อนเพราะถ้าทำได้ เชื่อกันว่าจะสามารถเลี้ยงดูครอบครัวให้อยู่อย่างสุขสบายได้ และสิ่งที่สำคัญในอดีต คือ โนราจะต้องเดินทางแสดงไปในที่ชุมชนต่าง ๆ จะรู้จักผู้คน สถานที่ ผู้ที่มีบทบาทในชุมชนอย่างกว้างขวางในการจัดกิจกรรมบันเทิงอยู่บ่อย ๆ ทำให้พบปะพูดคุย พักอาศัยในหมู่บ้านคนที่รู้จักมากกว่าประชาชนทั่วไปซึ่งไม่มีโอกาสติดต่อกันที่ต่าง ๆ จึงทำให้เป็นศิลปินที่มีความกว้างขวางทางสังคม ผู้คนที่รู้จักเกรงใจสามารถปรึกษาต่อรอง เข้าพบปะกับผู้หลักผู้ใหญ่หรือบุคคลสำคัญในชุมชนได้

4. บทบาทในด้านการพึ่งพาทางจิตใจ เมื่อเกิดความเดือดร้อนและการรักษาการเจ็บป่วยของโรคต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากการรักษาให้หายจากแพทย์ปัจจุบัน คนภาคใต้เมื่อมีความเดือดร้อนจะอาศัยที่พึ่งพาทางจิตใจคือการบนบานศาลกล่าว ขอความช่วยเหลือจากบรรพบุรุษผ่านพิธีกรรมโนราโรงครู หรือเมื่อประสบผลสำเร็จในสิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้ชีวิตสุขสมบุญนั้นก็ระลึกความคุ้มครองที่ได้พึ่งพาอาศัยจากบรรพบุรุษที่มากกราบไหว้ในพิธีโนราโรงครู เช่นเดียวกับพฤติกรรมของการขอพร การแก้ปัญหาคความเดือดร้อน การขอความคุ้มครอง ช่วยเหลือต่าง ๆ จนประสบผลสำเร็จ จะเป็นพฤติกรรม ความเชื่อที่ได้รับการสั่งสอน ปลูกฝังร่วมกันอย่างชัดเจน จึงทำให้มีพิธีกรรมโนราโรงครูปรากฏอยู่ทั่วไปในสังคมภาคใต้ นอกจากนี้แล้วการเจ็บป่วยด้วยโรคบางชนิด เช่น เสนหรือปานแดงกับเด็กโดยทั่วไป หรือการเจ็บป่วยด้วยโรคลักษณะพิเศษ เช่น ผมผูกมัดกันเป็นกระจุกเหนียวแน่นที่เรียกว่า ผมผิซ่อ หรือการเจ็บป่วยกระเสาะกระแสะต่อเนื่องกันมา ไม่ทราบสาเหตุ สามารถรักษาให้

หายได้โดยใช้พิธีกรรมจากครุโนราในการเข้าร่วมรักษาในพิธีกรรมของการแสดง โนราโรงครูที่ปฏิบัติกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

5. โนราสร้างความสนุกสนานบันเทิงให้กับคนทั่วไป ประชาชนทั่วไปในภาคใต้เมื่อเกิดกิจกรรมการแสดงบันเทิงเพื่อชุมชนทุกครั้งจะนิยมติดต่อคณะโนราต่าง ๆ ในภาคใต้มาร่วมแสดงในงาน เพราะเป็นการแสดงที่เข้าถึงผู้ชมได้มากที่สุดทั้งรูปแบบการแสดง การแต่งกาย สำเนียงภาษา ดนตรีและนักแสดง เป็นเอกลักษณ์การแสดงที่คนภาคใต้ได้ใกล้ชิดสัมพันธ์ในด้านความบันเทิงมากที่สุด โนราสามารถสอดแทรกความรู้สึก แนวคิด วิถีชีวิตสนุกสนานของผู้คนในสังคมที่ใกล้ชิด หรือการแสดงเรื่องราวต่าง ๆ ที่คนภาคใต้รู้จักเข้าใจเป็นอย่างดี จะเป็นสิ่งที่สร้างความสนุกสนาน และเกิดความสุขอย่างรวดเร็ว

จากการศึกษาความสำคัญของโนราสรุปได้ว่า โนราสามารถสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวได้ แสดงให้เห็นความรักใคร่กันของคนในครอบครัวผ่านการจัดพิธีกรรมโรงครู มีบทบาทในด้านการพึ่งพาทางจิตใจเมื่อเกิดการเจ็บป่วย ทั้งยังสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้คน กล่าวคือโนรามีบทบาททั้งทางด้านความเชื่อ และความบันเทิงต่อสังคม

2. องค์ประกอบการแสดงโนรา

องค์ประกอบในวัฒนธรรมการแสดงโนราล้วนเป็นองค์ประกอบที่ทำให้โนราเป็นการแสดงที่มีชีวิต พรรณัน ดำรง (2563: 118-137) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการแสดงโนราไว้ดังนี้

2.1 ทำรำและกระบวนรำของโนรา

ครูผู้สั่งสอนจะถ่ายทอดหลักในการยืน นั่ง การทรงตัว กรีดมือ ขยับแขน จัดวางเหลี่ยมและสร้างพละกำลังให้กับขา ให้มีความยืดหยุ่นและแข็งแรงพอที่จะเคลื่อนไหวและสร้างความสมดุลไม่ว่าจะอยู่ในท่ารำเช่นไร ครูแต่ละสายตระกูลมีท่าหลักหรือแม่ท่าที่อยู่ในตำนานกำเนิดโนราเรียกกันว่า ท่ารำ 12 ท่า ที่แตกต่างกันไปบ้าง ท่ารำ 12 ท่า ตามที่สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพทรงรวบรวมไว้จากคำชี้แจงของนายจงรักดี (ขาว) ศิลปินละครชาตรีที่เมืองตรังในบทพระราชนิพนธ์ตำนานละครอิเหนา ว่ามี 12 ท่ารำนั้น จะเห็นว่ามีแตกต่างจากภาพถ่ายท่ารำของโนราคล้ายพรหมเมศ และโนรามดลีน พร้อมกับชื่อเรียกท่ารำ อีกทั้งท่ารำก็มีลักษณะเฉพาะของครุโนราทั้งสองทำให้เห็นได้ว่าในทางปฏิบัติสืบสาน ท่ารำที่เป็นแม่ท่าเหล่านั้นในชนบทพื้นบ้านนั้นขึ้นอยู่กับครูในแต่ละบ้านแต่ละถิ่น ครุโนราแต่ละสายและอาจมีท่ารำพื้นฐานที่เป็นท่ารำที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะครูในแต่ละบ้านแต่ละชุมชนมีวิถีคิดและสร้างท่าพื้นฐานในการถ่ายทอดของตนเอง จึงเห็นว่าท่ารำพื้นฐานของโนราแต่ละสายล้วนมีความเฉพาะในสายครูของตน ในเวลาต่อมาครุโนราผู้ถ่ายทอดสืบสานได้คิดท่ารำเพิ่มเติมและแตกต่างกันออกไป เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในกระบวนรำเบื้องต้น ซึ่งต่อมาเมื่อมีการสืบทอดในระบบการศึกษา จึงมีการรวบรวมและบันทึกเพื่อให้ศิลปินได้ฝึกฝน (ประมาณ 83 ท่ารำ)

ตามบทเพลง “บทครูสอน บทสอนรำและบทประณม” แล้วจึงฝึกการประสมท่าต่างๆ ให้เข้ากันอย่างกลมกลืนมีเอกภาพ ฝึกฝนการรำทำทในทำนองเพลงกราวหรือเพลงโชน ที่เป็นการตีทำประกอบการร้อง

2.2 วงดนตรีโนรา

วงดนตรีของโนรามีบทบาทมากกว่าสร้างเพลงประกอบการร้องรำ แม้ว่าบทเพลงต่าง ๆ จะถูกกำหนดตามแบบแผน แต่ในพิธีกรรมการแหง โนราโรงครู นักดนตรีทำหน้าที่มากกว่าเล่นดนตรี แต่เป็นลูกคู่ร้องรับคำสุดท้ายของบทกลอน และสร้างเสียงดนตรีที่สอดประสาน ให้การสนับสนุนจังหวะในการร้องการรำในแต่ละช่วงแต่ละตอนในการแสดงตามระเบียบของการแสดง และหลายครั้งต้องเล่นเครื่องดนตรีร่วมกับเป็นผู้แสดง ใช้ลมหายใจ อารมณ์ ลีลาที่เป็นหนึ่งเดียวกันกับผู้แสดง ในพิธีกรรมแต่ละครั้งการร้อง การรับ และการสอดใส่ทำนอง แม้จะมีแบบแผนและไม่ได้เปลี่ยนแปลงมากนัก แต่วงดนตรีก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง นายโรงต้องมียวงดนตรีที่รู้ใจ เข้าใจแนวทางในการแสดงเป็นผู้รับ-ส่งจังหวะกับนายโรง วงดนตรีเป็นผู้สร้างบรรยากาศสำคัญช่วยให้นายโรงสามารถควบคุมช่วงเวลาต่างๆ และสร้างการสื่อสารสัญญาณให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจในการปฏิบัติตน

เครื่องดนตรีโนราส่วนใหญ่เป็นเครื่องประกอบจังหวะ ดังนี้

1. ทับ (โชน) เป็นเครื่องดนตรีที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นตัวควบคุมจังหวะ กำกับบทบาท ลีลา ทำนองการรำ และการขับร้องกลอน การเปลี่ยนกระบวนรำ และการร้องกลอนทุกครั้งทับต้องเปลี่ยนตามทันท่วงทีและกลมกลืน โดยเฉพาะการรำที่เรียกว่า “ทำบทเพลงทับ” หรือ รำเพลงทับ
2. กลอง เป็นเครื่องกำกับจังหวะที่คอยรับและขัดจังหวะทับ ที่เรียกว่าขัดลูกกลอง โนราคณะหนึ่งมีกลอง 1 ลูก บทบาทของกลอง ใช้บรรเลงประกอบการแสดง ในอดีตใช้ตีเพื่อบอกชุมชนว่าโนรามมาแล้ว
3. โหม่ง เป็นฆ้องคู่เป็นเครื่องกำกับจังหวะ 2 ลูก เสียงแหลม เรียกหน่วยจี้ เสียงทุ้ม เรียกหน่วยทุ้ม ปัจจุบันเรียกโหม่งหล่อใหม่มีส่วนสำคัญในการขับร้องเพลงให้ไพเราะเสียงหวานกังวาน อันเกิดจากความกลมกลืนระหว่างเสียงของโนรากับโหม่งเรียกว่าเสียงเข้าโหม่ง
4. ฉิ่ง มี 1 คู่ เป็นเครื่องกำกับจังหวะ ใช้คู่กับโหม่ง โดยมุมหนึ่งของรางโหม่งจะผูกฉิ่งไว้ เวลาลูกคู่ตีโหม่ง จะใช้มือข้างหนึ่งตลิ่งไปด้วย
5. ปี่ เป็นเครื่องเป่า เครื่องดนตรีให้ทำนองชนิดเดียวในการแสดงโนรา ทำให้การดำเนินดนตรี มีความไพเราะ ใช้บรรเลงเป็นหลักในการรำโนรา เรียกว่า รำเพลงปี่ ร่าย้วยปี
6. แตรระพวง หรือกรับพวง เป็นเครื่องประกอบจังหวะทำจากไม้เนื้อแข็ง นำมาเจาะรูหัวท้าย ซ้อนกันประมาณ 10 อัน ใช้เรียวยไม้หรือลวดเหล็กมัดเข้าด้วยกัน ตีให้ปลายกระทบกัน มีความสำคัญ 2 ประการ คือ เป็นครูของดนตรีโนราเวลาทำพิธีสวดเครื่อง ครูจะใช้กำไลสวมผ่าน แตรระ ให้ไหลไปสวมมือโนราที่เข้าพิธี และเป็นดนตรีหลักในการขับร้องและรับบทกลอนเพลงที่เรียกว่า เพลงร่ายแตรระ และเพลงหน้าแตรระ นอกจากเครื่องดนตรีตามแบบแผนเหล่านี้แล้วในปัจจุบันยังพบ

เครื่องดนตรีอื่น ๆ ในการแสดงโรงครู ได้แก่ ซอฮู้ หรือเครื่องดนตรีแบบสากลที่เป็นเครื่องไฟฟ้า เช่น กีตาร์ กลองชุด คีย์บอร์ด เป็นต้น เสียงเครื่องดนตรีและผู้ขับร้องมีไมโครโฟน มีเครื่องเสียงที่มีลำโพงขนาดใหญ่ทำให้เสียงดังก้องไปทั้งชุมชน

2.3 เครื่องแต่งกายสำหรับการแสดงโนรา

ในการแสดงโนราไม่ว่ารูปแบบใด มีเครื่องแต่งกายสำหรับตัวละคร 2 ลักษณะ ได้แก่ เครื่องแต่งกายสำหรับโนรา และเครื่องแต่งกายสำหรับพราน โนรามีเครื่องแต่งกายที่มีสีสันทำด้วยลูกปัดหลากสี ทำให้โนรามีความโดดเด่นแตกต่างไปจากการแสดงนาฏศิลป์ชุดอื่น ๆ ของไทย แต่เดิมผู้แสดงโนราเป็นผู้ชาย ในการรำรำโนราไม่สวมเสื้อ สวมใส่แค่เทริด และเครื่องประดับตามตำนานที่เป็นเครื่องทรง เชื่อมต่อกันด้วยสายผ้าที่ตกแต่งด้วยลูกปัด และสวมผ้าถุงทับกางเกงความยาวได้เข้า ซึ่งเป็นโจงรั้งสูงแบบเข้ากับลำตัวผู้รำ ตกแต่งด้วยผ้าห้อยด้านหน้าและข้าง

ในปัจจุบันเครื่องแต่งกายโนราสร้างสรรค์ด้วยเครื่องลูกปัดที่ออกแบบพัฒนาขึ้นใหม่ เนื่องจากมีผู้หญิงแสดงโนรามากขึ้น ศิลปินโนราได้ออกแบบเครื่องลูกปัดให้สวยงามใช้ปกปิดร่างกายส่วนบน และพัฒนาตกแต่งให้เหมาะสมกับการรำรำ เครื่องลูกปัดได้รับความนิยมสูง เพราะช่วยขับเน้นการรำรำในจังหวะที่รวดเร็วให้มีความสวยงามโดดเด่น การถักทอลูกปัดเดิมใช้ลายข้าวหลามตัด และเป็นลูกปัดมีสีสัน เหลือง แดง น้ำเงิน ขาว เขียว โนราสามารถออกแบบลวดลายสีสันได้เอง เพื่อให้การแสดงของตนมีความแตกต่าง มีโทนสีที่งดงามตามที่ตนชอบหรือเหมาะกับโอกาสที่แสดง

ตามตำนานกำเนิดโนรานั้น พระยาสาวยฟ้าพาดประทานเครื่องต้นหรือเครื่องทรง กษัตริย์ที่ประกอบไปด้วยเทริดและเครื่องประดับให้กับศิลปินโนราคนแรกผู้รำรำได้งดงาม และต่อมาได้รับบรรดาศักดิ์ศิลปินเป็น “ขุนศรีศรธา” ซึ่งได้ถือว่าเป็นสัญลักษณ์ที่ทำให้เห็นการเชื่อมต่อระหว่างโนราและราชสำนัก ตามขนบดั้งเดิมนั้นผู้ที่สวมใส่เครื่องแต่งกายนี้ คือ นายโรง หรือ โนราใหญ่เท่านั้น

เครื่องแต่งกายเป็นองค์ประกอบสำคัญในการทำให้คนธรรมดา เปลี่ยนบทบาทเป็นโนราผู้ศักดิ์สิทธิ์และเมื่ออยู่ในชุดโนราแล้วก็จะเป็นตัวละครอื่นหรือเพศใดก็ได้ สามารถที่จะเล่นปรับเปลี่ยนบทบาทสมมติไปตามบทละครในแต่ละเรื่องโดยใช้อุปกรณ์ประกอบ (props) เพื่อช่วยเสริมบทบาทตัวละครให้ชัดเจน เช่น พระขรรค์ หอก หวาย ไม้เท้า และผ้าขาวม้า เป็นต้น ในปัจจุบันนักแสดงโนราทั้งชายหญิงสวมชุดโนราสีสันสวยงามตามที่ตนชอบ

เครื่องแต่งกายโนรา

1. เทริด เป็นเครื่องสวมใส่บนศีรษะของนายโรง หรือตัวยืนเครื่องมีลักษณะ คล้ายมงกุฎ ปลายมียอดเรียว ตกแต่งด้วยดอกเทริดที่มีลักษณะคล้ายกลีบบัวเล็กๆ โดยรอบ มีกรอบหน้าและหูเทริด ถ้าเป็นเทริดที่เข้าพิธีแล้วจะมีด้ายมงคลตกแต่งประดับไว้

2. เครื่องประดับสำหรับตัวนายโรง หรือ เครื่องต้นในตำนานโนรา มี 9 ชิ้น ทำด้วยเงิน หรือโลหะ ได้แก่ ทับทรวง หรือ ตาบ เป็นเครื่องประดับอก 1 ชิ้น ปีกนกแอ่น 2 ชิ้นที่ปลายสายพาด หรือ สายสังวาลด้านซ้ายและขวา ประจำยาม 1 ชิ้น ติดไว้ด้านหลังสำหรับบังคับสายสังวาลให้ไขว้กันสวยงาม ปิ่นหนึ่ง 1 ชิ้น ประดับไว้ที่เอว “ไหมร” หรือกำไลต้นแขน 2 ชิ้น กำไลปลายแขน 2 ชิ้น

3. เครื่องลูกปิด เป็นชุดเครื่องแต่งกายโนราทำด้วยลูกปิดหลากสี เป็นงานฝีมือที่ ออกแบบลวดลายสีสันทัดงาม มีทั้งลายที่เป็นแบบแผนดั้งเดิม และลายที่ออกแบบขึ้นใหม่ สีสันสวยงามตามรสนิยมของผู้เป็นเจ้าของ เครื่องลูกปิดมีหลายชิ้นประกอบกัน เพื่อไปคลุมตกแต่ง ร่างกายส่วนบนของนักแสดง เครื่องลูกปิดเชื่อมเครื่องประดับไว้ที่เป็นโลหะด้วยกันอย่างงดงามแล้ว เครื่องลูกปิดทำด้วยมือและยังประกอบไปด้วยเครื่องตกแต่งที่มีลักษณะเฉพาะช่วงบนของโนรา ได้แก่

1. สายบ่า เป็นแผงลูกปิดรูปสามเหลี่ยมมี 2 ชิ้น ใช้สวมทับบ่าบนและบ่าขวา
2. สายคอ สร้อยลูกปิดร้อยเป็นแถบ สำหรับห้อยทับทรวง
3. สายพาดซ้ายขวา หรือสังวาล มีสองเส้นไขว้กัน สำหรับห้อย ปีกนกแอ่น ด้านซ้ายและขวา มีประจำยามติดไว้ช่วงหลังเพื่อบังคับสายพาดให้ไขว้กันได้อย่างสวยงาม
4. พานโครง ใช้พันรอบอก ใช้ทั้งผู้ชายและผู้หญิง
5. ปั้งคอ แผงลูกปิด สามเหลี่ยม 2 ชิ้น สำหรับสวมที่คอ ด้านหน้าและหลัง
6. ปั้งโพก แผงลูกปิดสี่เหลี่ยมคางหมู สำหรับคาดทับผ้านุ่ง เพื่อให้เรียบร้อย
7. หน้าเพลลา เป็นกางเกงขาทรงกระบอกสำหรับใส่ตัวใน นิยมปักปลายขา สวม แล้วนุ่งผ้านุ่งทับ

8. ผ้านุ่ง เป็นผ้าลายดอกหรือผ้าสีพื้นก็ได้ ใช้นุ่งทับหน้าเพลลา นุ่งและรัดรูป รั้งสูง หน้าผ้า ลักษณะเดียวกับ ชายไหว ทำด้วยผ้าสามแถบ

9. ผ้าห้อยหน้า เป็นผ้าโปร่งสี่เหลี่ยมผืนผ้า ห้อยไว้ซ้ายและขวาของหน้าผ้า
10. ปีก หรือที่เราเรียกกันว่า หาง หรือหางหงส์ เดิมทำด้วยเขาควายปัจจุบัน เปลี่ยนเป็นโลหะเป็นรูปคล้ายปีกนกคู่ ประกอบเป็นปลายปีกเชิดงอนขึ้นและผูกรวมกันไว้เป็นพู่ทำด้วย ด้ายที่หางหงส์ ทำให้โนราเชื่อมโยงกับการเป็นตัวละครกนิรีในนิทานชาดกเรื่องพระสุธนมโนราห์

11. เล็บ เครื่องสวมนิ้ว ให้ไค้งงาม คล้ายเล็บกิ้งก่า และกิ้งก่า ทำด้วย ทองเหลือง หรือเงิน ปลายร้อยด้วยหวาย ที่มีลูกปิดเล็ก ๆ ประดับ นิยมสวมมือละ 4 นิ้ว การสวมเล็บ ทำให้ท่ารำที่ใช้มือและนิ้ว เช่น การจีบ การกรีดนิ้ว หรือ การขีดท่า เปลี่ยนตำแหน่งมือขณะรำรำ อย่างรวดเร็ว มีความโดดเด่นงดงาม สร้างความตื่นตันทึ่งแก่ผู้ได้ชม

12. กำไลโนรา ทำด้วยทองเหลือง เป็นรูปวงแหวน ใช้สวมข้อมือ ข้อเท้า ข้างละ 5-10 วง เมื่อเวลาปรับเปลี่ยนท่าจะได้เกิดเสียงดังทำให้เกิดความตื่นตันทึ่ง

จากการศึกษาสรุปได้ว่าศิลปะการแสดงโนราของภาคใต้ เป็นสิ่งที่สืบทอดกันมาเป็นเวลานาน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีทั้งกระบวนการรำ การร้อง ที่สื่อให้เห็นถึงความเป็นพื้นถิ่นของภาคใต้ การแสดงโนราสามารถแบ่งออกได้ 2 รูปแบบ คือ 1. แสดงในรูปแบบพิธีกรรม 2. แสดงเพื่อความบันเทิง ปรากฏตำนานเล่าขานกันหลายกระแสตามความเชื่อของแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน โนรามีวิวัฒนาการการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน ทั้งในเรื่องของเครื่องแต่งกาย เครื่องดนตรี กระบวนการ ในปัจจุบันศิลปะการแสดงโนรามีความสำคัญและเป็นที่ยอมรับของภาคใต้

3. โนราในสถานศึกษา

ธรรมนิธย์ นิคมรัตน์ (2565: 1-10) กล่าวว่า การเรียนการสอนโนราในสถาบันการศึกษา ได้ปรากฏหลักฐานรูปภาพผลสัมฤทธิ์การสอนจากการแสดงครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2502 ซึ่งโนราคณะตุง-เดิม จังหวัดตรัง มาสอนโนราให้กับนักเรียนสตรีของโรงเรียนวรนาธิเฉลิม จังหวัดสงขลา แสดงถวายการต้อนรับในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 เสด็จพระราชดำเนินประพาสภาคใต้ ที่จังหวัดสงขลา ต่อมาในปี พ.ศ. 2508 โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูสงขลา ได้เชิญโนราขุนอุปถัมภ์นารากร (พุ่ม เทวา) จังหวัดพัทลุง มาสอนนักเรียนฝึกหัดครูซึ่งเป็นนักเรียนผู้หญิงล้วนเช่นเดียวกัน เพื่อเป็นกิจกรรมเสริมให้กับนักเรียนประจำ ในระหว่างปิดภาคเรียนให้มีความรู้เรื่องศิลปะการแสดงโนรา

ในปี พ.ศ.2502 และ พ.ศ.2508 เกิดการเรียนการสอนโนราขึ้นกล่าวคือผู้บริหาร ครู ศิลปินโนรา นักเรียน และโรงเรียนจะต้องมีความพร้อมร่วมมือกันเพื่อจะเสริมทักษะให้กับนักเรียน และจะมีโอกาสแสดงในกิจกรรมสำคัญของโรงเรียนและชุมชน นอกจากนี้แล้วผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นต้องเสริมสร้างให้นักเรียนและผู้ปกครองเห็นคุณค่าความสำคัญที่มีประโยชน์ต่อนักเรียนเช่น นักเรียนมีโอกาสร่วมแสดงโนราในงานสำคัญ ที่สร้างความประทับใจให้กับผู้รู้ทุกคน หรือนักเรียน แสดงผลสัมฤทธิ์ พร้อมกับได้รับเกียรติบัตรรับรองความรู้ ความสามารถจากผู้บริหารและศิลปินโนรา ซึ่งจะ เป็นกำลังใจและความภาคภูมิใจติดตัวกับนักเรียนตลอดไป

โนราขุนอุปถัมภ์นารากร (พุ่ม เทวา) พร้อมด้วยลูกศิษย์ได้มาสอนที่โรงเรียนสอนฝึกหัดครูสงขลา อย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี พ.ศ.2508 จนถึงปี พ.ศ.2517 ซึ่งโรงเรียนสตรีฝึกหัดครูสงขลาได้เปลี่ยนเป็นวิทยาลัยครูสงขลา มีการสอนนักเรียนชายและนักเรียนหญิงเพื่อออกไปเป็นครูกลุ่มนักเรียนที่รำโนราจึงขยายมากขึ้นแต่รูปแบบการสอนยังคงมีเวลาแค่ช่วงปิดภาคเรียนเช่นเคยและท่านได้สอนให้กับลูกศิษย์ซึ่งเป็นอาจารย์และนักศึกษาที่สนใจพิเศษ จนสามารถมีความรู้ด้านโนราครบถ้วน สมบูรณ์แบบและได้รับความไว้วางใจให้สืบทอดการแสดงโนราในวิทยาลัยครูสงขลา นี้คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาโรช นาคะวิโรจน์ และนายจิตร ฉิมพงษ์ ได้เป็นผู้ถ่ายทอดการเรียนการสอนที่วิทยาลัยครูสงขลา พร้อมกับเป็นผู้จัดตั้งคณะโนราวิทยาลัยครูสงขลา ในปีพ.ศ. 2515 โดยมีนักศึกษา

ชมรมโนราเป็นสมาชิกในคณะ มีนักดนตรีที่คัดเลือกมาจากศิลปินดนตรี ซึ่งมีความเชี่ยวชาญมาเป็นเจ้าหน้าที่ประจำอาคารของวิทยาลัยและแสดงดนตรีโนราอีกหน้าที่ไปพร้อมกัน เป็นการจัดการขององค์ประกอบการแสดงโนราที่สมบูรณ์ จากการได้รับการถ่ายทอดจากศิลปินครูโนราอาชีพมาสู่ครูอาจารย์ในสถาบันจนมีความรู้เต็มที่และสืบทอดต่อเนื่องให้เกิดขึ้นในสถาบันการศึกษา ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเผยแพร่โนราเป็นที่รู้จัก มีชื่อเสียงไปทั่วภาคใต้และภูมิภาคอื่นได้รู้จักการแสดงโนรามากยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันสามารถสร้างครูโนราให้ออกไปสอนในสถาบันการศึกษาต่างๆได้อย่างเต็มที่และมีมาตรฐาน

นับตั้งแต่ พ.ศ. 2515 เป็นต้นมา เริ่มมีครูโนราจากสถาบันการศึกษาที่สำคัญของภาคใต้เป็นศูนย์กลางในการผลิตครูออกไปจัดการเรียนการสอนโนรา พร้อมกับศิลปินโนราอาชีพที่ยังคงปฏิบัติหน้าที่ศิลปินในชุมชนของโรงเรียนต่าง ๆ ถ้าชุมชนที่มีทั้งครูโนราและศิลปินโนราก็จะทำให้การจัดการเรียนการศึกษาเข้มแข็งเนื่องจากการจัดการร่วมกันทำให้มีองค์ความรู้ที่หลากหลาย หากมีเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งก็สามารถแลกเปลี่ยนช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ แนวการจัดการเรียนการสอนโนราในระดับอุดมศึกษาดังกล่าวนั้นทำให้หน่วยงานการศึกษาระดับอุดมศึกษาเล็งเห็นความสำคัญมีการจัดตั้งคณะโนราของสถาบันและผลิตศิลปินนักศึกษาผู้มีความรู้ออกไปสู่สังคมต่อเนื่องกันมา เช่น คณะโนรามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ มีโนรายก ชูบัว มาเป็นครูโนราและร่วมกันตั้งคณะโนราขึ้นคณะโนราวิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช ได้เชิญอาจารย์จิตร ฉิมพงษ์ ครูโนรา มาเป็นอาจารย์ประจำและร่วมกับลูกศิษย์ตั้งเป็นคณะขึ้นมาเช่นเดียวกัน เป็นต้น

นอกจากนี้ ตั้งแต่ พ.ศ.2522 เป็นต้นมา มีการเปิดการเรียนการสอนของวิทยาลัยนาฏศิลป์ประจำภาคใต้ คือ วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราชและวิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง สถาบันการศึกษาดังกล่าวมีการจัดหลักสูตรการเรียนที่เชิญศิลปินโนราที่มีชื่อเสียงภาคใต้ เช่น โนราพร้อม จำวาง ศิลปินโนราจังหวัดสงขลา สอนที่วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช โนราน้อม คงเกลี้ยง ศิลปินโนราจังหวัดพัทลุงสอนที่วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง ซึ่งวิทยาลัยนาฏศิลป์ทั้งสองแห่ง มีการเรียนการสอนโนราเป็นวิชาบังคับและวิชาเลือกหลากหลายรูปแบบ ที่มีการพัฒนาการเรียนการสอนมาจนถึงปัจจุบัน ในขณะเดียวกันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของภาคใต้ คือ วิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยครูภูเก็ตและวิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช ได้เปิดการเรียนการสอนวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย มีการนำศิลปะการแสดงโนรามาสเป็นส่วนหนึ่งของวิชาพื้นบ้าน สำหรับเล่าเรียนเป็นรายวิชาเลือกและวิชาบังคับในองค์ประกอบการแสดงพื้นบ้านภาคใต้นอกจากกิจกรรมการเรียนการสอนด้านการแสดงโนราแล้ว ในช่วงปี พ.ศ.2523 ได้มีการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้ ที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาวิทยาเขตภาคใต้หรือสถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลาหรือมหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลาในปัจจุบัน มีการศึกษาค้นคว้าศิลปะการแสดงโนราครอบคลุมทุกด้าน เช่น ด้านการสอนศิลปะการแสดงพื้นบ้านมีการเชิญวิทยากรโนราในท้องถิ่นเข้ามาสอนเช่นเดียวกัน คือ โนราพรทิพย์

มณิโรจน์ บ้านกระด้าง อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา โดยใช้เวลาสอนในวันจันทร์ วันพุธและวันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 17.00 – 19.00 น. และวันเสาร์ตั้งแต่เวลา 09.00 – 12.00 น. ซึ่งวันเวลาดังกล่าวเป็นช่วงเวลาการเรียนของนิสิตภาคสมทบระดับปริญญาตรี ทำให้วิทยาลัยมีกิจกรรมที่สนุก ครึกครื้นและเกิดความอบอุ่นแก่ผู้พบเห็น

การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา มีการจัดศึกษาเพื่อท้องถิ่น เกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2533 เป็นต้นมา มีการกระจายอำนาจการศึกษาเปิดโอกาสให้โรงเรียนและหน่วยงานที่รับผิดชอบการศึกษาแต่ละเขตพื้นที่ สามารถจัดทำหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้ ศิลปะการแสดงโนราจึงเป็นส่วนหนึ่งที่มีการนำองค์ความรู้ไปจัดทำหลักสูตรของท้องถิ่นในการสอนโนราแบบต่าง ๆ เช่น หลักสูตรการสอนรำพื้นฐาน หลักสูตรการสอนดนตรีโนรา พื้นฐานหลักสูตรการประดิษฐ์เครื่องแต่งกายโนรา เป็นต้น ทำให้ศิลปะการแสดงโนราเป็นองค์ความรู้ที่สามารถบรรจุในแต่ละหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม สำหรับผู้เรียนที่มีการปูพื้นฐานทางการศึกษาอย่างเป็นระบบหลักสูตรจะเกิดผลสัมฤทธิ์หรือไม่ ขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้นำหลักสูตรแต่ละสถาบันการศึกษาการจัดการเรียนการสอนโนรามิบทบาทสำคัญมากขึ้นเมื่อมีการศึกษาด้านนาฏศิลป์ไทยระดับปริญญาโท ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2535 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาเก็บข้อมูล สามารถทำวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับศิลปะการแสดงโนราโดยเฉพาะ เช่น การรำสิบสองท่าของครูโนราแต่ละสายตระกูล การแสดงพรานโนรา การรำโนราตัวอ่อน การรำเลียนพราย-เหยียบลูกมะนาว โนราผู้หญิงและการจัดการเรียนการสอนโนราในสถาบันการศึกษาทำให้ศิลปะการแสดงโนราได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย

การเรียนการสอนโนราปรากฏชัดเจนมากยิ่งขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2547 มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลาได้จัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์ มีการจัดการศึกษาด้านศิลปะการแสดง และได้นำองค์ความรู้ด้านโนรามาจัดทำเป็นหลักสูตรในด้านการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ทั้งด้านการรำ การร้อง การแสดงเรื่องและการประกอบพิธีกรรม เป็นวิชาเอกโนราและวิชาบังคับ วิชาเลือก สำหรับนิสิต สาขาวิชาศิลปะการแสดง ซึ่งใช้เวลาศึกษา 4 ปี สามารถออกไปประกอบอาชีพเป็นศิลปินและเป็นครูผู้ถ่ายทอดศิลปะการแสดงโนราได้อย่างสมบูรณ์ในระดับปริญญาตรี โดยมีศิลปินโนราในสถาบันและศิลปินโนราอาชีพมาเป็นวิทยากรและอาจารย์พิเศษร่วมกัน ซึ่งองค์ความรู้ด้านการแสดงโนราจะได้รับการถ่ายทอดในรูปแบบสายตระกูลขุนอุปถัมภ์นรากร เนื่องจากท่านเป็นผู้ริเริ่มจากโรงเรียนสตรีฝึกหัดครู ถ่ายทอดความรู้สู่วิทยาลัยครูสงขลาหรือมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ปัจจุบันก็ได้เปิดวิชาโนราเป็นส่วนหนึ่งของวิชาเอกการแสดงพื้นบ้านเช่นเดียวกัน วิชาชีพการแสดงโนราได้สืบทอดมายังมหาวิทยาลัยทักษิณสงขลา พัฒนาต่อเนื่องมาโดยตลอด จนเป็นเอกลักษณ์ภาคใต้ชัดเจนทำให้การเรียนการสอนเป็นที่รู้จักแพร่หลายทุกระดับในภาคใต้และเผยแพร่ไปยังภูมิภาคต่าง ๆ โดยมีกิจกรรมหลากหลายรูปแบบของผลงานอาจารย์และนิสิตมหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลาในปีพ.ศ.2564 การ

เผยแพร่และจัดการเรียนการสอนโนราแก่นักเรียน นิสิต เยาวชนและศิลปินประเทศต่าง ๆ แพร่หลายมากยิ่งขึ้นด้วยผลผลิตศิษย์โนราได้มีโอกาสร่วมมือแลกเปลี่ยนศิลปะการแสดงร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สมาคมปักษีใต้แห่งนครซีดานี๋ย เครือรัฐออสเตรเลียสมาคมคนไทยพุทธชยันตี กรุงกัวลาลัมเปอร์ สาธารณรัฐมาเลเซีย สมาคมคนไทยพุทธบูชาแอตแลนต้ารัฐจอร์เจีย สหรัฐอเมริกาและโรงละครเอสพลานาดสาธารณรัฐสิงคโปร์ เป็นต้น ทำให้การเรียนการสอนโนราในสถาบันการศึกษาได้รับการพัฒนา ก้าวไกลไม่หยุดนิ่งศาสตร์และศิลป์โนรา สามารถรับใช้สังคมได้อย่างสมบูรณ์ทั้งรูปแบบการอนุรักษ์การแสดงอย่างเป็นระบบและการพัฒนาสร้างสรรค์กับเครือข่ายภายในประเทศและต่างประเทศทุกระดับ สร้างความภาคภูมิใจให้แก่ศิลปินโนราภาคใต้และครูโนราทุกคนที่สืบทอดและถ่ายทอดการแสดงและจัดการเรียนการสอนต่อไปไม่มีวันสิ้นสุด เพราะโนราเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของแผ่นดิน ที่คนในท้องถิ่นสามารถจัดการองค์ความรู้การแสดงโนราด้วยตนเอง สร้างและพัฒนาองค์ความรู้ให้เกิดประโยชน์เกิดขึ้นได้ ตัวอย่างดังเช่นครูโนราทุกคนได้ปฏิบัติสืบมา

4. บทประณม

ธรรมเนียม นิคมรัตน์ (2561: 77-78) กล่าวว่า การรำบทประณมหรือแม่ท่า เป็นการรำที่สำคัญชุดหนึ่งของโนราโดยมีบทร้องประกอบการรำ 8 บท จำนวน 32 วรรค ซึ่งเนื้อหาของบทร้องจะคล้ายคลึงกับบทร้องในการรำแม่บทใหญ่ของนาฏศิลป์ไทย สำหรับโนราภาคใต้มีการใช้คำบางคำที่แตกต่างกันออกไปตามวัฒนธรรมของภาษา ท้องถิ่นโดยมีการตีท่ารำตามจังหวะในการร้อง การรำบทประณมหรือแม่ท่าของโนราจะสอดคล้องจังหวะ ท่ารำ ที่แตกต่างกันออกไปหลายรูปแบบในบทร้องแต่ละบท สามารถขยายจังหวะลีลาท่ารำ ทำนองได้ตามรูปแบบอิสระที่ได้รับการถ่ายทอดจากครูโนราแต่ละสายตระกูล โดยปกติการรบบทประณมของโนราจะใช้ผู้รำน้อย 4-8 คน หากมีการฝึกซ้อม การถ่ายทอดและจัดระบบการรำที่มีจังหวะท่ารำ ทำนองที่ชัดเจนจะเป็นการรำชุดหรือการเป็นหมู่ประเภทหนึ่งที่สวยงามชุดหนึ่งในการแสดงโนรา หากเป็นการรำตามปกติในการแสดงโนราก็จะมีการชักถามผลัดกันแสดงท่าตามรูปแบบที่ได้รับการถ่ายทอดจากครู สำหรับบทร้องจะมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับธรรมชาติ วิถีชีวิต ศาสนา และสัตว์ต่าง ๆ ซึ่งจังหวะที่ในการบรรเลงมีอยู่หลายรูปแบบ เช่น จังหวะเพลงทับเพลงโทน จังหวะนาถประเภทต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งการบรรเลงดนตรีจะเป็นไปตามลีลาการร้องของผู้นำสำหรับกระบวนท่ารำจากการฝึกรำโนราบทประณมนำไปใช้ในการประเภทอื่น ๆ ของโนราได้ โดยผู้ผ่านการฝึกหัดโนราการรำบทประณมนับได้ว่าการรำพื้นฐานที่สมบูรณ์แบบและมีพื้นฐานเบื้องต้นที่ดีตามมาตรฐานของโนรา โดยบทร้องบทประณมมีดังนี้

ตั้งต้นให้เป็นประณม	ถัดมาพระพรหมสี่หน้า
สอสร้อยห้อยเป็นพวงมาลา	เวโยนโยนข้าให้น้องนอน
ผาลาซัดลงมาเพียงไหล่	พิศสมัยร่วมเรียงเคียงหมอน

รำทำต่างกันหันให้เป็นมอน	มรคาแขกเต้าบินเข้ารัง
รำทำกระต่ายชมจันทร์พระจันทร์ทรงกลด	รำทำพระรณโยนสารมารกลับหลัง
รำทำชูชายนาคกลายเข้าวัง	เข้ามานั่งหมอบเฝ้าเจ้านครินทร์
รำทำชี้หนอนร่อนรำมาเปรียบท่า	รำทำพระรามรามาท้าวनावศิลป์
มัจฉาสากล่องในวาริน	หลงไหลไปสิ้นงามโสภะ
รำทำโตเล่นหางกวายโยนตัว	รำยั่วเอาแป้งผัดหน้า
รำทำหงส์ทองลอยล่องน้ำมา	เหราเล่นน้ำสำราญนัย
รำทำโตเล่นหางกวายเดินดง	รำทำพระสุริวงศ์ทรงศักดิ์
รำทำข้างสารหวานหยาดูน่ารัก	พระลักษณ์แผลงศรจรัส
รำทำชี้หนอนพ่อนฝูงยุงพ่อนหาง	ขัดจางหยางให้นางรำทั้งสองศรี
ชัดขึ้นให้เป็นวงนั่งลงให้ได้ที	สี่ซอสสามสายย้ายเพลงรำ
รำทำกระบี่ทำจินมาสาวไส้	รำทำชะนีรายไม้อยู่เฉื่อยฉ่ำ
เมขลาล้อแก้วชักลำนํ้า	ตามเพลงรำแต่ก่อนครูสอนมา
(อุดม หนูทอง, 2536: 141-142 อ้างถึงใน ธรรมนิธย์ นิคมรัตน์, 2561: 78)	

จากการศึกษาโนราในสถานศึกษา เห็นได้ว่าโนราเป็นศิลปะพื้นบ้านที่แพร่หลายในภาคใต้ มีจุดประสงค์เพื่อประกอบพิธีกรรม ต่อมาจึงเป็นการแสดงเพื่อความบันเทิง ปรับเปลี่ยนรูปแบบเรื่อยมาจนปัจจุบันมีโนราที่เกิดจากสถานศึกษาเป็นผู้ฝึกหัด เป็นโนราแนวใหม่ที่เน้นความพร้อมเพรียง การแสดงที่เปรียบเสมือนคนคนเดียวเป็นผู้แสดง แต่งกายเหมือนกัน แปรแถวเพื่อความสวยงาม มีการกำหนดบทร้องไว้ก่อนล่วงหน้าที่จะแสดงเพื่อสร้างความพร้อมเพรียงให้แก่ผู้รำ ซึ่งจุดประสงค์หลักเพื่อเป็นการสร้างความตระหนักให้เยาวชนของชาติสนใจและอนุรักษ์การแสดงพื้นบ้านของไทย พัฒนาไปจนได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ประเภทจับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ สาขาศิลปะการแสดงโนรา ที่ควรค่าแก่การธำรงรักษาไว้ให้แก่ชนรุ่นหลัง ผู้วิจัยจึงสนใจการกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้บทประณม ดังนี้

ตั้งต้นให้เป็นประณม	ถัดมาพระพรหมสี่หน้า
สอสร้อยห้อยเป็นพวงมาลา	เวโยนโยนเข้าให้น้องนอน
ผาลาซัดลงมาเพียงไหล	พิศสมัยร่วมเรียงเคียงหมอน
รำทำต่างกันหันให้เป็นมอน	มรคาแขกเต้าบินเข้ารัง
รำทำกระต่ายชมจันทร์พระจันทร์ทรงกลด	รำทำพระรณโยนสารมารกลับหลัง
รำทำชูชายนาคกลายเข้าวัง	เข้ามานั่งหมอบเฝ้าเจ้านครินทร์

รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

ทิสนา แชมมณี (2563: 247) กล่าวถึงรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสไว้ว่า

1. รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

รูปแบบนี้เกิดจากแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของทักษะปฏิบัติที่ว่า ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ ให้ได้ก่อน แล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะได้ดีและรวดเร็วขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

รูปแบบนี้มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถด้านทักษะปฏิบัติของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะที่ประกอบด้วยทักษะย่อยจำนวนมาก

3. กระบวนการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวม โดยการสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมด ตั้งแต่ต้นจนจบ ทักษะหรือการกระทำที่สาธิตให้ผู้เรียนดูนั้น จะต้องเป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ ไม่ซ้ำหรือเร็วเกินปกติ ก่อนการสาธิตครูควรให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกต ควรชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนควรแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อย ๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็น ส่วนย่อย ๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปทีละส่วนอย่างช้า ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อย โดยไม่มีการสาธิต หรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใด ผู้สอนควรให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนกระทั่งผู้เรียนทำได้ เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้วผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ประณีตสวยงามขึ้นทำได้รวดเร็วขึ้น ทำได้ง่ายขึ้น หรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

จากการศึกษาทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิสสรุปได้ว่า เป็นทักษะปฏิบัติด้านพฤติกรรม โดยการใช้วิธีของร่างกายในการเคลื่อนไหวและปฏิบัติกิจกรรม การปฏิบัติและการตอบสนองที่ซับซ้อนน้อยไปหาที่ซับซ้อนมาก ซึ่งประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะใหญ่ การปฏิบัติทักษะตามรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสจะช่วยให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะได้ดีและรวดเร็วขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

เทคนิคกระบวนการกลุ่ม

ทิตนา แคมมณี (2563: 143-144) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่มไว้ว่า

หลักการ

กระบวนการกลุ่ม เป็นกระบวนการในการทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันและมีการดำเนินงานร่วมกัน โดยผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มต่างก็ทำหน้าที่ของตนอย่างเหมาะสมและมีกระบวนการทำงานที่ดี เพื่อนำกลุ่มไปสู่วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการทำงานกลุ่มที่ดีจะช่วยให้เกิดทักษะทางสังคม และขยายขอบเขตของการเรียนรู้ให้กว้างขวางขึ้น

นิยาม

การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม คือ การดำเนินการเรียนการสอนโดยที่ผู้สอนให้ผู้เรียนทำงาน กิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม พร้อมทั้งสอน ฝึก แนะนำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำงานกลุ่มที่ดีควบคู่ไปกับการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เนื้อหาสาระตามวัตถุประสงค์

ตัวบ่งชี้

- 1) ผู้เรียนมีการสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์
- 2) ผู้สอนมีการฝึก ชี้แนะ สอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำงานกลุ่มที่ดีในจุดใดจุดหนึ่งของกระบวนการ เช่น ในเรื่องบทบาทผู้นำกลุ่ม บทบาทสมาชิกกลุ่ม กระบวนการทำงานกลุ่ม องค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 3) ผู้เรียนมีการวิเคราะห์การเรียนรู้ของตนเองทั้งในด้านเนื้อหา สาระที่เรียน และกระบวนการทำงานร่วมกัน
- 4) ผู้สอนมีการวิเคราะห์และประเมินผลการเรียนทั้งด้านเนื้อหา สาระ และกระบวนการกลุ่ม

จากการศึกษาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่มเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการทำงานร่วมกัน โดยสมาชิกแต่ละคนจะปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง เพื่อนำกลุ่มไปสู่วัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยผู้วิจัยจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มความสามารถ เก่ง - กลาง - อ่อน กลุ่มละ 4 คน ให้ผู้เรียนเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม โดยเก็บคะแนนเป็นรายบุคคล และนำคะแนนของสมาชิกทุกคนในกลุ่มมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม

นิตยา เต็งประเสริฐ (2557: 63) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยผสมผสานทักษะปฏิบัติเดวิสและการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติชุดระบำไก่ วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยผสมผสานทักษะปฏิบัติเดวิสและการเรียนรู้แบบร่วมมือ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะปฏิบัติทำรำประกอบการแสดงชุดระบำไก่ วิชาดนตรีนาฏศิลป์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของผู้เรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ผสมผสานทักษะปฏิบัติของเดวิส และการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้รูปแบบการผสมผสานทักษะปฏิบัติของเดวิส และการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบการแสดงชุดระบำไก่ วิชาดนตรีนาฏศิลป์ ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิทยา คงอ้าว (2561: 50) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเดวิสร่วมกับการสอนแบบร่วมมือ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการปฏิบัติงานไฟฟ้าเพื่อการเกษตร ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาเกษตรศาสตร์ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี (ภาคใต้) เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาเกษตรศาสตร์ ก่อนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบเดวิสร่วมกับการสอนแบบร่วมมือ 2) เปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติงานไฟฟ้าเพื่อการเกษตร ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาเกษตรศาสตร์ หลังเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนของเดวิสร่วมกับวิธีสอนแบบร่วมมือกับเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาเกษตรศาสตร์ หลังเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนของเดวิสร่วมกับวิธีสอนแบบร่วมมือ ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนมีคะแนนทักษะการปฏิบัติงานไฟฟ้าเพื่อการเกษตร หลังเรียนสูงกว่า ก่อนอย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้รูปแบบ การเรียนการสอนของเดวิสร่วมกับวิธีสอนแบบร่วมมือโดยมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

สุพัตรา สุโพธิ์พัฒน์ (2562: 66) ได้ศึกษาทักษะนาฏศิลป์ไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบำพริตต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติของ เดวิสร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะนาฏศิลป์ไทย เรื่อง ระบำพริตต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติของ เดวิสร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ และ 2) เปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ไทย เรื่อง ระบำพริตต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลัง ได้รับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD กับ การจัดการเรียนรู้แบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะนาฏศิลป์ไทย เรื่อง ระบำพริตต์ ของกลุ่ม นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบำพริตต์ ของกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะ ปฏิบัติของเดวิสร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ ปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการศึกษาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่มสามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับ เทคนิคกระบวนการกลุ่มสามารถนำมาใช้แก้ปัญหาของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนา ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก ซึ่งควรฝึกทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นให้ได้ ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงกันเป็นทักษะใหญ่ อาศัยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ให้ผู้เรียนช่วยกันเรียนรู้ เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

อารีย์ วชิรราการ (2552: 143) ได้กล่าวถึงความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพทางสมองและ สติปัญญาของนักเรียนหลังจากที่ได้เรียนไปแล้วโดยใช้แบบทดสอบ

กมลวรรณ ตังธนากานนท์ (2558: 183) ได้กล่าวถึงความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถที่เป็นผลมาจากประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนการสอนในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งที่ผ่านมา

จากการศึกษาความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจที่เกิดขึ้นหลังการเรียนรู้ หรือทักษะที่เกิดขึ้นในการเรียนรู้ต่างๆ

2. เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543: 128-130) ได้จัดประเภทแบบทดสอบไว้ 3 ประเภท ดังนี้

1) แบบปากเปล่า เป็นการทดสอบที่อาศัยการซักถามเป็นรายบุคคล ใช้ได้ผลดีถ้ามีผู้เข้าสอบจำนวนน้อย เพราะต้องใช้เวลามาก ถามได้ละเอียดเพราะสามารถโต้ตอบกันได้

2) แบบเขียนตอบ เป็นการทดสอบที่เปลี่ยนแปลงมาจากการสอบแบบปากเปล่า เนื่องจากจำนวนผู้เข้าสอบมากและมีจำนวนจำกัด แบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ

2.1) แบบความเรียงหรืออัตนัย เป็นการสอบที่ให้ผู้ตอบได้รวบรวมเรียบเรียง คำพูดของตนเองในการแสดงทัศนคติ ความรู้สึก และความคิดได้อย่างอิสระภายใต้หัวข้อที่กำหนดให้เป็นข้อสอบที่สามารถวัดพฤติกรรมด้านการสังเคราะห์ได้อย่างดี แต่มีข้อเสียที่การให้คะแนน ซึ่งอาจไม่เที่ยงตรงทำให้มีความเป็นปรนัยได้ยาก

2.2) แบบจำกัดคำตอบ เป็นข้อสอบที่มีคำตอบถูกได้เงื่อนไขที่กำหนดให้อย่างจำกัด ข้อสอบแบบนี้แบ่งออกเป็น 4 แบบ คือ แบบถูกผิด แบบเติมคำ แบบจับคู่ และแบบเลือกตอบ

3) แบบปฏิบัติ เป็นการทดสอบที่ผู้สอบได้แสดงพฤติกรรมออกมา โดยการกระทำหรือลงมือปฏิบัติจริงๆ เช่น การทดสอบทางดนตรี ช่างกล พลศึกษา เป็นต้น

พิชิต ฤทธิ์จัญญ (2553: 96) ได้กล่าวถึงเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นชุดของคำถามที่สร้างขึ้น เพื่อให้ผู้ถูกทดสอบหรือนักเรียนแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาให้ครูสังเกตได้และวัดได้ ดังนั้นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ซึ่งถือว่าเป็นสติปัญญาของมนุษย์ว่ามีความรู้หรือไม่เพียงใดที่ซ่อนแฝงอยู่ในตัวบุคคลทั้งในด้านพฤติกรรมความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และอื่นๆ แบบทดสอบถ้าใช้เกณฑ์ การแบ่งตามลักษณะการตอบแบ่งออกเป็น 2 ชนิด ดังนี้

1) แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง คือแบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เฉพาะกลุ่มที่ครูสอน เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นและใช้ทั่วไปในสถานศึกษาลักษณะ เป็นแบบทดสอบข้อเขียน ซึ่งแบ่งได้ 2 ชนิดคือ

1.1) แบบทดสอบอัตนัย เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาแล้วให้ผู้ตอบเขียนโดยแสดงความรู้ ความคิด เจตคติ ได้อย่างเต็มที่

1.2) แบบทดสอบปรนัยหรือแบบให้ตอบสั้นๆ เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้เขียนตอบสั้นๆ หรือมีคำตอบให้เลือกแบบจำกัดข้อ ผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้ ความคิด ได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบนี้แบ่งออกเป็น 4 ชนิด คือ แบบถูก-ผิด แบบเติมคำ แบบจับคู่ และแบบเลือกตอบ

2) แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึงแบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทั่วไป ซึ่งสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการวิเคราะห์และปรับปรุงอย่างดีจนมีคุณภาพมาตรฐาน

จากการศึกษาเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบ่งได้ 2 ประเภท คือ แบบทดสอบมาตรฐาน ซึ่งสร้างจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านวัดผลการศึกษา มีการหาคุณภาพเป็นอย่างดี ส่วนอีกประเภทหนึ่ง คือแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการทดสอบในชั้นเรียน โดยแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ แบบปากเปล่า แบบเขียนตอบ และแบบปฏิบัติ

3. ลักษณะของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี

พิชิต ฤทธิ์จัญญ (2553: 135-161) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1) ความเที่ยงตรงเป็นแบบทดสอบที่สามารถนำไปวัดในสิ่งที่เราต้องการวัดได้อย่างถูกต้องครบถ้วน ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

2) ความเชื่อมั่นแบบทดสอบที่มีความเชื่อมั่น คือ สามารถวัดได้คงที่ไม่ว่าจะวัดกี่ครั้งก็ตาม เช่น ถ้านำแบบทดสอบไปวัดกับนักเรียนคนเดิม คะแนนจากการสอบทั้งสองครั้งควรมีความสัมพันธ์กันดี เมื่อสอบได้คะแนนสูงในครั้งแรกก็ควรได้คะแนนสูงในการสอบครั้งที่สอง

3) ความเป็นปรนัยเป็นแบบทดสอบที่มีคำถามชัดเจนเฉพาะเจาะจง ความถูกต้องตามหลักวิชา และเข้าใจตรงกันเมื่อนักเรียนอ่านคำถามจะเข้าใจตรงกันข้อคำถาม ต้องชัดเจนอ่านแล้วเข้าใจตรงกัน

4) การถาม หมายถึง ไม่ถามเพียงพฤติกรรมขั้นความรู้ความจำ โดยถามตามตำราหรือถามตามที่ครูสอน แต่พยายามถามพฤติกรรมขั้นสูงกว่า ขั้นความรู้ความจำ ได้แก่ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่า

5) ความยากง่ายพอเหมาะ หมายถึง ข้อสอบที่บอกให้ทราบว่ายากข้อสอบข้อนั้นมีคนตอบถูกมากหรือตอบถูกน้อย ถ้ามีคนตอบถูกมากข้อสอบข้อนั้นก็ง่าย และถ้ามีคนตอบถูกน้อยข้อสอบข้อนั้นก็ยาก ข้อสอบที่ยากเกินความสามารถของนักเรียนจะตอบได้นั้นก็ไม่มี ความหมาย เพราะไม่สามารถ

จำแนกนักเรียนได้ว่าใครเก่งใครอ่อน ในทางตรงกันข้ามถ้าข้อสอบง่ายเกินไปนักเรียนตอบได้หมดก็ไม่สามารถจำแนกได้เช่นกัน ฉะนั้นข้อสอบที่ดีควรมีความยากง่ายพอเหมาะ ยากเกินไป ง่ายเกินไป

6) อำนาจจำแนก หมายถึง แบบทดสอบนี้สามารถแยกนักเรียนได้ว่าใครเก่งใครอ่อน โดยสามารถจำแนกนักเรียนออกเป็นประเภทได้ทุกระดับอย่างละเอียด ตั้งแต่อ่อนสุดจนถึงเก่งสุด

7) ความยุติธรรม คำถามของแบบทดสอบต้องไม่มีช่องทางชี้แนะให้นักเรียนที่ฉลาดใช้ไหวพริบในการเดาได้ถูกต้อง และไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนที่เกียจคร้านซึ่งดูตำราอย่างคร่าวๆ ตอบได้ และต้องเป็นแบบทดสอบที่ใช้ล่าเอียงต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

จากการศึกษาลักษณะของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี สรุปได้ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ดี ต้องเป็นแบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรง วัดได้ตรงจุดประสงค์ มีความเชื่อมั่นที่สามารถวัดได้คงที่ มีความยากง่ายพอเหมาะ มีอำนาจจำแนกสามารถจำแนกนักเรียนที่เก่งและที่อ่อนได้และมีความยุติธรรม แบบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ดีจะต้องมีคุณสมบัติครบจึงจะทำให้เป็นแบบทดสอบที่มีความน่าเชื่อถือ

ทักษะการปฏิบัติ

1. ความหมายของทักษะปฏิบัติ

สุชาติ ศิริสุขไพบูลย์ (2526: 9) ได้กล่าวว่า ทักษะปฏิบัติ (Skill) หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญกล้านเนื้อของบุคคล ซึ่งเรียกกันว่าทักษะปฏิบัติ หรือทักษะทางกล้านเนื้อ การเกิดทักษะทางกล้านเนื้อหรือทักษะปฏิบัติจึงเป็นลักษณะของพฤติกรรมที่ดีจากเรียนรู้รูปแบบหนึ่ง เช่น การตะไบ สกัดเลื่อย การใช้เครื่องมือจักรกล การเชื่อมโลหะ เครื่องยนต์ ฯลฯ ล้วนแต่เป็น พฤติกรรมของกล้านเนื้อที่แสดงออกในลักษณะของความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญ และชำนาญที่ต้องอาศัยการฝึกหัดที่เหมาะสม

ทิศนา แคมณี (2557: 11) ได้กล่าวว่า ทักษะกระบวนการปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถในการกระทำ หรือการปฏิบัติงานใดๆ อย่างเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อให้งานนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการกระทำ ทักษะนี้สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรงจากพฤติกรรมแสดงออกของผู้กระทำ เช่น ทักษะการเย็บปักถักร้อย ทักษะการทำงานช่าง ทักษะการวาดรูป ทักษะการเล่นดนตรี เป็นต้น

ชูศรี วงศ์รัตน์ (2560: 143) ได้กล่าวว่า ทักษะปฏิบัติหรือทักษะพิสัย หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว รวดเร็ว โดยผู้ปฏิบัติต้องมีความรู้ ความสามารถ และมีคุณลักษณะทางด้านจิตพิสัยที่สำคัญประกอบด้วย เช่น มีความสนใจ ความขยัน มีวินัย ความอดทน เป็นต้น

จากการศึกษาทักษะปฏิบัติสรุปได้ว่า ทักษะปฏิบัติเป็นพฤติกรรมการใช้วัยวะเคลื่อนไหวของร่างกายในการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวอย่างคล่องแคล่วที่ต้องเกิดจากการฝึกหัดซ้ำๆ กระทำซ้ำให้เกิดความชำนาญจึงจะเกิดเป็นความรู้ที่คงทนและปฏิบัติได้ถูกต้อง สามารถเห็นได้จากการกระทำโดยตรง และต้องอาศัยเจตคติในการปฏิบัติให้งานนั้นๆ สำเร็จ

2. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย

ฉันท ชาติทอง (2559: 107-113) กล่าวว่ารูปแบบการเรียนการสอนในหมวดนี้เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติจริงให้กับผู้เรียน ซึ่งมี 4 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์ริว รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส และรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ สามารถสรุปสาระสำคัญของแต่ละรูปแบบ ได้ดังนี้

1) รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson, 1972) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่การพัฒนาทักษะปฏิบัติ (Instructional Model Based on Simpson's Process for Psycho-motor Skill Development) ขึ้น โดยเห็นว่าทักษะเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางกายของผู้เรียน ที่ทำงานประสานสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบของกล้ามเนื้อในร่างกาย โดยการทำงานจะเกิดขึ้นจากการสั่งงานของสมอง ซึ่งสามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝนทักษะการปฏิบัติให้กับผู้เรียน เพื่อให้ปฏิบัติได้ด้วยความถูกต้อง คล่องแคล่ว เชี่ยวชาญ อย่างคงทน ขั้นตอนการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน 7 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างความเข้าใจในการรับรู้ (Perception) เป็นขั้นที่แจ้งให้ผู้เรียนรับรู้ถึงความสามารถของร่างกายเมื่อทำงานอย่างตั้งใจ

ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างความตระหนัก (Set awareness or knowledge) เป็นการเตรียมความพร้อม (readiness) ก่อนการลงมือปฏิบัติจริง โดยผู้ให้ความรู้และ สร้างความตระหนักที่มีต่อการฝึกฝนกล้ามเนื้อและร่างกาย เพื่อเตรียมตัวให้พร้อมในการทำงาน การเคลื่อนไหวหรือปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาทักษะ

ขั้นที่ 3 ขั้นแนะแนวทาง (Guided response) โดยผู้สอนให้โอกาส ผู้เรียนได้ตอบสนองอย่างง่าย ๆ ต่อสิ่งที่รับรู้ จากการเลียนแบบการกระทำแล้วแสดงทักษะนั้น จนนำไปสู่การลงมือทำด้วยตนเอง

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือทำ (Mechanism) จากขั้นที่ 3 ซึ่งเป็นการปฏิบัติจากการลอกเลียนแบบ มาถึงขั้นนี้ผู้เรียนจะได้ลงมือปฏิบัติและฝึก จนมีความสามารถสูงขึ้นกว่าเดิม จัดอยู่ในระดับปานกลาง พร้อมที่จะพัฒนาให้สมบูรณ์แบบต่อไป

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ (Complex overt response) ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะได้รับการตรวจและรับคำแนะนำ แล้วนำไปฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญสมบูรณ์แบบ

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับประยุกต์ (Adaptation) ฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญแล้ว ผู้เรียน จะได้รับการฝึกปฏิบัติให้นำทักษะที่มีไปใช้กับกิจกรรมใหม่ ๆ

ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม (Origination) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนได้ทบทวน ทักษะที่ได้ฝึก ปฏิบัติมาตั้งแต่เริ่มต้น แล้วมีการปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติจนกระทั่งปฏิบัติได้ดี เพื่อนำไปสู่การ ประยุกต์ใช้ทักษะที่ตนได้รับการพัฒนาในสถานการณ์ต่าง ๆ

2) รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ (Harrow's Instructional Model for Psychomotor Domain) ได้จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางทักษะปฏิบัติไว้ 6 ขั้น โดยเริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก ลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางทักษะปฏิบัติเริ่ม จากปฏิบัติส่วนย่อย ๆ (Reflex movements) ปฏิบัติขั้นพื้นฐาน (Basic fundamental movement) ปฏิบัติอย่างเข้าใจ (Perceptual Abilities) ปฏิบัติอย่างมีทักษะ (Skilled movements) และปฏิบัติ ได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องแนะนำ (Non-discursive) รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของ แฮร์โรว์ เป็นรูปแบบที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสามารถทางด้านทักษะปฏิบัติต่าง ๆ อย่างถูกต้อง สมบูรณ์จนเกิดความชำนาญ โดยองค์ประกอบและขั้นตอนการจัดกิจกรรม รูปแบบการเรียน การสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบ (imitation) เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนเฝ้าดู สังเกตสิ่งที่ผู้อื่นทำแล้ว ลองทำตาม ทำให้ผู้เรียนรับรู้เห็นรายละเอียดต่าง ๆ อาจไม่ครบถ้วนแต่สามารถบอกเล่าถึงขั้นตอนการ ทำสิ่งนั้น ๆ ได้ว่ามีอะไรบ้าง

ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง (manipulation) ในขั้นนี้ผู้เรียนลงมือทำตาม คำสั่งโดยไม่มีแบบอย่างให้เห็น แม้ว่าผู้เรียนจะไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์แบบก็ตาม แต่อย่างน้อย ผู้เรียนก็ได้ประสบการณ์ในการลงมือทำ และค้นพบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้และการปรับ การกระทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้น

ขั้นที่ 3 ขั้นการกระทำที่ถูกต้องสมบูรณ์ (precision) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องฝึกฝน จนสามารถกระทำสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ โดยไม่จำเป็นต้องมีแบบอย่างหรือมีคำสั่ง

ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออก (articulation) เป็นขั้นที่ผู้เรียนมีโอกาสนำการปฏิบัติที่ผ่าน มาปรับประยุกต์ใช้อย่างบูรณาการ เป็นการฝึกมากขึ้นจนสามารถกระทำสิ่งนั้นได้ถูกต้องสมบูรณ์แบบ อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และด้วยความมั่นใจ

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ (nationalization) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้ เชื่อมโยงทักษะต่าง ๆ ที่ได้ฝึกมาแล้ว และสามารถทำให้สำเร็จได้อย่างง่ายเป็นธรรมชาติโดย ไม่รู้สึกว่าจะต้องใช้ความพยายามมากเป็นพิเศษ

3) รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เป็นรูปแบบการเรียนการสอนทักษะ ปฏิบัติ ที่มีแนวคิดพื้นฐานว่าทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้

ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้น ได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันไปเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดีและรวดเร็วขึ้น รูปแบบนี้มุ่งพัฒนาความสามารถด้านทักษะปฏิบัติของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะที่ประกอบด้วยทักษะย่อยจำนวนมาก โดยมีองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สาธิตทักษะหรือการกระทำ ก่อนการสาธิตในขั้นนี้ครูควรให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกต และควรชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ จากนั้นผู้สอนปฏิบัติให้ผู้เรียนได้เห็นทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบอย่างไม่ซ้ำหรือเร็วเกินไป

ขั้นที่ 2 สาธิตและปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนควรแบ่งทักษะโดยภาพทั้งหมดออกเป็นทักษะย่อย ๆ แล้วสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปที่ละส่วนอย่างช้า ๆ

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติทักษะย่อย ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิต ทั้งนี้หากขั้นตอนใดที่ผู้เรียนปฏิบัติไม่ได้หรือได้ถูกต้อง ผู้สอนต้องให้คำชี้แนะช่วยแก้ไขจนกระทั่งผู้เรียนทำได้ เมื่อผู้เรียนทำได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยอื่นต่อไป และให้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

ขั้นที่ 4 ให้เทคนิควิธีการ โดยผู้สอนต้องแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนทำงานได้ดีขึ้น สวยงามขึ้น รวดเร็วขึ้น ง่ายขึ้น และสิ้นเปลืองน้อยลง

ขั้นที่ 5 ขึ้นเชื่อมโยงทักษะย่อยเป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และปฏิบัติหลาย ๆ ครั้ง จนสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

4) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการ รูปแบบการเรียนการสอนในกลุ่มนี้ เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีกระบวนการและความสามารถในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพที่เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการ (process skill) ซึ่งมี 3 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบและแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดอุปนัย รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดสร้างสรรค์ และรูปแบบการเรียนการสอน กระบวนการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอแรนซ์

จากการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย สรุปได้ว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัยมี 4 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส และรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางกายของผู้เรียน เป็นความสามารถในการทำงานของ

กล้ามเนื้อหลาย ๆ ส่วน ซึ่งสามารถพัฒนาทักษะปฏิบัติได้โดยการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จึงเกิดความคล่องแคล่ว ชำนาญ และเกิดความคงทน

3. แนวทางการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 52-55) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ดังนี้

1) การเตรียมตัวของครู

1.1) ศึกษาหลักสูตรในระดับชั้นที่สอน

1.2) ศึกษาแนวการสอน

1.2.1) การสอนดนตรีและนาฏศิลป์ต้องคำนึงถึงจุดประสงค์

1.2.2) การสอนดนตรีและนาฏศิลป์ควรใช้เอกสารต่าง ๆ นอกเหนือจากหลักสูตร

เช่น คู่มือการสอนนาฏศิลป์ เป็นต้น

1.2.3) ดนตรีและนาฏศิลป์ประกอบด้วยกิจกรรมใหญ่ 4 กลุ่ม คือการเน้นจังหวะ ร้องเพลง การฟัง และนาฏศิลป์กิจกรรมทั้ง 4 กลุ่มนี้ควรจะสอนไปพร้อม ๆ กัน แต่จะเน้นกิจกรรมใด มากหรือน้อยกว่ากัน ให้พิจารณาจากแผนการสอนนั้น ๆ

1.2.4) การสอนควรเป็นรูปแบบของการสาธิตก่อน ในขณะที่เดียวกันผู้สอนอาจใช้ วิธีสอนแบบอื่น ๆ เข้าผสมผสานกันในบางครั้ง

1.2.5) มีลำดับขั้นตอนในการสอน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้เข้าใจในกิจกรรม ทั้งการเรียนภาคทฤษฎีและการฝึกภาคปฏิบัติควบคู่กัน

1.2.6) ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรหาสื่อการเรียนมาใช้ประกอบการสอน

1.3) ศึกษาการแบ่งเนื้อหากิจกรรมดนตรีและนาฏศิลป์ ซึ่งการเรียนดนตรีและ นาฏศิลป์เป็นกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติซ้ำ ๆ กันจึงจำเป็นต้องจัดแบ่งเนื้อหาของกิจกรรมในแต่ละหัวข้อให้ เด่นชัดและจัดสรรเวลาของแต่ละแผนให้ได้ครบตามกำหนด

1.4) ศึกษาสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นในการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ตามหลักสูตร เพื่อต้องการให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงออกและให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เพราะฉะนั้นสื่อการเรียน การสอนจึงมีความจำเป็นสำหรับการสร้างประสบการณ์และความรู้ในการเรียนดนตรีและนาฏศิลป์ สื่อการเรียนประกอบด้วย

4.1) สื่อที่เป็นเอกสาร

4.2) สื่อที่เป็นวัสดุอุปกรณ์

1.5) ศึกษาหลักของการวัดผลและการประเมินผลก่อนดำเนินการวัดผลและประเมินผล เพื่อทราบว่านักเรียนได้รับความรู้และมีประสบการณ์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่เพียงใดเครื่องมือ ในการวัดผลคือการสังเกตการสัมภาษณ์การตรวจผลงานจากการปฏิบัติจริงและการทดสอบ โดยข้อเขียน

เครื่องมือวัดผลแต่ละประเภทให้ข้อมูลเกี่ยวกับการติดตามผลการเรียนการสอนต่างกัน ซึ่งจะช่วยให้ได้ครบทุกด้านจึงสามารถที่จะนำไปวินิจฉัยความบกพร่องของนักเรียนเพื่อแก้ปัญหาต่อไปได้ถูกต้อง

2) การเตรียมบันทึกการสอนและใช้แผนการสอนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูผู้สอนปัจจุบันนี้จะพบว่ามีการสอนและคู่มือครูไว้ให้ครูผู้สอนเกือบจะสมบูรณ์แล้ว คือมีแผนการสอนอย่างละเอียดบอกกิจกรรมเนื้อหาและขั้นตอนการสอน ฉะนั้นก่อนการสอนครูควรศึกษาแผนการสอนและคู่มือครูอย่างละเอียด

3) วิธีการสอนในชั้นกิจกรรมการสอนรำ

3.1 ขั้นกำหนดบทเรียน

3.1.1) ชื่อของบทเรียน (เพลงที่จะจัดสอน)

3.1.2) ทำนองเพลง

3.1.3) ชนิดของเพลงหน้าพาทย์ที่ใช้ประกอบ

3.1.4) ความเป็นมาของการรำที่จะสอน

3.1.5) นักเรียนต้องเข้าใจลักษณะของเนื้อเพลงในด้านการประชาสัมพันธ์และ

ความหมาย

3.2 ขั้นศึกษาบทเพลงก่อนที่นักเรียนจะรำ ครูควรจะต้องสอนให้รู้จักบทเพลงก่อน

3.2.1) ฟังทำนองเพลงและจังหวะของเพลง

3.2.2) นักเรียนร้องตามพร้อมเคาะจังหวะตาม

3.2.3) นักเรียนร้องเองเคาะจังหวะเอง

3.3 ขั้นสอนปฏิบัติ

3.3.1) เตรียมปฏิบัติรำถ้ามีอุปกรณ์การแสดงจะต้องใช้ประกอบควรแนะนำวิธีใช้

3.3.2) วิธีปฏิบัติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2547: 11) ได้กล่าวถึงรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ดังนี้

1) ขั้นรับรู้รูปแบบ เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญที่เป็นพื้นฐานการปฏิบัติให้แก่ผู้เรียนโดยเริ่มต้นให้ผู้เรียนเข้าใจรูปแบบของนาฏศิลป์ที่ผู้เรียนจะฝึกปฏิบัติและมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานของการปฏิบัตินาฏศิลป์

2) ขั้นทำตามแบบ เมื่อผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจรูปแบบและพื้นฐานทางนาฏศิลป์แล้ว จึงเริ่มปฏิบัติโดยผู้สอนเป็นต้นแบบหลักให้ผู้เรียนเลียนแบบปฏิบัติตามที่ละขั้นตอน เริ่มฝึกจากการฝึกทำนาฏยศัพท์ และภาษาทำนาฏศิลป์ ตั้งต้นที่ละท่า แล้วจึงให้ฝึกทำตามตั้งแต่ต้นเพลงจนจบเพลง เป็นการฝึกหัดที่ละท่าและฝึกอย่างต่อเนื่อง

3) ขั้นปฏิบัติได้เองหลังจากผู้เรียนฝึกหัดทักษะตามผู้สอนแล้ว ให้ไปฝึกหัดเพิ่มเติมจนในที่สุดผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

4) ขั้นปฏิบัติได้อย่างชำนาญ ผู้เรียนปฏิบัติทำร่ำด้วยความชำนาญ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการร่ำของตน มีทักษะมากขึ้น สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการปฏิบัติทำร่ำได้ มีลีลาทำร่ำที่สวยงามและร่ำได้ด้วยความมั่นใจ สวยงาม

5) ขั้นประยุกต์ เมื่อผู้เรียนมีความชำนาญมากขึ้น ก็สามารถนำความรู้และประสบการณ์ ไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุง พัฒนาทำร่ำของตนเองและนำหลักการไปใช้ในชีวิตประจำวันและการแสดงได้

6) ขั้นสร้างสรรค์ ผู้เรียนสามารถนำหลักวิชานาฏศิลป์ ไปสร้างสรรค์งานการแสดงให้สอดคล้องกับลักษณะของงาน วัฒนธรรมท้องถิ่น และประดิษฐ์ผลงานด้านศิลปะได้

เรณู โกสินานนท์ (2548: 20 - 25) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ ดังนี้

1) สอนจากง่ายไปหายาก เช่น สอนการทำมือจีบและวงก่อนที่จะสอนให้นักเรียนสอนให้นักเรียนทำท่าสวดสร้อยมาลา

2) สอนตามความสามารถของบุคคล เช่น นักเรียนคนไหนร่ำได้เร็วก็จะสอนเร็ว แต่ถ้านักเรียนคนไหนร่ำได้ช้า ครูก็จะต่อทำร่ำหรือสอนร่ำให้อย่างช้า ๆ

3) เปลี่ยนแปลงท่าร่ำที่ยากให้เป็นท่าร่ำที่ง่าย แต่มีความหมายของภาษาท่าร่ำคงเดิม ท่าร่ำบางท่าอาจยากเกินความสามารถของผู้เรียน ครูผู้สอนอาจจะพิจารณาเปลี่ยนแปลงท่าร่ำให้ง่ายขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ การเปลี่ยนแปลงท่าร่ำจะต้องคำนึงถึงความหมายของท่าร่ำเป็นสำคัญ คือเมื่อเปลี่ยนท่าร่ำที่ยากเป็นท่าร่ำที่ง่ายแล้วความหมายของท่าร่ำต้องไม่เปลี่ยนไป

4) การสอนแต่ละท่าต้องอธิบายและแนะนำอย่างละเอียดตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า

5) ระหว่างปฏิบัติท่าร่ำครูต้องคอยสังเกตและเตือนลีลาการของผู้เรียนให้อยู่ในระดับที่ถูกต้องเสมอ เช่น ขณะร่ำต้องคั่นหลังดันไหล่ไม่ก้มหน้าตลอดเวลาขณะร่ำการสอนนาฏศิลป์ต้องมีความละเอียดถี่ถ้วนมากกว่าการสอนหนังสือเพราะต้องอาศัยเวลาในการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความชำนาญโดยเฉพาะท่ารำนานาฏศิลป์ไทยมีความละเอียดละไมวิจิตรทุกส่วนจากแขน ขา มือ เท้า ลำตัว ศีรษะ ไหล่ต้องเคลื่อนไหวไปพร้อม ๆ กันยากแก่การปฏิบัติให้ได้ผลดีในระยะเวลาสั้น ๆ ดังนั้นการต่อท่าร่ำหรือสอนร่ำให้นักเรียนต้องยึดหลักเดียวกันคือต่อท่าร่ำหรือสอนร่ำทีละท่าร่ำและแต่ละท่าต้องสอนซ้ำ ๆ กันจนเห็นว่านักเรียนสามารถทำได้แล้วด้วยตนเองจึงจะต่อท่าร่ำต่อไป

6) สังเกตท่าทางการของนักเรียนถ้าพบว่าไม่ถูกต้องครูผู้สอนต้องแนะนำอธิบายให้นักเรียนปฏิบัติได้อย่างถูกต้องไม่ปล่อยให้เด็กนักเรียนจำผิดต่อไป

7) การใช้ศัพท์นาฏศิลป์ในบางครั้งครูผู้สอนอาจเปลี่ยนใช้คำศัพท์ที่ฟังแล้วเข้าใจง่าย จำง่ายเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายและจำได้อย่างรวดเร็ว และเมื่อผู้เรียนจำได้แล้วครูจึงบอกให้ทราบ

ถึงศัพท์ที่เรียกที่ถูกต้องตามหลักวิชาภูมิศิลป์ การบอกอาจบอกควบคู่ไปกับขณะต่อท่ารำหรืออธิบายให้เข้าใจภายหลังได้แต่ควรให้นักเรียนจำชื่อที่ถูกต้องได้

8) ให้นักเรียนฝึกร้องเพลงประกอบการไปพร้อม ๆ กับการฝึกรำเพื่อให้นักเรียนสามารถร้องเพลงที่ทำได้อย่างถูกต้องด้วยตนเองเพื่อเวลาซ้อมรำด้วยตนเองก็สามารถทำได้อย่างถูกต้องตามเพลงและเป็นการปลูกฝังนิสัยการร้องเพลงไทยให้นักเรียนเกิดความรักเห็นคุณค่าและความสำคัญของเพลงไทยอีกด้วย

9) การสอนรำแต่ละเพลงท่ารำที่สอนควรเป็นมาตรฐานแบบแผนเดียวกันเพื่อให้ นักเรียนที่ได้เรียนรุ่นต่อมาจะได้รำเหมือนกันทำให้ผู้เรียนไม่สับสน

10) เปรียบเทียบท่ารำ นำท่ารำที่คล้ายกันมาเปรียบเทียบทำให้ดูเพื่อให้เห็นความแตกต่างของท่ารำและไม่ทำให้ผู้เรียนจำท่ารำปะปนสับสนกันเพราะคิดว่าท่ารำเหมือนกันเช่น การม้วนมือ สลัดมือ และคลายมือ

11) วิธีสาธิตโดยรำนำหน้าให้นักเรียนดู ครูผู้สอนควรรำนำหน้า 2 แบบคือ

11.1) ครูรำนำหน้านักเรียน คือครูอยู่ด้านหน้าของนักเรียนและหันหลังให้นักเรียน นักเรียนจะมองเห็นด้านหลังของครูและรำตามครู

11.2) ครูรำต่อหน้าหรือประจันหน้า คือ ครูหันหน้าเจอกับนักเรียน แต่ครูจะรำสลับด้านกับนักเรียน เช่น ท่ารำจริงจับมือขวาครูก็จับมือซ้ายหรือเรียกว่าครูรำเป็นกระจกให้นักเรียนดูให้ถนัดและชัดเจน วิธีการนี้เป็นวิธีการสาธิตที่ดีเพราะขณะที่ครูสาธิตให้นักเรียนดูและรำตามครูสามารถมองเห็นท่ารำของนักเรียนและสามารถบอกหรือชี้แนะนักเรียนได้ขณะกำลังสาธิต

12) การจัดแถวขณะรำหรือตำแหน่งที่รำควรฝึกให้นักเรียนระวางเรื่องตำแหน่งที่อยู่ขณะรำไม่ว่าจะอยู่กับที่ หมุนตัว หรือวิ่งไปมา

13) การสอนแยกท่ารำให้เข้าใจทีละอย่าง เช่น ท่ารำบางท่าต้องปฏิบัติพร้อมกันทั้งมือและเท้าครูอาจแยกสอนทีละอย่าง โดยสอนให้ปฏิบัติส่วนมือจนคล่อง แล้วจึงสอนให้ปฏิบัติส่วนเท้าและเมื่อคล่องแล้วจึงสอนทั้งมือและเท้ารวมกัน

14) การใช้เพลงประกอบการสอนแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

14.1) ยังไม่ใช้เพลง คือครูสาธิตท่ารำให้นักเรียนดูและให้นักเรียนเรียนรู้ตามครูบ่อยๆ จนสามารถทำได้ ขั้นนี้ครูเป็นผู้ร้องเพลงเองและให้นักเรียนฝึกร้องพร้อมครูไปด้วย

14.2) เริ่มใช้เพลงบ้างเมื่อสอนท่ารำหรือต่อท่ารำไปได้พอสมควรแล้วควรให้นักเรียนได้ฟังเพลงจากเทปบันทึกเสียงและฝึกร้องฝึกรำไปเรื่อย ๆ กับเพลงจริง

14.3) เมื่อสอนท่ารำหรือต่อท่ารำจบเพลงแล้ว ควรให้นักเรียนได้ฝึกรำตั้งแต่ต้นจนจบพร้อมเพลงจริงจากเทปบันทึกเสียง และอาจให้นักเรียนร้องเพลงควบคู่ไปกับเพลงจากเทปบันทึกเสียงด้วยเพื่อให้นักเรียนร้องเพลงและรำประกอบเพลงได้ดีขึ้น

จากการศึกษาแนวการจัดการเรียนรู้ทางศิลปสรุปได้ว่า การฝึกทักษะปฏิบัติให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ครูผู้สอนจะต้องศึกษาวิธีการและแนวทางในการเรียนการสอนอย่างถูกต้อง โดยครูผู้สอนถือเป็นตัวแบบที่ดีที่จะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้และเข้าใจได้ง่าย ซึ่งจะฝึกตั้งแต่ระดับง่ายไปหายาก หรือจากที่ซับซ้อนน้อยไปหาที่ซับซ้อนมาก โดยผู้สอนจะคอยเป็นผู้ชี้แนะแนวทางให้แก่ผู้เรียน ฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนกระทำได้นานชำนาญและสามารถแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

4. การวัดและประเมินผลทักษะปฏิบัติ

Hart, 1994 (อ้างถึงใน กฤตยาภาณุจัน โดพิทักษ์, 2562: 4-5) ได้กล่าวถึงการวัดและประเมินผลไว้ว่ามีความมุ่งหมาย 6 ประการ คือ

1) เพื่อให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้การสื่อสารขั้นพื้นฐานและทักษะทางวิชาการ ผ่านการปฏิบัติงานที่หลากหลาย

2) เพื่อให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้หลักการและแนวคิดหลักจากเนื้อหาทุกสาขาวิชาในลักษณะของการบูรณาการ

3) เพื่อให้ตอบสนองกับความสามารถของบุคคลที่มีความหลากหลาย แตกต่างกันไปแต่ละบุคคล

4) เพื่อให้ตอบสนองกับบทบาทของผู้เรียนในการเป็นสมาชิกของครอบครัว ชุมชน และสังคม

5) เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดและทักษะการแก้ปัญหาในแต่ละบริบทที่ แตกต่างกันไปซึ่งผู้เรียนจะไปพบในโลกแห่งความเป็นจริงในอนาคต

6) เพื่อให้ผู้เรียนได้มีการเชื่อมโยงและการบูรณาการความรู้กับชีวิตจริง จะเห็นได้ว่าการประเมินการปฏิบัติเป็นกลไกในการประเมินเพื่อสะท้อนการใช้ความคิด และทักษะในระดับสูง เน้นการบูรณาการข้ามศาสตร์และเชื่อมโยงกับโลกแห่งความเป็นจริง การประเมินการปฏิบัตินอกจากเป็นการตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียนแล้วยังเป็นกระบวนการ เชื่อมโยงผู้เรียนกับโลกแห่งความเป็นจริงอีกด้วย

กฤตยาภาณุจัน โดพิทักษ์ (2562: 48-52) กล่าวว่า การออกแบบเครื่องมือประเมินการปฏิบัติที่มีคุณภาพ สามารถจำแนกเครื่องมือประเมินการปฏิบัติออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ เครื่องมือประเภทที่ใช้การทดสอบ และเครื่องมือประเภทที่ไม่ใช้การทดสอบ มีรายละเอียดดังนี้

1) เครื่องมือประเภทที่ใช้การทดสอบ เครื่องมือประเภทที่ใช้การทดสอบในการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ คือ แบบทดสอบ (test) โดยประเภทของเครื่องมือวัดการปฏิบัติที่ใช้การทดสอบสามารถแบ่งเป็น แบบทดสอบข้อเขียน (paper and pencil) และแบบทดสอบปากเปล่า (oral test) รายละเอียด ของเครื่องมือประเภทที่ใช้ในการสอบ มีดังนี้

(1) แบบทดสอบข้อเขียน (paper and pencil) แบบทดสอบข้อเขียนที่ใช้ใน การประเมินการปฏิบัติแบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อย ได้แก่

(1.1) แบบทดสอบวัดความรู้ใช้เนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติ (test item) ใช้วัดความรู้ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติ หรือวัดความรู้เกี่ยวกับกฎหรือความรู้ทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับการปฏิบัติ ผู้ประเมินควรใช้เครื่องมือนี้ในการวัดก่อนที่จะทดสอบในภาคปฏิบัติ เช่น วัดความรู้เกี่ยวกับกฎแรงโน้มถ่วงก่อนการทดลองทางวิทยาศาสตร์ หรือการวัดความรู้เกี่ยวกับ ทฤษฎีสนามแม่เหล็กไฟฟ้าก่อนการสอบปฏิบัติการส่งคลื่นวิทยุ

(1.2) แบบทดสอบที่ใช้อธิบายกระบวนการทำงานหรือกระบวนการแก้ปัญหา มีข้อคำถามที่ให้ผู้ตอบอธิบายวิธีการ ขั้นตอน หรือกระบวนการปฏิบัติงานต่างๆ เช่น ให้ระบุอุปกรณ์และขั้นตอนในการปรุงอาหาร

(2) แบบสอบปากเปล่า (oral test) แบบสอบปากเปล่าควรใช้เมื่อ ต้องการวัดผู้รับการประเมินหรือผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยเฉพาะการวัดการมีส่วนร่วมในการทำงาน กลุ่ม โดยให้สมาชิกที่ทำงานกลุ่มสอบแบบปากเปล่าทีละคน นอกจากนี้ยังสามารถใช้ได้กรณีที่ ต้องการตรวจสอบว่าผู้รับการประเมินหรือผู้เรียนได้ปฏิบัติงานนั้นจริง หรือการตรวจสอบทักษะการ ปฏิบัติที่แต่ละคนปฏิบัติต่างกัน ซึ่งทำได้ยากในการใช้แบบสอบชุดเดียวกัน

2) เครื่องมือประเภทที่ไม่ใช่แบบทดสอบ เป็นเครื่องมือที่ใช้ประกอบการสังเกตการปฏิบัติงาน ในการประเมินทักษะการปฏิบัติส่วนใหญ่ทั้งกระบวนการปฏิบัติงานและผลการปฏิบัติงาน ใช้การสังเกตจากผู้ประเมิน ประเภทของเครื่องมือวัดทักษะการปฏิบัติจึงมีลักษณะเป็นแบบประเมินที่ใช้ประกอบการสังเกตของผู้ประเมิน โดยใช้ร่วมกับใบงานที่มีคำสั่งหรือรายละเอียดของงาน (task) ที่ให้ปฏิบัติ ประเภทของเครื่องมือวัดทักษะการปฏิบัติที่ไม่ใช่การทดสอบ สามารถแบ่งตามลักษณะของการประเมินได้เป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) แบบประเมินค่า (rating scale) และเกณฑ์การให้คะแนนรูบริก (scoring rubric) การเลือกสร้างเครื่องมือเหล่านี้ควรคำนึงถึงจุดประสงค์ของการวัด ธรรมชาติของทักษะการปฏิบัติที่ต้องการวัดและระดับอายุของผู้รับการประเมินด้วย รายละเอียดของเครื่องมือประเภทที่ไม่ใช่การทดสอบ มีดังนี้

(1) แบบตรวจสอบรายการ (checklist) มีลักษณะเป็นรายการที่ระบุพฤติกรรมหรือลักษณะที่บ่งชี้ทักษะสำคัญที่ต้องการวัด เพื่อให้ผู้ประเมินระบุว่าพฤติกรรมหรือลักษณะนั้น ๆ เกิดขึ้นหรือไม่ แบบตรวจสอบรายการจึงเป็นเครื่องมือที่สร้างง่ายและง่ายต่อการใช้งาน แบบตรวจสอบรายการนี้จะไม่แสดงระดับ (degree) ที่ชัดเจนของคุณภาพหรือความสมบูรณ์ของพฤติกรรมหรือลักษณะของทักษะที่ต้องการประเมิน ดังนั้นเครื่องมือนี้จึงเหมาะกับทักษะการปฏิบัติที่ไม่มีรายละเอียดของพฤติกรรมหรือขั้นตอนมากนัก เครื่องมือนี้ยังเหมาะกับทักษะการปฏิบัติที่มีข้อรายการหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจนตายตัว เช่น การขับขีรถยนต์ นอกจากนี้แบบตรวจสอบรายการยังเหมาะที่จะนำไปใช้กับผู้รับการประเมินที่มีช่วงอายุน้อย เช่น นักเรียน ประถม ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีรายละเอียดของพฤติกรรมที่ประเมินที่ซับซ้อนมากนัก

(2) แบบประเมินค่า (rating scale) มีลักษณะเป็นรายการที่ระบุพฤติกรรมหรือลักษณะที่บ่งชี้ทักษะสำคัญที่ต้องการวัด เช่นเดียวกันกับแบบตรวจสอบรายการ แต่แบบประเมินค่านี้จะให้ผู้ประเมินระบุระดับคุณภาพหรือความสมบูรณ์ของทักษะนั้น ๆ ของผู้รับการประเมินว่าอยู่ในระดับใด แบบประเมินค่านี้มีจุดเด่นคือ ใช้เวลาในการสร้างไม่นานนัก การกำหนดระดับคุณภาพขณะที่ประเมินมีความละเอียดมากขึ้นกว่าแบบตรวจสอบรายการ เนื่องจากระดับแต่ละระดับของแบบประเมินค่าไม่มีการกำกับด้วยคำบรรยายพฤติกรรมหรือลักษณะของทักษะที่ประเมิน อาจเกิดปัญหาการขาดความเป็นปรนัยและความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (inter-rater reliability) ได้

(3) เกณฑ์การให้คะแนนรูบริก (Scoring rubric) มีลักษณะเป็นระดับที่แสดงลักษณะหรือความสำเร็จของการปฏิบัติ หรือผลงานของทักษะที่ประเมิน ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนรูบริกจะมีคำอธิบายพฤติกรรมหรือลักษณะที่สะท้อนถึงทักษะที่ประเมินในแต่ละระดับผลการประเมินกำกับไว้ ตั้งแต่ระดับสูงหรือดีมากจนถึงระดับต่ำหรือระดับปรับปรุง เกณฑ์การให้คะแนนนี้จึงมีลักษณะละเอียดเหมาะสำหรับการประเมินทักษะที่มีรายละเอียดค่อนข้างมากหรือซับซ้อน หรือประเมินทักษะของผู้รับการประเมินในช่วงอายุมากขึ้น เช่น นักเรียน เกณฑ์การให้คะแนนหรือรูบริกสามารถช่วยแก้ไขการประเมินทักษะซึ่งมีลักษณะค่อนข้างเป็นอัตนัย (subjectivity) ได้ ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเที่ยง ที่เพิ่มขึ้นในการให้คะแนน นอกจากนี้ในบริบทการประเมินในชั้นเรียน เกณฑ์การให้คะแนนยังช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนเข้าใจได้ตรงกันว่าทักษะการปฏิบัติที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับหรือได้มาตรฐานเป็นอย่างไร เกณฑ์การให้คะแนนรูบริกมี 4 ประเภท คือ เกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบองค์รวม (holistic scoring rubric) เกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบแยกองค์ประกอบ (analytic Scoring rubric) เกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบแอนโนเทต (annotated scoring rubric) และเกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบสองชั้น (double layer scoring rubric)

ประเภทที่ 1 เกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบองค์รวม เป็นเกณฑ์ที่พิจารณาภาพรวมของสิ่งที่ประเมินว่าสิ่งที่ประเมินมีลักษณะอย่างไรบ้าง เกณฑ์การให้คะแนนประเภทนี้จะบรรยายคุณภาพโดยรวมของสิ่งที่ประเมิน ลดหลั่นตามระดับคุณภาพจากสูงสุดถึงต่ำสุด เนื่องจากเกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบองค์รวมนี้สร้างจากหลักการพื้นฐานที่ว่า การประเมินคุณภาพของสิ่งต่าง ๆ ต้องพิจารณาภาพรวมทั้งหมดของสิ่งนั้น จะดีกว่าการพิจารณาเป็นมิติหรือองค์ประกอบแต่ละด้านของสิ่งที่มุ่งประเมิน เกณฑ์การให้คะแนนรูบริกประเภทนี้มักจะพิจารณาลักษณะเด่น ลักษณะสำคัญ หรือลักษณะจำเริญของสิ่งที่ประเมิน

ประเภทที่ 2 เกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบแยกองค์ประกอบ เป็นเกณฑ์การให้คะแนนสิ่งที่ประเมิน โดยพิจารณาคุณภาพของสิ่งที่ประเมินแยกรายองค์ประกอบ รายด้าน หรือรายมิติ เกณฑ์การให้คะแนนประเภทนี้จะบรรยายคุณภาพของสิ่งที่ประเมินแยกรายองค์ประกอบลดหลั่นตามระดับคุณภาพตั้งแต่สูงสุดถึงต่ำสุด ดังนั้นผู้ใช้เกณฑ์การให้คะแนนประเภทนี้จึงสามารถพิจารณา

คุณภาพของสิ่งที่ประเมินรายมิติหรือรายด้านได้ ไม่ต้องพิจารณาลักษณะของสิ่งที่ประเมินหลาย ๆ มิติหรือหลาย ๆ ด้านไปพร้อมกัน ในแต่ละระดับผลการประเมิน ถ้าองค์ประกอบด้านหรือมิติที่พิจารณามีความสำคัญไม่เท่ากัน ผู้ประเมินสามารถกำหนดน้ำหนักให้แก่เกณฑ์แต่ละด้านได้ตามความเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง เกณฑ์การให้คะแนนรูปрикแบบแยกองค์ประกอบเหมาะสมกับการประเมินความก้าวหน้าหรือกระบวนการ (formative evaluation) ซึ่งต้องมีการให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) เพื่อการพัฒนาผู้เรียน

ประเภทที่ 3 เกณฑ์การให้คะแนนรูปрикแบบแอนโนเทต เป็นเกณฑ์การให้คะแนนที่ผสมผสานหลักการของเกณฑ์การให้คะแนนรูปрикแบบองค์รวมและเกณฑ์การให้คะแนนรูปрикแบบแยกองค์ประกอบ เป็นการให้คะแนนสิ่งที่ประเมินโดยพิจารณาคุณภาพของสิ่งที่ประเมินลดหลั่นตามระดับคุณภาพในภาพรวม แล้วอธิบายเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดอ่อนของสิ่งที่ประเมินในแต่ละองค์ประกอบย่อย เพื่อสนับสนุนระดับคะแนนที่ได้

ประเภทที่ 4 เกณฑ์การให้คะแนนรูปрикแบบสองชั้น เป็นเกณฑ์การให้คะแนนที่มีการอธิบายลักษณะของงานหรือการปฏิบัติงานในแต่ละระดับความสามารถ โดยให้คะแนน 2 ระดับชั้น ระดับชั้นที่ 1 เป็นเกณฑ์การให้คะแนนที่อธิบายลักษณะของงานหรือการปฏิบัติงานในข้อรายการย่อย ๆ ลดหลั่นตามระดับความสามารถ ส่วนระดับชั้นที่ 2 เป็นการแปลงคะแนนผลรวมของคะแนนที่ได้ในระดับชั้นที่ 1 ออกมาให้เป็นไปตามสเกลที่กำหนด เกณฑ์การให้คะแนนรูปрикแบบสองชั้นจะช่วย ทำให้การให้คะแนนมีความเป็นปรนัยมากขึ้นกว่าเกณฑ์การให้คะแนนรูปริกแบบอื่น ๆ

จากการศึกษาการวัดผลทักษะปฏิบัติสรุปว่า การวัดผลการปฏิบัติงานจะประเมินทั้งกระบวนการและผลงาน เนื่องจากผลงานเกิดขึ้นพร้อมกันกับการปฏิบัติงานในกรณีเช่นนี้จำเป็นต้องวัดผลงานไปพร้อมกันกับกระบวนการ เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับดนตรีและนาฏศิลป์ในบางกรณีอาจวัดและประเมินเฉพาะกระบวนการหรือผลงานแล้วแต่จุดมุ่งหมายของการวัด ซึ่งการวัดผลภาคปฏิบัติสามารถดำเนินการวัดพฤติกรรมที่ให้นักเรียนแสดงออกอยู่ในรูปของการปฏิบัติ มีกระบวนการปฏิบัติงานที่วัดได้ มีการใช้เครื่องมือในการวัดผลและมีผลงานที่วัดได้ตามสภาพจริง

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

กาญจนา ภาสุรพันธ์ (2531: 5) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกหรือความนึกคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ได้รับตามที่คาดหวังหรือมากกว่าที่คาดหวัง

สมยศ นาวิการ (2544: 115-116) ได้กล่าวถึงทฤษฎีความพึงพอใจว่า มีแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกัน 2 ลักษณะ ในการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารหรือครูจะต้องคำนึงถึงการจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนหรือผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจ คือ

1) ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน การตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการตอบสนอง ดังนั้นครูผู้สอนที่ต้องการให้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ ต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศ สถานการณ์ สื่อการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียนให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมจนบรรลุตามจุดประสงค์

2) ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่น ๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัลหรือผลตอบแทน ซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายใน (Intrinsic Rewards) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Rewards) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวชี้ปริมาณของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับคือ ความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงาน จะถูกกำหนดโดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง และการรับรู้เรื่องความยุติธรรมของผลการตอบแทนที่รับรู้แล้วความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น

Maslow, 1962 อ้างถึงใน (ทศนา แคมมณี, 2550: 69) กล่าวว่า ทฤษฎีความพึงพอใจของมาสโลว์ ซึ่งเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้อกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ โดยมองว่าความต้องการของมนุษย์มีลักษณะเป็นลำดับขั้น จากระดับต่ำไปยังระดับสูงสุด เมื่อความต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์ก็จะมีความต้องการอื่นในระดับสูงขึ้นไป ดังนั้นมนุษย์ทุกคนมีความต้องการพื้นฐานตามธรรมชาติเป็นลำดับขั้น คือ

1) ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เพื่อความอยู่รอด เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค อากาศ ฯลฯ

2) ความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง (Security or Safety Needs) เมื่อมนุษย์สามารถตอบสนองความต้องการทางร่างกายได้แล้ว มนุษย์จะเพิ่มความต้องการในระดับที่สูงขึ้น เช่น ความต้องการปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ต้องการความมั่นคงในชีวิตและหน้าที่การงาน

3) ความต้องการผูกพันหรือการยอมรับความต้องการทางสังคม (Affiliation or Acceptance Needs) เป็นความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์ เช่น ความต้องการให้และได้รับความรักความชื่นชมจากผู้อื่น

4) ความต้องการยกย่อง (Esteem Needs) หรือความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งเป็นความต้องการได้รับการยกย่องนับถือและสถานะทางสังคม เช่น ความต้องการได้รับความเคารพนับถือ ความต้องการมีความรู้ความสามารถ เป็นต้น

5) ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization) เป็นความต้องการสูงสุด

6) มนุษย์มีความต้องการที่จะรู้จักตนเองและพัฒนาตนเอง ประสบการณ์ที่เรียกว่า “Peak Experience” เป็นประสบการณ์ของบุคคลที่รู้จักตนเองตามสภาพความเป็นจริง เป็นช่วงเวลาที่คุณคนเข้าใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยแท้ เป็นสภาพที่สมบูรณ์ลักษณะผสมผสานเป็นช่วงเวลาแห่งการรู้จักตนเองจะสามารถพัฒนาคนไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

จากการศึกษาความหมายของความพึงพอใจสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึกและทัศนคติของบุคคลที่ได้รับการตอบสนองตรงตามความต้องการของตนเอง จึงทำให้เกิดความรู้สึกที่ดี แสดงออกมาทางพฤติกรรมที่ทำให้ปฏิบัติงานหรือกระทำการต่าง ๆ ได้ประสบความสำเร็จ

2. เครื่องมือวัดความพึงพอใจ

ภินดา ชัยปัญญา (2541: 11) ได้กล่าวไว้ว่า เครื่องมือวัดความพึงพอใจนั้น สามารถทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

1) การใช้แบบสอบถาม โดยผู้ออกแบบสอบถาม ต้องการทราบความคิดเห็นซึ่งสามารถกระทำได้ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพอใจในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ตอบทุกคนมาเป็นแบบแผนเดียวกัน มักใช้ในกรณีที่ต้องการข้อมูลกลุ่มตัวอย่างมาก ๆ วิธีนี้นับเป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากที่สุดในการวัดทัศนคติ รูปแบบของแบบสอบถามจะใช้มาตรวัดทัศนคติ ซึ่งที่นิยมใช้ในปัจจุบันวิธีหนึ่งคือ มาตราส่วนแบบลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีคำตอบที่แสดงถึงระดับความรู้สึก 5 คำตอบ เช่น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2) การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยจะต้องออกไปสอบถามโดยการพูดคุย โดยมีการเตรียมแผนงานล่วงหน้า เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด

3) การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจ โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดจา กริยาท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน วิธีนี้เป็นวิธีการศึกษาที่เก่าแก่และยังเป็นที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน

อารี พันธมณี (2546: 145) กล่าวว่า เครื่องมือวัดความพึงพอใจสามารถกระทำได้หลายวิธีได้แก่

1) การใช้แบบสอบถาม โดยผู้สอบถามจะออกแบบสอบถามเพื่อต้องการความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถาม ความพึงพอใจในด้านต่างๆ เป็นต้น

2) การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่งซึ่งต้องอาศัยเทคนิค และวิธีการที่ดีจึงจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงได้

3) การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดกริยาท่าทาง วิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและการสังเกต อย่างมีระเบียบแบบแผน

สุมาลี จันทรชลอ (2547: 50) กล่าวว่า เครื่องมือที่ใช้ในการวัดความรู้สึกมีหลายชนิด เช่น แบบทดสอบโดยใช้สถานการณ์ บันทึกการสังเกต และเครื่องมือหนึ่งที่น่าสนใจ คือ แบบวัดทัศนคติ รูปแบบมาตรวัดทัศนคติของ Likert มาตราชนิดนี้ประกอบด้วยข้อความทัศนคติซึ่งเป็นความรู้สึกต่อ สิ่งที่จะวัด ข้อความดังกล่าวจะมีทั้งในทางบวกและทางลบ การสร้างมาตรวัดทัศนคติ มีวิธีการดังนี้

1) กำหนดคุณลักษณะที่ต้องการประเมิน โดยระบุว่าวัดคุณลักษณะใดต่อสิ่งใด
2) นิยามความหมายของทัศนคติให้ชัดเจนว่าประกอบด้วยลักษณะใดบ้าง ซึ่งจะใช้เป็น กรอบสำหรับวัด

3) รวบรวมข้อความที่แสดงทัศนคติในระดับต่างๆของบุคคลข้อความนี้ควรครอบคลุม คุณลักษณะทั้งหมดที่ต้องการวัด โดยการเขียนข้อความมากกว่าจำนวนข้อที่ต้องการใช้ข้อความ ควรแสดงทัศนคติในทางที่ดี (บวก) และในทางที่ไม่ดี (ลบ) จำนวนที่ใกล้เคียงกัน

4) ตรวจสอบข้อความที่สร้างขึ้นโดยพิจารณาเกี่ยวกับความครอบคลุมครบถ้วนตาม คุณลักษณะทั้งหมดที่ต้องการวัดตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของภาษา แต่ละ ข้อความกับระดับของความเห็น โดยปกติมาตรวัดทัศนคติของ Likert จะแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็น ด้วยอย่างมาก เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างมาก

5) ทดลองใช้ข้อความที่ผ่านการตรวจสอบเบื้องต้นอาจมีบางข้อความที่ยังไม่ชัดเจน หรือ กวมนิจควรนำไปทดลองใช้ในกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งเพื่อตรวจสอบความเป็นปรนัยของ ข้อคำถาม ตรวจสอบว่ายังมีข้อความใดต้องแก้ไข

6) กำหนดน้ำหนักคะแนนแต่ละตัวเลือก วิธีที่ง่ายคือ กำหนดตามน้ำหนักสมมติ เช่น กำหนดให้แต่ละตัวเลือกมีน้ำหนักเป็น 5 4 3 2 และ 1 สำหรับข้อความในทางบวก ส่วนข้อความ ในทางลบให้น้ำหนักสลับกัน

7) ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด โดยวิเคราะห์ความตรงของแบบทดสอบหรืออาจใช้ วิธี ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบก็ได้

จากการศึกษาเครื่องมือวัดความพึงพอใจสรุปได้ว่า เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดความรู้สึกของบุคคลโดยใช้แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และใช้รูปแบบมาตรวัดทัศนคติของลิเคิร์ต (Likert) เป็นเครื่องมือวัด ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวัดความพึงพอใจ โดยใช้แบบสอบถามลิเคิร์ต (Likert) ประมาณค่า 5 ระดับ ในการวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

3. การประเมินค่าความพึงพอใจ

วัลลภ รัฐฉัตรานนท์ (2557: 7) ได้กล่าวว่า ในการวัดความพึงพอใจ หรือความรู้สึกนึกคิดคนเราต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เราต้องเสนอข้อความแสดงทัศนคติต่อสิ่งนั้นหลาย ๆ ข้อความให้ผู้รับการทดสอบประเมินค่าแต่ละข้อความเชื่อถือ 1 มาตรา แล้วนำคะแนนจากมาตราต่าง ๆ มารวมเป็นคะแนนรวม และยึดคะแนนนี้เป็นหลักการในการตีความ เนื่องจากถือว่าข้อความต่าง ๆ ก่อเกิดจากทัศนคติหรือความพอใจต่อสิ่งเดียวกัน มีข้อความหลายข้อความเพื่อให้ข้อความเที่ยงตรง น่าเชื่อถือมากขึ้น การให้คะแนนเรากำหนดให้การแสดงทัศนคติหรือความพึงพอใจทางบวก เช่น

5 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วย
3 คะแนน	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
2 คะแนน	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
1 คะแนน	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

หากข้อความแสดงทัศนคติหรือความพึงพอใจทางลบ การให้คะแนนจะให้เป็นทางกลับกัน เช่น

1 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วย
3 คะแนน	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
4 คะแนน	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
5 คะแนน	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิมพ์ชนก คำชู (2555: 64) ได้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามแนวทางคาร์ล ออร์ฟ เพื่อพัฒนาทักษะในรายวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามแนวทางคาร์ล ออร์ฟ เพื่อพัฒนาทักษะในรายวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

รายวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ของนักเรียนระหว่างกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามแนวทางคาร์ล ออร์ฟ กับ กิจกรรมเสริมหลักสูตรแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมเสริมหลักสูตรรายวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ตามแนวทางคาร์ล ออร์ฟ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีค่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้สูตร E_1/E_2 พบว่า มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 78.04/85.18 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้ 2) คะแนนเฉลี่ยความรู้ทางนาฏศิลป์หลังเรียนของ นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตามแนวทาง คาร์ล ออร์ฟ สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) คะแนนเฉลี่ยทักษะ ปฏิบัติทางนาฏศิลป์หลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตามแนวทางคาร์ล ออร์ฟ สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชาญัญญา ผลจันทร์ (2557: 104) ได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ และทักษะ การเขียนภาพพระบายสี โดยใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพพระบายสีโปสเตอร์ตามหลักการของเดวิสร่วมกับ เทคนิค STAD บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนบะฮีวิทยาคม เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ และทักษะการเขียน ภาพพระบายสี โดยใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพพระบายสีโปสเตอร์ตามหลักการของเดวิสร่วมกับเทคนิค STAD บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบะฮีวิทยาคม ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ และทักษะการเขียน ภาพพระบายสี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิธีที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพพระบายสี โปสเตอร์ ตามหลักการของเดวิสร่วมกับเทคนิค STAD บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิธีที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะแบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 2) ความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ และทักษะการเขียนภาพพระบายสี นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความถนัดทางด้านศิลปะระดับสูง ปานกลาง และต่ำ วิธีที่เรียนโดยใช้ชุดฝึก ทักษะการเขียนภาพพระบายสีโปสเตอร์ ตามหลักการของเดวิสร่วมกับเทคนิค STAD บนพื้นฐานหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิธีที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะแบบปกติ มีความแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุพัตรา สุโพธิ์พัฒน์ (2562: 66) ได้ศึกษาทักษะนาฏศิลป์ไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบำพริตต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติของ เดวิสร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะนาฏศิลป์ไทย เรื่อง ระบำพริตต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติของ เดวิสร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ และ 2) เปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ไทย เรื่อง ระบำพริตต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลัง ได้รับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD กับ

การจัดการเรียนรู้แบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะนาฏศิลป์ไทย เรื่อง ระบำนพรัตน์ ของกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติของเดวิสส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบำนพรัตน์ ของกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติของเดวิสส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Janet (2004: 46-53) ได้ศึกษาพัฒนาการทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวทางคาร์ล ออร์ฟ ผลการวิจัยพบว่า การเล่นดนตรี การร้องเพลง และการเคลื่อนไหวมีส่วนทำให้พัฒนาการทางด้านภาษาของเด็กสูงขึ้น ทั้งการอ่าน การเขียน และการพูด ดังนั้น การสอนดนตรี การร้องและการเคลื่อนไหวเป็นภาษาหนึ่งที่มีส่วนทำให้เด็กเข้าใจความหมาย และสื่อสารออกมาด้วยภาษาได้ดีขึ้น

Pomohaci Marcel (2017: 46-59) ได้ศึกษากิจกรรมกีฬาเสริมหลักสูตรในการบูรณาการกับการเข้าสังคมของเด็ก ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตรมีผลกระทบที่ดีต่อการขัดเกลาทางสังคมและการรวมตัวของเด็ก ๆ และค่าสัมประสิทธิ์การทำงานร่วมกันของกลุ่มเพิ่มขึ้นจาก 0.04 เป็น 0.04 ในกลุ่มทดลอง

Marie Claudette Calanoga (2020: 415-429) ได้ศึกษาประสิทธิภาพภาษาอังกฤษของนักเรียนและการมีส่วนร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร: พื้นฐานของโปรแกรมการแทรกแซง ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่นิยมทำกิจกรรมอื่นๆ ร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนในระดับปานกลาง และชอบกิจกรรมผู้นำ แต่ที่น่าสังเกตก็คือ การมีส่วนร่วม ในกิจกรรมนอกหลักสูตรมีผลกระทบเชิงบวกต่อพวกเขา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสส์ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ทำให้เห็นแนวทางการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ ซึ่งจัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะนั้นๆตามความต้องการ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสส์จัดการเรียนการสอนจากทักษะย่อย ๆ ไปหาทักษะใหญ่ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้กระบวนการของทักษะนั้น ๆ จัดร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่มที่ละความสามารถ เก่ง กลาง อ่อน เพื่อให้ผู้เรียนในกลุ่มช่วยเหลือกันนำไปสู่จุดประสงค์ที่วางไว้ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติการรำนโรราบทประณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติการรำนอบท ประถม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ที่กล่าวข้างต้นตามลำดับ ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. แบบแผนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนปากจำวิทยา ที่สนใจในกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะ ปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม จำนวน 15 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ผู้วิจัยใช้แบบแผนการศึกษาแบบ One Group Pretest-Posttest Design ดังนี้

ตาราง 1 แผนการทดลอง One Group Pretest-Posttest Design

กลุ่ม	ทดสอบก่อนเรียน	ทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
กลุ่มเป้าหมาย	T ₁	x	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

X แทน การทดลองโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม

T1 แทน การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม

T2 แทน การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทดสอบวัดทักษะปฏิบัติการรำนอบทประณ และสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติการรำนอบทประณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ประกอบด้วย

1. แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม จำนวน 1 สัปดาห์ 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิดแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
3. แบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติการรำนอบทประณ พร้อมด้วยเกณฑ์การให้คะแนน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการร้องบทประณ ด้านการร้องบทประณ ประกอบจังหวะ ด้านการตีทำรำนตามคำร้องบทประณ
4. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านบรรยากาศ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม มีวิธีการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม

1.2 ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

1.3 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม

1.4 กำหนดเนื้อหากิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม โดยมีเนื้อหาและเวลาเรียน ดังตาราง 2

ตาราง 2 แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

แผนการจัด กิจกรรมเสริม หลักสูตร	เรื่อง	ผลการเรียนรู้	จำนวน (ชั่วโมง)
1	การร้องบทประณม	ข้อที่ 1	2
2	การร้องบทประณมประกอบจังหวะ	ข้อที่ 1	2
3	การตีทำตามคำร้องบทประณม 1	ข้อที่ 2	2
		ข้อที่ 3	
4	การตีทำตามคำร้องบทประณม 2	ข้อที่ 2	2
		ข้อที่ 3	
5	การตีทำตามคำร้องบทประณม 3	ข้อที่ 2	2
		ข้อที่ 3	
รวม			10

1.5 จัดทำแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวน 5 แผน แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรละ 2 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง โดยในแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีองค์ประกอบ ดังนี้ ผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สาระสำคัญ จุดประสงค์ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 4 ขึ้นให้เทคนิควิธีการร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 5 ขึ้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม

1.6 นำแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและสอดคล้องขององค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยใช้เกณฑ์การประเมินระดับความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ 5, 4, 3, 2, 1 โดยกำหนดความหมายของคะแนน

5 หมายถึง ระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับมาก

3 หมายถึง ระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

1.7 นำคะแนนผลประเมินแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่มีคุณภาพและความเหมาะสม โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 109) พิจารณาจากค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป ถือว่าแผนมีคุณภาพและสามารถใช้ได้

4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

จากการประเมินแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่าแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 (ภาคผนวก ง) หมายความว่าแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ในรายละเอียดแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต้องทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ คือ ปรับการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้

1.8 จัดพิมพ์แผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนปากจำววิทยา จำนวน 30 คน หาข้อบกพร่องและปรับปรุงการสอนให้เหมาะสม เพื่อไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

1.9 นำแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้สอนจริงกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม มีวิธีการสร้างดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาหลักการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ เพื่อคัดเลือกไว้ 30 ข้อ ดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนข้อสอบที่สร้างและใช้จริงในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
ผลการเรียนรู้	สร้าง	นำไปใช้จริง
ข้อที่ 1 ขั้วรับบทยประณม	20	10
ข้อที่ 2 ใช้สัญญาณศัพท์หรือศัพท์เฉพาะของโนราในการรับบทยประณม	20	10
ข้อที่ 3 มีทักษะในการแปลความและการสื่อสารผ่านการแสดง	20	10
รวม	60	30

2.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อสอบ

2.4 วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบและผลการเรียนรู้ และคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 พบว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 เป็นข้อที่ใช้ได้ จำนวน 60 ข้อ (ภาคผนวก ง)

2.5 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนปากเจ้าวิทยา ที่ผ่านการทดลองการใช้แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวน 30 คน

2.6 นำกระดาษคำตอบของนักเรียนที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาตรวจให้คะแนน

2.7 นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ เพื่อหาค่าความยากและอำนาจจำแนก และคัดเลือกความยากของข้อสอบ ที่มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนก

เข้าเกณฑ์ตั้งแต่ 0.20 – 1.00 จากผลการวิเคราะห์พบว่า ข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์ตั้งแต่ 0.20 – 1.00 เข้าเกณฑ์จำนวน 37 ข้อ

2.8 ทำการคัดเลือกข้อสอบทั้ง 37 ข้อให้เหลือ 30 ข้อ โดยพิจารณาจากผลการเรียนรู้ และจัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการทดสอบกับกลุ่มเป้าหมาย

2.9 นำข้อสอบ 30 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ แบบคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) โดยใช้สูตร KR-20 ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.79

3. แบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอน ทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม มีวิธีการสร้างดังต่อไปนี้

3.1 วิเคราะห์แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งหมด ศึกษาเทคนิควิธีการสร้างแบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติ

3.2 สร้างแบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติการรำนอบทประณพร้อมเกณฑ์การให้คะแนนแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการร้องบทประณ ด้านการร้องบทประณประกอบจังหวะ และด้านการตีทำรำนอบทประณ

3.3 นำแบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อสอบและเกณฑ์การให้คะแนน

3.4 วิเคราะห์หาดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างประเด็นการประเมินของแบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนกับผลการเรียนรู้ คัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 เป็นข้อที่ใช้ได้ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่าแบบวัดทักษะปฏิบัติในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุดเท่ากับ 5.00 (ภาคผนวก ง) และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เรื่องการเขียนคำอธิบายเกณฑ์การให้คะแนน

3.5 จัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติ เพื่อใช้ทดลอง (Tryout) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนปากจำวิทยา จำนวน 30 คน

3.6 นำแบบทดสอบที่ได้มาหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99

3.7 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติการรำนอบทประณฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย

4. แบบสอบถามความพึงพอใจ ที่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม มีวิธีการสร้างดังต่อไปนี้

4.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

4.2 ศึกษาเทคนิควิธีการสร้างเครื่องมือสำหรับใช้วัดความพึงพอใจของนักเรียน

4.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านการจัดกิจกรรม 3) ด้านบรรยากาศ จำนวน 15 ข้อ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังตาราง 4

ตาราง 4 ข้อคำถามแบบสอบถามความพึงพอใจ

ประเด็นแบบสอบถามความพึงพอใจ	จำนวนข้อ
ด้านเนื้อหา	5
ด้านการจัดกิจกรรม	5
ด้านบรรยากาศ	5
รวม	15

แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

5 หมายถึง พึงพอใจในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง พึงพอใจในระดับมาก

3 หมายถึง พึงพอใจในระดับปานกลาง

2 หมายถึง พึงพอใจในระดับน้อย

1 หมายถึง พึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

4.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถาม ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4.5 วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยพิจารณาจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมีค่าตั้งแต่ 4.00-5.00 ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่าแบบสอบถามความพึงพอใจในภาพรวมมีความเหมาะสมระดับมากที่สุดเท่ากับ 5.00 (ภาคผนวก ง)

4.6 นำแบบสอบถามที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) จากผลการวิเคราะห์พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

4.7 จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจ ที่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่มฉบับสมบูรณ์

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยตนเองกับกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิค กระบวนการกลุ่มจำนวน 1 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 2 ชั่วโมง รวมเป็นเวลา 10 ชั่วโมง โดย ดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 ชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติในการเรียนโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมเสริม หลักสูตร เรื่อง การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับ เทคนิคกระบวนการกลุ่ม

ขั้นที่ 2 ทดสอบก่อนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ขั้นที่ 3 ดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม จำนวน 1 สัปดาห์ 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง

ตาราง 5 กิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิค กระบวนการกลุ่ม

แผนการจัด กิจกรรมเสริม หลักสูตร	เรื่อง	ผลการเรียนรู้	จำนวน (ชั่วโมง)
1	การร้องบท ประณม	ข้อที่ 1 ความเป็นมาและวิธีการขับร้องบท ประณม	2
2	การร้องบท ประณม ประกอบ จังหวะ	ข้อที่ 1 ความเป็นมาและวิธีการขับร้องบท ประณม	2
3	การตีทำตาม คำร้องบท ประณม 1	ข้อที่ 2 ใช้นาฏศัพท์หรือศัพท์เฉพาะของโนรา ในการร้องบทประณม ข้อที่ 3 มีทักษะในการแปลความและการ สื่อสารผ่านการแสดง	2

ตาราง 5 (ต่อ)

แผนการจัด กิจกรรมเสริม หลักสูตร	เรื่อง	ผลการเรียนรู้	จำนวน (ชั่วโมง)
4	การตีท่าตาม คำร้องบท ประณม 2	ข้อที่ 2 ใช้นาฏศัพท์หรือศัพท์เฉพาะของโนรา ในการรำบทประณม ข้อที่ 3 มีทักษะในการแปลความและการ สื่อสารผ่านการแสดง	2
	การตีท่าตาม คำร้องบท ประณม 3	ข้อที่ 2 ใช้นาฏศัพท์หรือศัพท์เฉพาะของโนรา ในการรำบทประณม ข้อที่ 3 มีทักษะในการแปลความและการ สื่อสารผ่านการแสดง	2
รวม			10

ขั้นที่ 4 ทดสอบหลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรครบ 5 แผน 10 ชั่วโมง โดยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ทำการทดสอบก่อนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมาทำการทดสอบหลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอีกครั้ง และทำการทดสอบวัดทักษะปฏิบัติการรำโนราบทประณม

ขั้นที่ 5 สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม โดยใช้สถิติ Wilcoxon Signed Rank Test

1.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการรำโนราบทประณมกับเกณฑ์ร้อยละ 80 โดยใช้ร้อยละ, ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD), Wilcoxon Signed Rank Test

1.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

2.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1.1 แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

- 1) ค่าความสอดคล้อง

2.1.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- 1) ค่าความเที่ยงตรง
- 2) ค่าความยากง่าย
- 3) ค่าอำนาจจำแนก
- 4) ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน

2.1.3 แบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติ

- 1) ค่าความเที่ยงตรง
- 2) ค่าความเชื่อมั่น ใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

(Cronbach's Alpha Coefficient)

2.1.4 แบบสอบถามความพึงพอใจ

- 1) ค่าความเที่ยงตรง โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
- 2) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของ

ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

2.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.2.1 สถิติพื้นฐาน

- 1) ค่าร้อยละ
- 2) ค่าเฉลี่ย
- 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2.2 สถิติทดสอบสมมติฐาน

ใช้วิธีทดสอบแบบ Wilcoxon Signed Rank Test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติการรำนโนราบทประถม
ชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของ
เดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติการรำนโนรา
บทประถม ชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรม
เสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการรำนโนราบทประถม หลังการจัดกิจกรรมเสริม
หลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม กับเกณฑ์
ร้อยละ 80

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการ
สอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์

$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
n	แทน	จำนวนนักเรียน
**	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ดังตาราง 6

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร (n=15)

ผลการเรียนรู้	คะแนน เต็ม	ก่อนการจัด กิจกรรม		หลังการจัด กิจกรรม		Z
		$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	
ข้อที่ 1 ขับร้องบทประณม	10	4.67	0.50	8.60	0.32	3.417**
ข้อที่ 2 ใช้ науศัพท์หรือศัพท์เฉพาะ ของโนราในการร่ำบทประณม	10	4.93	0.50	8.33	0.38	
ข้อที่ 3 มีทักษะในการแปลความและ การสื่อสารผ่านการแสดง	10	4.80	0.51	8.60	0.33	
รวม	30	14.40	0.50	25.53	0.36	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.40 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.53 นั่นคือ ผลสัมฤทธิ์หลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่มสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการรำนโราบทประณ หลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม กับเกณฑ์ร้อยละ 80 ดังตาราง 7

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการรำนโราบทประณ

ทักษะปฏิบัติการรำนโราบทประณ	จำนวน ข้อ	คะแนน เต็ม	เกณฑ์ ร้อยละ 80	$\bar{x}$	SD	Z
แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ 1 เรื่อง การร้องบทประณ	2	8	6.4	7.4	0.51	3.424**
แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ 2 เรื่อง การร้องบทประณประกอบจังหวะ	3	12	9.6	11.0	0.85	
แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ 3 เรื่อง การดีทำรำตามคำร้องบทประณ 1	3	12	9.6	10.9	0.88	
แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ 4 เรื่อง การดีทำรำตามคำร้องบทประณ 2	3	12	9.6	11.1	0.83	
แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ 5 เรื่อง การดีทำรำตามคำร้องบทประณ 3	3	12	9.6	11.5	0.52	
รวม	14	56	44.8	51.9	0.72	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 พบว่าทักษะปฏิบัติการรำนโราบทประณหลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 51.9 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 (เกณฑ์ร้อยละ 80 เท่ากับ 44.8) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ หลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม นักเรียนมีทักษะปฏิบัติการรำนโราบทประณสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

ตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอน
ทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ดังตาราง 8

ตาราง 8 ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอน
ทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม (n=15)

ข้อ	ประเด็นความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ		
		$\bar{x}$	SD	แปลผล
ด้านเนื้อหา				
1	ครูสอนครอบคลุมตามผลการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเข้าใจ	4.47	0.52	มาก
2	เนื้อหามีความเหมาะสมกับการฝึกทักษะการรำนราบทประณม	4.20	0.41	มาก
3	เนื้อหาจัดเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก	4.00	0.00	มาก
4	เนื้อหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	5.00	0.00	มากที่สุด
5	นักเรียนได้ฝึกการทักษะการสื่อสารกับสมาชิกในกลุ่ม	4.53	0.52	มากที่สุด
	เฉลี่ย	4.44	0.50	มาก
ด้านการจัดกิจกรรม				
6	ครูสอนจากเนื้อหาว่าง ไปหาเนื้อหาที่ยากขึ้น เหมาะสม เข้าใจง่าย	4.67	0.49	มากที่สุด
7	ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาความสามารถของ นักเรียนตามศักยภาพของนักเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
8	กิจกรรมที่ใช้ฝึกทักษะการรำนราบทประณมมีความเหมาะสม กับระดับความสามารถของนักเรียน	4.48	0.41	มาก
9	นักเรียนได้ฝึกทักษะปฏิบัติจากทักษะย่อย ๆ ไปหาทักษะ ใหญ่ ส่งผลทำให้นักเรียนสามารถปฏิบัติทำรำนได้	4.67	0.49	มากที่สุด
10	การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะ ปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ทำใ้ นักเรียนค้นพบความรู้ ความสามารถของตนเอง	4.73	0.46	มากที่สุด
	เฉลี่ย	4.77	0.42	มากที่สุด
ด้านบรรยากาศ				
11	การจัดบรรยากาศห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอน	4.00	0.00	มาก
12	กิจกรรมการเรียนสนุกและน่าสนใจ	5.00	0.00	มากที่สุด

ข้อ	ประเด็นความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ		
		$\bar{x}$	SD	แปลผล
13	ครูให้โอกาสในการซักถามปัญหา	4.60	0.51	มากที่สุด
14	ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนที่ต่างไปจากครูผู้สอน	4.73	0.46	มากที่สุด
15	ครูส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกัน	5.00	0.00	มากที่สุด
	เฉลี่ย	4.67	0.47	มากที่สุด
	รวม	4.63	0.48	มากที่สุด

จากตาราง 8 พบว่า ความพึงพอใจต่อที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับทักษะกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติการรำนโยบายประณม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.77 รองลงมา ด้านบรรยากาศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และพบว่าด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 4.44 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เนื้อหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียนตามศักยภาพของนักเรียน กิจกรรมการเรียนรู้สนุกและน่าสนใจ และครูส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันที่ 5.00 และเนื้อหามีความเหมาะสมกับการฝึกทักษะการรำนโยบายประณม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.20

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติการรำนอบทประณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการรำนอบทประณ หลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม กับเกณฑ์ร้อยละ 80 และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนปากจำวิทยา ที่สนใจในกิจกรรมเสริมหลักสูตร

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ ขั้นที่ 1 ชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติในการเรียนโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ขั้นที่ 2 ทดสอบก่อนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ขั้นที่ 3 ดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม จำนวน 1 สัปดาห์ 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง ขั้นที่ 4 ทดสอบหลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรครบ 5 แผน 10 ชั่วโมง โดยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ทำการทดสอบก่อนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมาทำการทดสอบหลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอีกครั้ง และทำการทดสอบวัดทักษะปฏิบัติการรำนอบทประณ ขั้นที่ 5 สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้วิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม จำนวน 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ แบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติการรำนอบทประณ และแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม

สรุปผล

กิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการรำนราบประณม หลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

กิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เป็นผลเนื่องจากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม โดยมีนักเรียนผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มต่างก็ทำหน้าที่ของตนเองอย่างเหมาะสมและมีกระบวนการทำงานที่ดี เพื่อนำกลุ่มไปสู่วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการทำงานกลุ่มที่ดีจะช่วยให้เกิดทักษะทางสังคม และขยายขอบเขตของการเรียนรู้ให้กว้างขวางขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีการสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ผู้สอนมีการฝึกชี้แนะ สอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำงานกลุ่มที่ดีในจุดใดจุดหนึ่งของกระบวนการ เช่น ในเรื่องบทบาทผู้นำกลุ่ม บทบาทสมาชิกกลุ่ม กระบวนการทำงานกลุ่ม องค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้เรียนมีการวิเคราะห์การเรียนรู้ของตนเองทั้งในด้านเนื้อหา สารที่เรียน และกระบวนการทำงานร่วมกัน ผู้สอนมีการวิเคราะห์และประเมินผลการเรียนทั้งด้านเนื้อหา สาร และกระบวนการกลุ่ม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา สุโพธิ์พัฒน์ (2562: 66) ได้ศึกษาทักษะนาฏศิลป์ไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียน เรื่อง ระเบ้านพรตน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติของเดวิสส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะนาฏศิลป์ไทย เรื่อง ระเบ้านพรตน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติของเดวิสส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ และ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ไทย เรื่อง ระเบ้านพรตน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติของเดวิสส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะนาฏศิลป์ไทย เรื่อง ระเบ้านพรตน์ ของกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติของเดวิสส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระเบ้านพรตน์ ของกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติของเดวิสส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการรำโนราบทประณ หลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสส์ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ หลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสส์ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม นักเรียนมีทักษะปฏิบัติการรำโนราบทประณ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 ซึ่งเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสส์ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ทำให้นักเรียนสามารถปฏิบัติทักษะการรำโนราบทประณได้ โดยอาศัยนักเรียนผู้สอนฝึกให้กับนักเรียนผู้เรียน แบ่งกลุ่มผู้เรียนคละตามความสามารถ เก่ง-กลาง อ่อน กลุ่มละ 4 คน ฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ ก่อนแล้วเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ โดยเก็บคะแนนบททดสอบย่อยของตนเอง และนำคะแนนของแต่ละคนในกลุ่มมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้ดีและรวดเร็ว ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบมีทั้งหมด 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นสาธิตทักษะหรือกระทำ ทำให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำในภาพรวม ครูสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบทักษะหรือการกระทำที่สาธิตให้นักเรียนดู ครูกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติไม่ซ้ำหรือเร็วเกินไปปกติ ก่อนการสาธิตครูให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกตควรชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต 2) ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ทำให้ผู้เรียนฝึกทักษะย่อย ๆ หลังจากผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้วผู้สอนแบ่งทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อย ๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อย ๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปทีละส่วนอย่างช้า ๆ 3) ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ทำให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติทักษะย่อย โดยจัดการเรียนรู้ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม แบ่งกลุ่มสมาชิกคละตามความสามารถ เก่ง-กลาง-อ่อน กลุ่มละ

4 คน ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันฝึกทักษะปฏิบัติการรำนโราบทประณ โดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดผู้สอนให้คำแนะนำและช่วยแก้ไขจนผู้เรียนทำได้ เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไปและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

4) ขั้นให้เทคนิควิธี เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้วผู้สอนแนะนำเทคนิควิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น โดยจัดการเรียนรู้ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่มเพื่อให้นักเรียนได้ทำร่วมกัน 5) ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ หมายถึง เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้วจึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ โดยจัดการเรียนรู้ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่มด้วยการแบ่งกลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ โดยให้ผู้เรียนในกลุ่มช่วยเหลือกันและเก็บคะแนนปฏิบัติเป็นรายบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชารัญญา ผลจันทร์ (2557: 104) ได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ และทักษะการเขียนภาพพระบายสี โดยใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพพระบายสีโปสเตอร์ตามหลักการของเดวีส์ร่วมกับเทคนิค STAD บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบะฮีวิทยาคม เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ และทักษะการเขียนภาพพระบายสี โดยใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพพระบายสีโปสเตอร์ตามหลักการของเดวีส์ร่วมกับเทคนิค STAD ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ และทักษะการเขียนภาพพระบายสี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิธีที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพพระบายสีโปสเตอร์ ตามหลักการของเดวีส์ร่วมกับเทคนิค STAD บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิธีที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะแบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) ความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ และทักษะการเขียนภาพพระบายสี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความถนัดทางด้านศิลปะระดับสูง ปานกลาง และต่ำ วิธีที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพพระบายสีโปสเตอร์ ตามหลักการของเดวีส์ร่วมกับเทคนิค STAD บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิธีที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะแบบปกติ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติการรำนโราบทประณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.77 รองลงมา ด้านบรรยากาศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และพบว่าด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 4.44 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เนื้อหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียนตามศักยภาพของนักเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตรสนุกและน่าสนใจ และครูส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกัน มีค่าเฉลี่ย

สูงสุดเท่ากับ 5.00 และเนื้อหามีความเหมาะสมกับการฝึกทักษะการรำนรบาทประณม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 4.20 ผลเป็นเช่นนี้อาจจะมาจากครูเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิดในการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งทักษะท่ารำนรบาทมีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนชอบกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งผลจากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่มในครั้งนี้แสดงว่านักเรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ทั้งนี้เนื่องจากการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ย่อมเกิดปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นมากในการอยู่ร่วมกันของสังคมปัจจุบัน เพราะการปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มจะทำให้เกิดพลังนำไปสู่เป้าหมายร่วมกัน ทำให้บทบาทหน้าที่ที่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเกิดการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่มเป็นกิจกรรมที่ทำให้ให้นักเรียนมีส่วนร่วม ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในกลุ่ม ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างเป็นกระบวนการเป็นขั้นเป็นตอน ทำให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจได้ปฏิบัติจริง ส่งผลให้ผู้เรียนสนใจและมีความกระตือรือร้นในบทเรียนมากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุปผา กัตติยง (2557: 84) ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะปฏิบัติการทำขนมในท้องถิ่นสงขลาและความภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีทักษะปฏิบัติการทำขนมในท้องถิ่นสงขลาสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 หลังใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น ก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่องขนมในท้องถิ่นสงขลา โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน เรื่องขนมในท้องถิ่นสงขลา โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติการทำรำนรบาทประณม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้นำผลที่ได้มาเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติการร่ำราบทประณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

1.1 แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเรื่องการร่ำราบทประณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในโรงเรียนที่มีโครงสร้างและขอบข่ายของเนื้อหาและบริบทที่อยู่ใกล้เคียงได้

1.2 ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ครูผู้สอนควรสรุปการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะหลังการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรแต่ละครั้ง เพื่อให้ผู้เรียนนำไปปรับปรุงแก้ไขครั้งต่อไปให้ดีขึ้น

1.3 ขึ้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติตามครูควรให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติตามและสามารถนำไปช่วยเพื่อนในกลุ่มได้

1.4 ทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่มต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ เป็นการฝึกทักษะเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นความต่อเนื่องของทำร่ำ

1.5 ในการปฏิบัติหรือให้นักเรียนลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง ควรกำหนดเวลาที่ใช้ให้ชัดเจนทุกครั้งและมีการแจ้งเตือนให้นักเรียนทราบเป็นระยะ ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนปฏิบัติงานให้เสร็จทันเวลา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติการร่ำราบทประณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

2.1 ควรมีการวิจัยโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม โดยศึกษาตัวแปรตามอื่น ๆ ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการออกแบบทำร่ำ เป็นต้น

2.2 ควรมีการวิจัยรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ไปใช้ในกลุ่มสาระวิชาอื่น ๆ ที่เป็นทักษะปฏิบัติในระดับเดียวกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น

2.3 ในการประเมินทักษะปฏิบัติ ควรวิจัยโดยการบันทึกวิดีโอเพื่อประเมินพฤติกรรมของนักเรียนได้แม่นยำและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.4 ควรแบ่งกลุ่มคะแนนความสามารถ เก่ง กลาง อ่อน เพื่อให้นักเรียนในกลุ่มได้ช่วยกัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลวรรณ ตังชนกานนท์. (2558). การวัดและประเมินผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงวัฒนธรรม. (2565). คู่มือกิจกรรมเสริมหลักสูตร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: กระทรวงวัฒนธรรม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). แนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2547). การสอนนาฏศิลป์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2560). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ. กรุงเทพฯ: _____.
- กาญจนา ภาสุพันธ์. (2531). การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: ธนพรการพิมพ์ 2.
- กุลิสรา จิตระชาวนิช. (2562). การจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษฎากาญจน์ โตพิทักษ์. (2562). การประเมินการปฏิบัติ: แนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ฉันท ชาติทอง. (2559). หลักการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2560). เทคนิคการสร้างเครื่องมือวิจัย : แนวทางการนำไปใช้อย่างมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- ชาญัญญา ผลจันทร์. (2557). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ และทักษะการเขียนภาพระบายสี โดยใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพระบายสีโปสเตอร์ตามหลักการของเดวีส์ร่วมกับเทคนิค STAD บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบะฮีวิทยาคม. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทีศนา แคมณี. (2550). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2557). pluggedโลกการสอนให้มีชีวิตสู่ห้องเรียนแห่งศตวรรษใหม่. กรุงเทพฯ: สหมิตรพริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- _____. (2563). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตรัตน์ ภักดีรัตน์. (2557). นาฏศิลป์ 1. นนทบุรี: บริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด.
- ธรรมนิศ นิคมรัตน์. (2565). วารสารศิลปวัฒนธรรมสวนสุนันทา เรื่อง โนราในสถานศึกษา. (1), 1-12.

- ธีรศักดิ์ อัครบวร. (2545). **กิจกรรมการศึกษาเพื่อท้องถิ่น: เพื่อทรัพยากรมนุษย์และสังคมแห่งการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ก.กมลพิมพ์ (1996).
- นิตยา เต็งประเสริฐ. (2557). **การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยการผสมผสานทักษะปฏิบัติ เดวิสและการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติชุดระบำไก่ วิชาดนตรี-นาฏศิลป์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- บ้งอร อนุเมธางกูร. (2542). **พฤติกรรมการสอนนาฏศิลป์**. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2551). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประกอบ ประพันธ์วิทยา. (2542). **ทักษะการจัดกิจกรรมเริ่มหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: ศูนย์เอกสารตำรา สถาบันราชภัฏพระนคร.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2553). **การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ : ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พิทยา คงอ้ว. (2561). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเดวิสร่วมกับการสอนแบบร่วมมือ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการปฏิบัติงานไฟฟ้าเพื่อการเกษตร ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาเกษตรศาสตร์ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี (ภาคใต้)**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). **วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรัตน์ ดำรุ่ง. (2563). **โนรา : ศิลปะการร่ำร้องที่ผูกพันกับชีวิต**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ภนิดา ชัยปัญญา. (2541). **การวัดความพึงพอใจ**. กรุงเทพฯ: แสงอักษร.
- รวีสา ศรีชัย. (2549). **โนราในสถานศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รังษิยา งามวงศ์. (2548). **การประดิษฐ์ทำรำประกอบกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง ฟ้อนบัวสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรี - นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เรณู โกศินานนท์. (2548). **นาฏยศัพท์: เรียนทำนาฏศิลป์ไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

- วัชรภรณ์ เจริญสุข. (2547). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะคณิตศาสตร์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. (2557). เทคนิควิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิมลศรี อุปรมัย. (2553). นาฏกรรมและการละคร. กรุงเทพฯ: บริษัท แอคทีฟ พรินท์ จำกัด.
- สุพัตรา สุโพธิ์พัฒน์. (2562). การศึกษาทักษะนาฏศิลป์ไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบายสี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติของ เดวิส. ปรินญาณิพนธ์สาทรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- สุชาติ ศิริสุขไพบุลย์. (2526). การสอนทักษะปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สมภพ เจริญชนทด. (2542). เอกสารประกอบการสอน รายวิชากิจกรรมร่วมหลักสูตร. นครสวรรค์: สถาบันราชภัฏนครสวรรค์.
- สมศักดิ์ คงเพียง. (2540). การบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมยศ นาวิการ. (2544). การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- อารี พันธมณี. (2546). จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: ไบโอม ครีเอทีฟ กรุ๊ป.
- อารีย์ วชิรวรการ. (2552). การวัดและประเมินผลการเรียน. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2551). เรื่องน่ารู้สู่การใช้หลักสูตร. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- อรรธรณ ชมวัฒนา. (2565). ดนตรี – นาฏศิลป์. กรุงเทพฯ: บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด.
- Janet, G. (2004). Teaching English With Music and Movement. *Journal of Education Psychology*. January 2012, 46-53.
- Marie Claudette, M. (2020). English Performance of Students' and their Participation to Extra-Curricular Activities: Bases for Intervention Programs. *Asian EFL Journal Research Articles*. December 2020, 415-429.
- Marcel POMOHACI. (2017). Extracurricular Sport Activities and their Importance in Children Socialization and Integration Process. *Scientific Bulletin*. June 2017, 46-59.

ภาคผนวก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธรรมนิตย์ นิคมรัตน์ ตำแหน่ง ศิลปินแห่งชาติ
สาขาศิลปะการแสดง(โนรา)
2. นายสงวน บัวเพชร ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงานโรงเรียนปากจำวิทยา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นพเก้า ณ พัทลุง ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยทักษิณ

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ อว ๐๖๓๙.๐๗/๑๓๕๖

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธรรมนิตย์ นิคมรัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวธรรณกร จันทกาโร รหัส ๖๔M๑๔๑๒๐๐๘ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ทำวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับ เทคนิคกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และทักษะปฏิบัติในรายทบทวน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา” โดยมี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

อาจารย์ ดร.มนตรี เคนดวง

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ของนักศึกษาคนดังกล่าว พร้อมนี้ได้นำส่งเครื่องมือวิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อับรอฮิม ยี่สุนทร)

รองคณบดี รักษาการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๘ ๑๘๔๘ ๑๖๕๐

โทรสาร ๐ ๗๔๒๖ ๐๒๖๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ educate@skru.ac.th

ที่ อว ๐๖๓๙.๐๗/๑๓๕๗

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสงวน บัวเพชร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวธรรณกร จันทกาโร รหัส ๖๔๑๐๙๑๐๐๘ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ทำวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับ เทคนิคกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และทักษะปฏิบัติในรายทปรธม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา” โดยมี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

อาจารย์ ดร.มนตรี เต็นตวง

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ของนักศึกษาคนดังกล่าว พร้อมนี้ได้นำส่งเครื่องมือวิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัครภูมิ ยี่สุนทร)

รองคณบดี รักษาการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๘ ๑๘๘๘ ๑๖๕๐

โทรสาร ๐ ๗๔๒๖ ๐๒๖๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ educate@skru.ac.th

ที่ อว ๐๖๓๙.๐๗/๑๓๕๘

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพเก้า ณ พัทลุง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวธรรณกร จันทหาโร รหัส ๖๔M๑๕๑๒๐๐๘ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเด็กร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และทักษะปฏิบัติในরাบทประณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

อาจารย์ ดร.มนตรี เค้นดวง

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาคนดังกล่าว พร้อมนี้ได้นำส่งเครื่องมือวิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัมพร อิม ยี่สุนทร)

รองคณบดี รักษาการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์

บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๘ ๑๘๘๘ ๑๖๕๐

โทรสาร ๐ ๗๔๒๖ ๐๒๖๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ educate@skru.ac.th

ภาคผนวก ค

ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิค
กระบวนการกลุ่ม

กิจกรรมเสริมหลักสูตร

โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม

เรื่อง การรำนโรบาทประณม จำนวน 10ชั่วโมง

ผลการเรียนรู้

ข้อที่ 1 ความเป็นมาและวิธีการขับร้องบทประณม

ข้อที่ 2 ใช้นาฏคัพทหรือคัพทเฉพาะของโนราในการรำนโรบาทประณม

ข้อที่ 3 มีทักษะในการแปลความและการสื่อสารผ่านการแสดง

แผน ที่	เรื่อง	ผลการ เรียนรู้	เนื้อหา	สื่อ/แหล่งการ เรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
1	การร้องบท ประณม	ข้อที่ 1	- ความเป็นมาของบทประณม - วิธีการขับร้องบทประณม	- ใบความรู้ เรื่อง บทประณม	2
2	การร้องบท ประณมประกอบ จังหวะ	ข้อที่ 1	- การร้องบทประณมให้สอดคล้อง กับจังหวะ - การแบ่งวรรคตอนในการร้อง	- ใบความรู้ เรื่อง บทประณม - เครื่องดนตรี	2
3	การตีทำตามคำ ร้องบทประณม 1	ข้อที่ 2 ข้อที่ 3	- การใช้นาฏคัพท - ทักษะการเคลื่อนไหว - ทักษะในการแปลความ - การสื่อสารผ่านการแสดง	- ใบความรู้ เรื่อง บทประณม - เครื่องดนตรี	2
4	การตีทำตามคำ ร้องบทประณม 2	ข้อที่ 2 ข้อที่ 3	- การใช้นาฏคัพท - ทักษะการเคลื่อนไหว - ทักษะในการแปลความ - การสื่อสารผ่านการแสดง	- ใบความรู้ เรื่อง บทประณม - เครื่องดนตรี	2
5	การตีทำตามคำ ร้องบทประณม 3	ข้อที่ 2 ข้อที่ 3	- การใช้นาฏคัพท - ทักษะการเคลื่อนไหว - ทักษะในการแปลความ - การสื่อสารผ่านการแสดง	- ใบความรู้ เรื่อง บทประณม - เครื่องดนตรี	2
รวม					10

คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ผู้สอน)

ชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติทักษะของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติการรำนโรราบทประณม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ประกอบไปด้วย 5 แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ

1. แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ 1 เรื่อง การร้องบทประณม
2. แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ 2 เรื่อง การร้องบทประณมประกอบจังหวะ
3. แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ 3 เรื่อง การตีทำตามคำร้องบทประณม 1
4. แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ 4 เรื่อง การตีทำตามคำร้องบทประณม 2
5. แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ 5 เรื่อง การตีทำตามคำร้องบทประณม 3

ทั้ง 5 แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม แต่ละแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรประกอบด้วย ผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สาระสำคัญ จุดประสงค์ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

เมื่อผู้สอนดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรแต่ละแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรแล้วนั้น ให้ทำการวัดทักษะปฏิบัติการรำนโรราบทประณม โดยใช้แบบวัดทักษะปฏิบัติการรำนโรราบทประณม และเมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเสร็จสิ้นทั้ง 5 แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่มนี้จะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติการรำนโรราบทประณมดีขึ้นต่อไป

แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม

แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่.....1 เรื่องการร้องบทประณม.....เวลา 2 ชั่วโมง

จุดประสงค์

ข้อที่ 1 ความเป็นมาและวิธีการขับร้องบทประณม

สาระการเรียนรู้

วิธีการขับร้อง

สาระสำคัญ

การขับร้องบทประณม เป็นการเปล่งเสียงออกมาเป็นถ้อยคำ เสียงสูง - ต่ำตามทำนองที่มีจังหวะกำหนดแน่นอน เป็นการละเล่นพื้นบ้านโนราที่แพร่หลายในภาคใต้ ซึ่งบทประณมจัดเป็นแม่บทของโนรา

จุดประสงค์

1. อธิบายความเป็นมาของบทประณมได้ (K)
2. ร้องบทประณมได้ (P)
3. ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นด้วยความสนุกสนานและมั่นใจ (A)

กิจกรรมเสริมหลักสูตร : รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสรวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคกระบวนการกลุ่ม

1. ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ

1.1 ครูอธิบายความรู้ เรื่อง ความเป็นมาของบทประณม โดยใช้ PowerPoint และ เปิดวิดีโอตัวอย่างการร้องบทประณมให้นักเรียนดูและให้นักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้

1.2 ครูสาธิตให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะกระบวนการร้องบทประณม โดยการสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ เป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ ไม่ซ้ำหรือเร็วเกินไป ครูให้คำแนะนำกระบวนการร้องบทประณมแก่ผู้เรียนในการสังเกต และชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกตให้แก่ผู้เรียน

2. ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

2.1 เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนจะแยกทักษะกระบวนการร้องบทประณมให้เป็นทักษะย่อย ๆ

2.2 ครูสาธิตส่วนย่อยของการร้องบทประณแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปทีละส่วนอย่างช้า ๆ โดยแบ่งปฏิบัติดังนี้ การร้องบทประณ การเว้นวรรค การรับบทประณ

3. ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

3.1 ครูแบ่งกลุ่มให้ผู้เรียนกลุ่มละ 4 คน คละเก่ง กลาง อ่อน โดยครูให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใดให้สมาชิกในกลุ่มช่วยเหลือกันเบื้องต้น หากผู้เรียนไม่มั่นใจผู้สอนจะให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนผู้เรียนทำได้

3.2 เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป โดยให้ผู้เรียนทำเช่นนี้ไปจนจบบทร้องและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

4. ขั้นให้เทคนิควิธีการ

4.1 เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้รวดเร็วขึ้น ทำได้ง่ายขึ้น หรือสิ้นเปลืองเวลาน้อยลงเป็นต้น โดยให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันดูการร้องบทของเพื่อนภายในกลุ่ม

5. ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์

5.1 เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างที่ชำนาญ

5.2 ครูและเพื่อนในกลุ่มคอยตรวจสอบความถูกต้อง ครูกล่าวชื่นชมถ้ากลุ่มนั้นทำได้ดี ในขณะที่นักเรียนฝึกปฏิบัติครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่ฝึกปฏิบัติ และบันทึกคะแนนลงในแบบวัดทักษะปฏิบัติ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

- PowerPoint
- วิดีโอการร้องบทประณ
- ใบความรู้ เรื่อง เนื้อร้องบทประณ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
อธิบายความเป็นมาของบทประณ (K)	การถาม-ตอบ	ดูจากการถามตอบในการร่วมกิจกรรม	- นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมาของบทประณได้สรุปว่าผ่านเกณฑ์ประเมิน
ร้องบทประณได้ (P)	วัดทักษะปฏิบัติ	แบบวัดทักษะปฏิบัติ	- ผ่านการประเมินระดับ 3 ขึ้นไป
ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นด้วยความสนุกสนานและมั่นใจ (A)	สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรม	- นักเรียนสนุกสนานและมั่นใจสรุปว่าผ่านเกณฑ์ประเมิน

ใบความรู้ เรื่อง เนื้อร้องบทประณ

ตั้งต้นให้เป็นประณ	ถัดมาพระพรหมสี่หน้า
รำเป็นท่าสอดสร้อยให้ห้อยเป็นพวงมาลา	ท่าเวโหนโยนข้าแก้วข้าเอ๋ยให้น้องนอน
รำท่าต่างกันหันให้เป็นมร	มรคาแขกเต้าเข้ารัง
รำท่ากระต่ายชมจันทร์	รำท่าพระจันทร์ทรงกลด
รำท่าพระรถโยนสาร	แก้วข้าเหอมารกลับหลัง
รำท่าชูชายนาคกรายเข้าวัง	นั่งหมอบเฝ้า แก้วข้าเหอเจ้านครินทร์
รำท่าขี่หน่อร้อนรำ	รำแล้วเข้ามาเปรียบท่า
รำท่าพระรามราม	แก้วข้าเอ๋ยน้ำวศรศิลป์
ท่าฝูงมัจฉาล่องในวาริน	หลงไหลไปสิ้นแก้วข้าเอ๋ยงามโสภา
รำท่าโตเล่นหาง	ถัดมาท่ากวางโยนตัว
รำยั่วเอาแป้ง	แก้วข้าเหอมาผัดหน้า
รำท่าหงส์ทองลอยล่องว่ายน้ำมา	รำท่าเหราเล่นน้ำแก้วข้อเหอสำราญนัก

(อุดม หนูทอง, 2536: 141-142 อ้างถึงใน ธรรมนิตย์ นิคมรัตน์, 2561: 78)

เรื่อง การร้องบทประณ

4	หมายถึงดีมาก
3	หมายถึงดี
2	หมายถึงพอใช้
1	หมายถึงปรับปรุง

[illegible]

เกณฑ์การวัดทักษะปฏิบัติ
เรื่อง การร้องบทประณ

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ความถูกต้อง	ร้องบทประณได้ถูกต้อง ครบถ้วนทุกคำร้อง	ร้องบทประณได้ถูกต้อง มีติดขัดหรือผิดพลาด 1 – 2 ครั้ง	ร้องบทประณได้ถูกต้อง แต่ไม่ต่อเนื่องกัน	ร้องบทประณได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
อักขระ	สามารถออกเสียงได้อย่างชัดเจนตั้งแต่ต้นจนจบเพลง	ออกเสียงไม่ชัด 1-2 ประโยค	ออกเสียงไม่ชัด 3-4 ประโยค	ออกเสียงไม่ชัด 5-6 ประโยค

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน	ระดับคุณภาพ
7-8	ดีมาก
5-6	ดี
3-4	พอใช้
2	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมิน การผ่านเกณฑ์ประเมินจะต้องได้ระดับคุณภาพดีขึ้นไป

บันทึกผลหลังจัดกิจกรรม

จำนวนผู้เรียน คน ไม่มา คน คือเลขที่.....

พฤติกรรมของผู้เรียน

.....

.....

การดำเนินการของครู

.....

.....

สรุปผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

แนวทางการให้ความช่วยเหลือกับผู้ไม่มาเรียน

.....

.....

ปัญหาที่พบและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(นางสาวธรรณกร จันทกาโร

วันที่..... เดือน.....พ.ศ.

แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม

แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ 2 เรื่อง การร้องบทประณประกอบจังหวะ เวลา 2 ชั่วโมง

จุดประสงค์

ข้อที่ 1 ความเป็นมาและวิธีการขับร้องบทประณ

สาระการเรียนรู้

ร้องบทประณประกอบจังหวะ

สาระสำคัญ

การขับร้องบทประณประกอบจังหวะที่ใช้ในการบรรเลงประกอบบทประณ

จุดประสงค์

1. บอกจังหวะที่ใช้ในการบรรเลงประกอบบทประณได้ (K)
2. ร้องบทประณและกอบจังหวะได้ (P)
3. ปฏิบัติตามผู้สอนอย่างตั้งใจ (A)

กิจกรรมเสริมหลักสูตร: รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคกระบวนการกลุ่ม

1. ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ

1.1 ครูอธิบายความรู้ เรื่อง จังหวะที่ใช้บรรเลงประกอบการร้องบทประณ โดยใช้ VDO ตัวอย่างการร้องบทประณประกอบจังหวะให้นักเรียนดูและให้นักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้โดยให้นักเรียนบอกวิธีการร้องและการรับบทประณ

1.2 ครูสาธิตให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะกระบวนการร้องบทประณประกอบจังหวะ โดยการสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ เป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ ไม่ช้าหรือเร็วเกินไป ครูให้คำแนะนำกระบวนการร้องบทประณประกอบจังหวะแก่ผู้เรียนในการสังเกต และชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกตให้แก่ผู้เรียน

2. ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

2.1 เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนจะแยกทักษะกระบวนการร้องบทประณประกอบจังหวะให้เป็นทักษะย่อย ๆ

2.2 ครูสาธิตส่วนย่อยของการร้องบทประณประกอบจังหวะแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกต และทำตามไปที่ละส่วนอย่างช้า ๆ โดยแบ่งปฏิบัติตามวรรคตอนของบทประณ

3. ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

3.1 ครูให้นักเรียนใช้กลุ่มเดิมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 โดยครูให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ ทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใดให้สมาชิกในกลุ่มช่วยเหลือกัน เบื้องต้น หากผู้เรียนไม่มั่นใจผู้สอนจะให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนผู้เรียนทำได้

3.2 เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป โดยให้ผู้เรียนทำเช่นนี้ไปจนจบบท ร้องและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

4. ขั้นให้เทคนิควิธีการ

4.1 เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถ ทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้รวดเร็วขึ้น ทำได้ง่ายขึ้น หรือสิ้นเปลืองเวลาน้อยลง เป็นต้น โดยให้สมาชิก ในกลุ่มช่วยกันดูการร้องบทประกอบจังหวะของเพื่อนภายในกลุ่ม

5. ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์

5.1 เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้ อย่างที่ชำนาญ

5.2 ครูและเพื่อนในกลุ่มคอยตรวจสอบความถูกต้อง ครูกล่าวคำชื่นชมถ้ากลุ่มนั้นทำได้ดี ในขณะที่นักเรียนฝึกปฏิบัติครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่ฝึกปฏิบัติ และบันทึกคะแนนลงใน แบบวัดทักษะปฏิบัติ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

- วิดีโอการร้องบทประณประกอบจังหวะ
- ใบความรู้ เรื่อง เนื้อร้องบทประณ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
บอกจังหวัดที่ใช้ในการ บรรเลงประกอบบท ประณมได้ (K)	การถาม-ตอบ	ดูจากการถามตอบใน การร่วมกิจกรรม	- นักเรียนสามารถ บอกจังหวัดที่ใช้ในการ บรรเลงประกอบบท ประณมได้สรุปว่าผ่าน เกณฑ์ประเมิน
ร้องบทประณมและ กอบจังหวัดได้ (P)	วัดทักษะปฏิบัติ	แบบวัดทักษะปฏิบัติ	ผ่านการประเมินระดับ 3 ขึ้นไป
ปฏิบัติตามผู้สอนอย่าง ตั้งใจ (A)	สังเกตพฤติกรรมของ นักเรียนระหว่างเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรม	- นักเรียนปฏิบัติตาม ผู้สอนอย่างตั้งใจ สรุปว่าผ่านเกณฑ์ ประเมิน

เรื่อง การร้องบทประณประกอบจังหวะ

4 หมายถึงดีมาก
3 หมายถึงดี
2 หมายถึงพอใช้
1 หมายถึงปรับปรุง

[illegible]

เกณฑ์การวัดทักษะปฏิบัติ
เรื่อง การร้องบทประณประกอบจังหวะ

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ความถูกต้อง	ร้องบทประณได้ถูกต้อง ครบถ้วนทุกคำร้อง	ร้องบทประณได้ถูกต้อง มีติดขัดหรือผิดพลาด 1 – 2 ครั้ง	ร้องบทประณได้ถูกต้อง แต่ไม่ต่อเนื่องกัน	ร้องบทประณได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
อักขระ	สามารถออกเสียงได้อย่างชัดเจนตั้งแต่ต้นจนจบเพลง	ออกเสียงไม่ชัด 1-2 ประโยค	ออกเสียงไม่ชัด 3-4 ประโยค	ออกเสียงไม่ชัด 5-6 ประโยค
จังหวะ	ร้องบทได้ตรงตามจังหวะตั้งแต่ต้นจนจบเพลง	ร้องเพลงไม่ตรงจังหวะ 1-2 วรรค จนจบเพลง	ร้องเพลงไม่ตรงจังหวะ 3-4 วรรค จนจบเพลง	ร้องเพลงไม่ตรงจังหวะ 5-6 วรรค จนจบเพลง

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน	ระดับคุณภาพ
11-12	ดีมาก
8-10	ดี
5-7	พอใช้
3-4	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมิน การผ่านเกณฑ์ประเมินจะต้องได้ระดับคุณภาพดีขึ้นไป

บันทึกผลหลังจัดกิจกรรม

จำนวนผู้เรียน คน ไม่มา คน คือเลขที่.....

พฤติกรรมของผู้เรียน

การดำเนินการของครู

สรุปผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

แนวทางจัดการให้ความช่วยเหลือกับผู้ไม่มาเรียน

ปัญหาที่พบและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(นางสาวธรรณกร จันทกาโร)

วันที่..... เดือน.....พ.ศ.

แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม

แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ 3 เรื่อง การดีทำตามคำร้องบทประณม 1 เวลา 2 ชั่วโมง

จุดประสงค์

ข้อที่ 2 ใช้นาฏศัพท์หรือศัพท์เฉพาะของโนราในการรำบทประณม

ข้อที่ 3 มีทักษะในการแปลความและการสื่อสารผ่านการแสดง

สาระการเรียนรู้

1. ศัพท์เฉพาะของโนรา
2. ความหมาย
3. การเคลื่อนไหวท่ารำ
4. การดีทำตามคำร้องบทประณม
5. การสื่อสารผ่านการแสดง

สาระสำคัญ

การดีทำตามคำร้อง ดังนี้

ตั้งต้นให้เป็นประณม

ถัดมาพระพรหมสี่หน้า

รำเป็นท่าสวดสร้อยให้ห้อยเป็นพวงมาลา

ท่าเวโหนโยนช้าแก้วช้าเอ๋ยให้น้องนอน

รำท่าต่างกันหันให้เป็นมร

มรคาแขกเต้าเข้ารัง

รำท่ากระต่ายชมจันทร์

รำท่าพระจันทร์ทรงกลด

จุดประสงค์

1. บอกชื่อท่ารำและความหมายของท่าได้ (K)
2. ปฏิบัติท่ารำตามคำร้องบทประณมได้ (P)
3. ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นด้วยความสนุกสนานและมั่นใจ (A)

กิจกรรมเสริมหลักสูตร: รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
เทคนิคกระบวนการกลุ่ม

1. ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ

1.1 ครูสาธิตศัพท์เฉพาะของโนรา พร้อมบอกความหมายของท่า ให้ผู้เรียนได้เห็นกระบวนการท่ารำบทประณม โดยการสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ เป็นการกระทำในลักษณะที่เป็น

ธรรมชาติ ไม่ช้าหรือเร็วเกินไป ครูให้คำแนะนำกระบวนการตีทำรำตามคำร้องบทประณแก่ผู้เรียนในการสังเกต และชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกตให้แก่ผู้เรียน

2. ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

2.1 เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนจะแยกทักษะกระบวนการตีทำรำตามคำร้องบทประณให้เป็นทักษะย่อย ๆ

2.2 ครูสาธิตส่วนย่อยของการตีทำรำตามคำร้องบทประณแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปทีละส่วนอย่างช้า ๆ โดยแบ่งปฏิบัติตามวรรคตอนของบทประณ

3. ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

3.1 ครูให้นักเรียนใช้กลุ่มเดิมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 โดยครูให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใดให้สมาชิกในกลุ่มช่วยเหลือกันเบื้องต้น หากผู้เรียนไม่มั่นใจผู้สอนจะให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนผู้เรียนทำได้

3.2 เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป โดยให้ผู้เรียนทำเช่นนี้ไปจนจบบทร้องและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

4. ขั้นให้เทคนิควิธีการ

4.1 เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนแนะนำเทคนิควิธีการ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น การเคลื่อนไหวทำรำ การสื่อสารผ่านการแสดง เป็นต้น โดยให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันดูการตีทำรำตามคำร้องบทประณของเพื่อนภายในกลุ่ม

5. ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์

5.1 เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

5.2 ครูและเพื่อนในกลุ่มคอยตรวจสอบความถูกต้อง ครูกล่าวคำชื่นชมถ้ากลุ่มนั้นทำได้ดี ในขณะที่นักเรียนฝึกปฏิบัติครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่ฝึกปฏิบัติ และบันทึกคะแนนลงในแบบวัดทักษะปฏิบัติ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

- ใบความรู้ เรื่อง เนื้อร้องบทประณ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
บอกชื่อทำร้ายและ ความหมายของทำได้ (K)	การถาม-ตอบ	ดูจากการถามตอบใน การร่วมกิจกรรม	- นักเรียนสามารถ บอกชื่อทำร้ายและ ความหมายของทำได้ สรุปว่าผ่านเกณฑ์การ ประเมิน
ปฏิบัติทำร้ายตามคำ ร้องบทประณมได้ (P)	วัดทักษะปฏิบัติ	แบบวัดทักษะปฏิบัติ	ผ่านการประเมินระดับ 3 ขึ้นไป
ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับ ผู้อื่นด้วยความ สนุกสนานและมั่นใจ (A)	สังเกตพฤติกรรมของ นักเรียนระหว่างเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรม	- นักเรียนสนุกสนาน และมั่นใจสรุปว่าผ่าน เกณฑ์ประเมิน

เรื่อง การตีทำรำตามคำร้องบทประณม

4 หมายถึงดีมาก
3 หมายถึงดี
2 หมายถึงพอใช้
1 หมายถึงปรับปรุง

[illegible]

เกณฑ์การวัดทักษะปฏิบัติ
เรื่อง การตีทำรำตามคำร้องบทประณม 1

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
การแสดงท่าทาง	มีความสามารถในการรำที่อ่อนช้อยสวยงาม คล่องแคล่ว สง่างาม มีลักษณะพิเศษในท่วงท่าและลีลา	มีความสามารถในการรำที่อ่อนช้อยสวยงาม คล่องแคล่ว สง่างาม	มีความสามารถในการรำที่สวยงาม อ่อนช้อยบ้าง เล็กน้อย	มีความสามารถในการรำ แต่ขาดความอ่อนช้อย
การตีทำรำตามคำร้องบทประณม	ปฏิบัติทำรำสวยงาม สอดคล้องกับคำร้องบทประณม กลมกลืนกับจังหวะดนตรีทุกทำทุกจังหวะ และมีความต่อเนื่อง	ปฏิบัติทำรำสวยงาม สอดคล้องกับคำร้องบทประณม กลมกลืนกับจังหวะดนตรี ฝึกผิดพลาดหรือติดขัด 1-2 ครั้ง	ปฏิบัติทำรำ สอดคล้องกับคำร้องบทประณม กลมกลืนกับจังหวะดนตรี ฝึกผิดพลาดหรือติดขัด 3-4 ครั้ง	ปฏิบัติทำรำ สอดคล้องกับคำร้องบทประณม กลมกลืนกับจังหวะดนตรี ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
ทักษะในการเคลื่อนไหว	เคลื่อนไหวศีรษะ มือ เท้า การอัดอก กดหน้าทับ มีทักษะในจัดแถวให้สวยงาม ต่อเนื่องตลอดการแสดง	เคลื่อนไหวศีรษะ มือ เท้า การอัดอก กดหน้าทับ มีทักษะในจัดแถวให้สวยงาม อาจติดขัด หรือปล่อยท่า 1 - 2 ครั้ง	เคลื่อนไหวศีรษะ มือ เท้า การอัดอก กดหน้าทับ มีทักษะในจัดแถวให้สวยงาม อาจติดขัด หรือปล่อยท่า 3 - 4 ครั้ง	เคลื่อนไหวศีรษะ มือ เท้า การอัดอก กดหน้าทับ มีทักษะในจัดแถวให้สวยงาม ไม่ต่อเนื่องกัน

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน	ระดับคุณภาพ
11-12	ดีมาก
8-10	ดี
5-7	พอใช้
3-4	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมิน การผ่านเกณฑ์ประเมินจะต้องได้ระดับคุณภาพดีขึ้นไป

บันทึกผลหลังจัดกิจกรรม

จำนวนผู้เรียน คน ไม่มา คน คือเลขที่.....

.....

พฤติกรรมของผู้เรียน

.....

.....

การดำเนินการของครู

.....

.....

สรุปผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

.....

.....

แนวทางจัดการให้ความช่วยเหลือกับผู้ไม่มาเรียน

.....

.....

ปัญหาที่พบและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(นางสาวธรรณกร จันทกาโร)

วันที่..... เดือน.....พ.ศ.

แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม

แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ 4 เรื่อง การตีท่าตามคำร้องบทประณม 2 เวลา 2 ชั่วโมง

จุดประสงค์

ข้อที่ 2 ใช้นาฏศัพท์หรือศัพท์เฉพาะของโนราในการรำบทประณม

ข้อที่ 3 มีทักษะในการแปลความและการสื่อสารผ่านการแสดง

สาระการเรียนรู้

- การเคลื่อนไหวท่ารำ
- การตีท่ารำตามคำร้องบทประณม
- การสื่อสารผ่านการแสดง

สาระสำคัญ

การตีท่ารำตามคำร้อง ดังนี้

รำท่าพระรณโยนสาร

รำท่าชูชายนาคกรายเข้าวัง

รำท่าขึ้นนอนร่อนรำ

รำท่าพระรามรามา

แก้วข้าเหอมารกลับหลัง

นั่งหมอบเฝ้า แก้วข้าเหอเจ้านครินทร์

รำแล้วเข้ามาเปรียบท่า

แก้วข้าเอ๋ยน้ำวศรศิลป์

จุดประสงค์

1. บอกชื่อท่ารำและความหมายของท่าได้ (K)
2. ปฏิบัติท่ารำตามคำร้องบทประณมได้ (P)
3. ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นด้วยความสนุกสนานและมั่นใจ (A)

กิจกรรมเสริมหลักสูตร: รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
เทคนิคกระบวนการกลุ่ม

1. ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ

1.1 ครูสาธิตการรำประกอบบทร้องให้นักเรียนดูและให้นักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้
โดยให้นักเรียนบอกชื่อท่ารำที่ใช้ประกอบบทร้อง

1.2 ครูสาธิตให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะกระบวนการตีท่ารำตามคำร้องบทประณม โดยการ
สาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ เป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ ไม่ซ้ำหรือเร็ว

เกินไป ครูให้คำแนะนำกระบวนการตีทำรำตามคำร้องบทประณแก่ผู้เรียนในการสังเกต และชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกตให้แก่ผู้เรียน

2. ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

2.1 เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนจะแยกทักษะกระบวนการตีทำรำตามคำร้องบทประณให้เป็นทักษะย่อย ๆ

2.2 ครูสาธิตส่วนย่อยของการตีทำรำตามคำร้องบทประณแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปทีละส่วนอย่างช้า ๆ โดยแบ่งปฏิบัติตามวรรคตอนของบทประณ

3. ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

3.1 ครูให้นักเรียนใช้กลุ่มเดิมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 โดยครูให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใดให้สมาชิกในกลุ่มช่วยเหลือกันเบื้องต้น หากผู้เรียนไม่มั่นใจผู้สอนจะให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนผู้เรียนทำได้

3.2 เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป โดยให้ผู้เรียนทำเช่นนี้ไปจนจบบทร้องและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

4. ขั้นให้เทคนิควิธีการ

4.1 เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น การเคลื่อนไหวท่ารำ การสื่อสารผ่านการแสดง หรือสลับเปลี่ยนเวลาน้อยลงเป็นต้น โดยให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันดูกระบวนการตีทำรำตามคำร้องบทประณของเพื่อนภายในกลุ่ม

5. ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์

5.1 เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

5.2 ครูและเพื่อนในกลุ่มคอยตรวจสอบความถูกต้อง ครูกล่าวคำชื่นชมถ้ากลุ่มนั้นทำได้ดี ในขณะที่นักเรียนฝึกปฏิบัติครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่ฝึกปฏิบัติ และบันทึกคะแนนลงในแบบวัดทักษะปฏิบัติ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

- ใบความรู้ เรื่อง เนื้อร้องบทประณ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
บอกชื่อท่ารำและ ความหมายของท่าได้ (K)	การถาม-ตอบ	ดูจากการถามตอบใน การร่วมกิจกรรม	นักเรียนสามารถบอก ชื่อท่ารำและ ความหมายของท่าได้ สรุปว่าผ่านเกณฑ์การ ประเมิน
ปฏิบัติท่ารำตามคำ ร้องบทประณมได้ (P)	วัดทักษะปฏิบัติ	แบบวัดทักษะปฏิบัติ	ผ่านการประเมินระดับ 3 ขึ้นไป
ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับ ผู้อื่นด้วยความ สนุกสนานและมั่นใจ (A)	สังเกตพฤติกรรมของ นักเรียนระหว่างเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรม	นักเรียนสนุกสนาน และมั่นใจสรุปว่าผ่าน เกณฑ์ประเมิน

เรื่อง การตีทำรำตามคำร้องบทประณม 2

4 หมายถึงดีมาก
3 หมายถึงดี
2 หมายถึงพอใช้
1 หมายถึงปรับปรุง

[illegible]

เกณฑ์การวัดทักษะปฏิบัติ
เรื่อง การตีทำรำตามคำร้องบทประณม 2

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
การแสดงท่าทาง	มีความสามารถในการรำที่อ่อนช้อยสวยงาม คล่องแคล่ว สง่างาม มีลักษณะพิเศษในท่วงท่าและลีลา	มีความสามารถในการรำที่อ่อนช้อยสวยงาม คล่องแคล่ว สง่างาม	มีความสามารถในการรำที่สวยงาม อ่อนช้อยบ้าง เล็กน้อย	มีความสามารถในการรำ แต่ขาดความอ่อนช้อย
การตีทำรำตามคำร้องบทประณม	ปฏิบัติทำรำสวยงาม สอดคล้องกับคำร้องบทประณม กลมกลืนกับจังหวะดนตรีทุกทำทุกจังหวะ และมีความต่อเนื่อง	ปฏิบัติทำรำสวยงาม สอดคล้องกับคำร้องบทประณม กลมกลืนกับจังหวะดนตรี ฝึกพละตหรือติดขัด 1-2 ครั้ง	ปฏิบัติทำรำ สอดคล้องกับคำร้องบทประณม กลมกลืนกับจังหวะดนตรี ฝึกพละตหรือติดขัด 3-4 ครั้ง	ปฏิบัติทำรำ สอดคล้องกับคำร้องบทประณม กลมกลืนกับจังหวะดนตรี ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
ทักษะในการเคลื่อนไหว	เคลื่อนไหวศีรษะ มือ เท้า การอัดอก กดหน้าทับ มีทักษะในจัดแถวให้สวยงาม ต่อเนื่องตลอดการแสดง	เคลื่อนไหวศีรษะ มือ เท้า การอัดอก กดหน้าทับ มีทักษะในจัดแถวให้สวยงาม อาจติดขัด หรือปล่อยท่า 1 - 2 ครั้ง	เคลื่อนไหวศีรษะ มือ เท้า การอัดอก กดหน้าทับ มีทักษะในจัดแถวให้สวยงาม อาจติดขัด หรือปล่อยท่า 3 - 4 ครั้ง	เคลื่อนไหวศีรษะ มือ เท้า การอัดอก กดหน้าทับ มีทักษะในจัดแถวให้สวยงาม ไม่ต่อเนื่องกัน

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน	ระดับคุณภาพ
11-12	ดีมาก
8-10	ดี
5-7	พอใช้
3-4	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมิน การผ่านเกณฑ์ประเมินจะต้องได้ระดับคุณภาพดีขึ้นไป

บันทึกผลหลังจัดกิจกรรม

จำนวนผู้เรียน คน ไม่มา คน คือเลขที่.....

พฤติกรรมของผู้เรียน

การดำเนินการของครู

สรุปผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

แนวทางจัดการให้ความช่วยเหลือกับผู้ไม่มาเรียน

ปัญหาที่พบและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(นางสาวธรรณกร จันทกาโร)

วันที่..... เดือน.....พ.ศ.

แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม

แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่...5...เรื่อง การตีท่าตามคำร้องบทประณม...3...เวลา...2...ชั่วโมง

จุดประสงค์

ข้อที่ 2 ใช้นาฏศัพท์หรือศัพท์เฉพาะของโนราในการรำบทประณม

ข้อที่ 3 มีทักษะในการแปลความและการสื่อสารผ่านการแสดง

สาระการเรียนรู้

1. การเคลื่อนไหวท่ารำ
2. การตีท่ารำตามคำร้องบทประณม
3. การสื่อสารผ่านการแสดง

สาระสำคัญ

การตีท่ารำตามคำร้อง ดังนี้

ท่าฝูงมัจฉาล่องในวาริน

รำท่าโตเล่นหาง

รำยั่วเอาแป้ง

รำท่าหงส์ทองลอยล่องว้ายน้ำมา

หลงไหลไปสิ้นแก้วข้าเอ๋ยงามโสภา

ถัดมาท่ากวางโยนตัว

แก้วข้าเหอมาผัดหน้า

รำท่าเหราเล่นน้ำแก้วข้อเหอสำราญนัก

จุดประสงค์

1. บอกชื่อท่ารำและความหมายของท่าได้ (K)
2. ปฏิบัติท่ารำตามคำร้องบทประณมได้ (P)
3. ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นด้วยความสนุกสนานและมั่นใจ (A)

กิจกรรมเสริมหลักสูตร: รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
เทคนิคกระบวนการกลุ่ม

1. ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ

1.1 ครูสาธิตการรำประกอบบทร้องให้นักเรียนดูและให้นักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้
โดยให้นักเรียนบอกชื่อท่ารำที่ใช้ประกอบบทร้อง

1.2 ครูสาธิตให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะกระบวนการตีท่ารำตามคำร้องบทประณม โดยการ
สาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ เป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ ไม่ซ้ำหรือเร็ว

เกินไป ครูให้คำแนะนำกระบวนการตีทำรำตามคำร้องบทประณแก่ผู้เรียนในการสังเกต และชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกตให้แก่ผู้เรียน

2. ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

2.1 เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนจะแยกทักษะกระบวนการตีทำรำตามคำร้องบทประณให้เป็นทักษะย่อย ๆ

2.2 ครูสาธิตส่วนย่อยของการตีทำรำตามคำร้องบทประณแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปทีละส่วนอย่างช้า ๆ โดยแบ่งปฏิบัติตามวรรคตอนของบทประณ

3. ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

3.1 ครูให้นักเรียนใช้กลุ่มเดิมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 โดยครูให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใดให้สมาชิกในกลุ่มช่วยเหลือกันเบื้องต้น หากผู้เรียนไม่มั่นใจผู้สอนจะให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนผู้เรียนทำได้

3.2 เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป โดยให้ผู้เรียนทำเช่นนี้ไปจนจบบทร้องและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

4. ขั้นให้เทคนิควิธีการ

4.1 เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น การเคลื่อนไหวท่ารำ การสื่อสารผ่านการแสดง หรือสลับเปลี่ยนเวลาน้อยลงเป็นต้น โดยให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันดูกระบวนการตีทำรำตามคำร้องบทประณของเพื่อนภายในกลุ่ม

5. ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์

5.1 เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างที่ชำนาญ

5.2 ครูและเพื่อนในกลุ่มคอยตรวจสอบความถูกต้อง ครูกล่าวคำชื่นชมถ้ากลุ่มนั้นทำได้ดี ในขณะที่นักเรียนฝึกปฏิบัติครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่ฝึกปฏิบัติ และบันทึกคะแนนลงในแบบวัดทักษะปฏิบัติ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

- ใบความรู้ เรื่อง เนื้อร้องบทประณ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์
บอกชื่อทำร้ายและ ความหมายของทำได้ (K)	การถาม-ตอบ	ดูจากการถามตอบใน การร่วมกิจกรรม	- นักเรียนสามารถ บอกชื่อทำร้ายและ ความหมายของทำได้ สรุปว่าผ่านเกณฑ์การ ประเมิน
ปฏิบัติทำร้ายตามคำ ร้องบทประณมได้ (P)	วัดทักษะปฏิบัติ	แบบวัดทักษะปฏิบัติ	ผ่านการประเมินระดับ 3 ขึ้นไป
ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับ ผู้อื่นด้วยความ สนุกสนานและมั่นใจ (A)	สังเกตพฤติกรรมของ นักเรียนระหว่างเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรม	- นักเรียนสนุกสนาน และมั่นใจสรุปว่าผ่าน เกณฑ์ประเมิน

เรื่อง การตีทำรำตามคำร้องบทประณม 3

4 หมายถึงดีมาก
3 หมายถึงดี
2 หมายถึงพอใช้
1 หมายถึงปรับปรุง

[illegible]

เกณฑ์การวัดทักษะปฏิบัติ
เรื่อง การตีทำรำตามคำร้องบทประณม 3

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
การแสดงท่าทาง	มีความสามารถในการรำที่อ่อนช้อยสวยงาม คล่องแคล่ว สง่างาม มีลักษณะพิเศษในท่วงท่าและลีลา	มีความสามารถในการรำที่อ่อนช้อยสวยงาม คล่องแคล่ว สง่างาม	มีความสามารถในการรำที่สวยงาม อ่อนช้อยบ้าง เล็กน้อย	มีความสามารถในการรำ แต่ขาดความอ่อนช้อย
การตีทำรำตามคำร้องบทประณม	ปฏิบัติทำรำสวยงาม สอดคล้องกับคำร้องบทประณม กลมกลืนกับจังหวะดนตรีทุกทำทุกจังหวะ และมีความต่อเนื่อง	ปฏิบัติทำรำสวยงาม สอดคล้องกับคำร้องบทประณม กลมกลืนกับจังหวะดนตรี ฝึกพละตหรือติดขัด 1-2 ครั้ง	ปฏิบัติทำรำ สอดคล้องกับคำร้องบทประณม กลมกลืนกับจังหวะดนตรี ฝึกพละตหรือติดขัด 3-4 ครั้ง	ปฏิบัติทำรำ สอดคล้องกับคำร้องบทประณม กลมกลืนกับจังหวะดนตรี ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
ทักษะในการเคลื่อนไหว	เคลื่อนไหวศีรษะ มือ เท้า การอัดอก กดหน้าทับ มีทักษะในจัดแถวให้สวยงาม ต่อเนื่องตลอดการแสดง	เคลื่อนไหวศีรษะ มือ เท้า การอัดอก กดหน้าทับ มีทักษะในจัดแถวให้สวยงาม อาจติดขัด หรือปล่อยท่า 1 - 2 ครั้ง	เคลื่อนไหวศีรษะ มือ เท้า การอัดอก กดหน้าทับ มีทักษะในจัดแถวให้สวยงาม อาจติดขัด หรือปล่อยท่า 3 - 4 ครั้ง	เคลื่อนไหวศีรษะ มือ เท้า การอัดอก กดหน้าทับ มีทักษะในจัดแถวให้สวยงาม ไม่ต่อเนื่องกัน

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน	ระดับคุณภาพ
11-12	ดีมาก
8-10	ดี
5-7	พอใช้
3-4	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมิน การผ่านเกณฑ์ประเมินจะต้องได้ระดับคุณภาพดีขึ้นไป

บันทึกผลหลังจัดกิจกรรม

จำนวนผู้เรียน คน ไม่มา คน คือเลขที่.....

พฤติกรรมของผู้เรียน

การดำเนินการของครู

สรุปผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

แนวทางจัดการให้ความช่วยเหลือกับผู้ไม่มาเรียน

ปัญหาที่พบและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(นางสาวธรรณกร จันทกาโร)

วันที่..... เดือน.....พ.ศ.

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เรื่อง การรำโนราบทพระถม

ข้อสอบปรนัย จำนวน 60 ข้อ

เวลา 60 นาที

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จำนวน 60 ข้อ

1. ข้อใดเกี่ยวข้องกับการรำโนราบทพระถมมากที่สุด
 - ก. ทำนา
 - ข. ทำครู 12 ท่า
 - ค. ทำรำเพลงโค
 - ง. ทำยั่วปี
2. “ตั้งต้นให้เป็นประถม ถัดมาพระพรหม.....หน้า” เติมคำในช่องว่างให้ถูกต้อง
 - ก. แปด
 - ข. หลาย
 - ค. สิบ
 - ง. สี่
3. วรรคใดเป็นวรรคแรกของบทพระถม
 - ก. แล้วรำเป็นท่าสอดสร้อย
 - ข. เสร็จแล้วมาหันให้เป็นมอญ
 - ค. ตั้งต้นให้เป็นประถม
 - ง. ถัดมาขวัญเห่อพระพรหม
4. เพราะเหตุใดละครชาตรีและโนราจึงมีความคล้ายคลึงกัน
 - ก. เกิดการลอกเลียนแบบ
 - ข. มีการหยิบยืมวัฒนธรรมมาใช้
 - ค. เกิดการหลั่งไหลของวัฒนธรรมการแสดง
 - ง. ได้รับเทคนิคและรูปแบบการแสดงมาจากตะวันออก
5. ข้อใดไม่มีความสัมพันธ์กับบทพระถม
 - ก. เป็นแม่ท่าของโนรา
 - ข. เป็นการตีท่ารำตามคำร้อง
 - ค. เป็นการรำสูงสุดของโนรา
 - ง. เป็นพื้นฐานของท่ารำโนรา
6. ละครชาตรีกับโนรา มีลักษณะคล้ายคลึงกันในเรื่องต่อไปนี้ ยกเว้นข้อใด
 - ก. การแต่งการยืนเครื่อง
 - ข. บทร้อง
 - ค. ดนตรี
 - ง. สำเนียงภาษา

7. เพราะเหตุใดจึงมีการบรรเลงโหมโรง หรือลงโรงก่อนการแสดง

ก. ท่วงทำนองไพเราะ	ข. จังหวะดนตรีสนุกสนาน
ค. กระตุ้นความสนใจของชาวบ้าน	ง. ประกาศให้ชาวบ้านทราบว่าจะมีการแสดง

8. ข้อใดคือความสำคัญของบทประณม

ก. มีทำร่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ	ข. รวมคุณค่าของศิลปะหลายแขนง
ค. เป็นละครแบบหนึ่งของไทย	ง. แต่งกายตามเชื้อชาติของตัวละคร

9. สิ่งใดเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนไทยมีความเชื่อว่าการแสดงโนราของไทยรับอิทธิพลเครื่องดนตรีมาจากอินเดีย

ก. ไทยเคยตกเป็นเมืองขึ้นของอินเดีย
ข. ชาวอินเดียอพยพเข้ามาอยู่ในเมืองไทยเป็นจำนวนมาก
ค. คนไทยรับเอาวัฒนธรรมของอินเดียเข้ามาผสมผสาน
ง. การแสดงของไทยกับอินเดียเกิดขึ้นในระยะเวลาใกล้เคียงกัน

10. นักเรียนควรฝึกทำร่าต่อไปนี้ก่อนจึงจะฝึกทำบทประณม ยกเว้นข้อใด

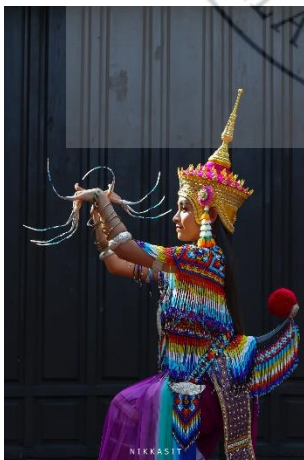
ก. ทำร่าเพลงโค	ข. ทำนาค
ค. ทำครู	ง. ทำเชี่ยนพราย

11. ข้อใดเป็นศัพท์เฉพาะในการฝึกทำโนราเบื้องต้น

ก. มัจฉา	ข. ลงฉาก
ค. กวางเดินดง	ง. ยกสูงเสมอหน้า

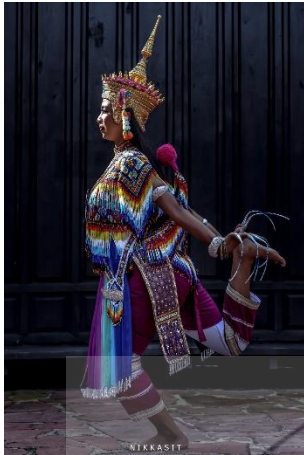
12. การเคลื่อนไหวของทำร่าใดต่างจากพวก

ก. พระพรหมสี่หน้า	ข. พระรโยนสาร
ค. สอดสร้อย	ง. มัจฉาล่องในวาริน

13. ทำร่าดังรูป มีชื่อเรียกว่าทำอะไรในบทประณม

ก. กระต่ายชมจันทร์	ข. กวางน้อย
ค. ช้างสารหวานหญ้า	ง. กวางเดินดง

14.

ทำรำดังรูป มีชื่อเรียกว่าท่าอะไร

ก. ยุงฟ้อนหาง

ข. จีบส่งหลัง

ค. ท่าจีบแขนตั้ง

ง. เขาควาย

15.

ทำรำดังรูป มีชื่อเรียกว่าท่าอะไร

ก. กระต่ายชมจันทร์

ข. กวางน้อย

ค. ช้างสารหวานหญ้า

ง. มรคาแขกเต้าเข้ารัง

16.

ทำรำดังรูป ในบทประณม เรียกว่าท่าอะไร

ก. ท่าห้องโรง

ข. ท่าซิ่นนอน

ค. ท่านาด

ง. ท่าผาหลา

17. ทำรำดังรูป ในบทประณม เรียกว่าท่าอะไร
- ก. ท่ากระต่ายชมจันทร์ ข. ท่ากางเดินดง
ค. ท่าพระสุริวงศ์ ง. ท่าหงส์ทอง
18. ท่าเขาควาย ลักษณะของมือและแขนกระทำในลักษณะใด
- ก. มือทั้งสองจีบส่งไปข้างหลังลำตัว
ข. มือทั้งสองตั้งระดับสายตาด้านข้างลำตัว
ค. มือซ้ายจีบส่งไปข้างหลังลำตัว มือขวาตั้งวงหน้าระดับสายตา
ง. มือทั้งสองตั้งวงบนระดับแง่ศีรษะ แขนตั้งฉากระดับไหล่
19. ข้อใดต่อไปนี้เป็นกรเคลื่อนไหวของท่านาดเข้า
- ก. หมุนเป็นวงกลมทวนเข็มนาฬิกา
ข. หมุนเป็นวงกลมตามเข็มนาฬิกา
ค. หมุนรอบตัวเอง
ง. กระโดดตามจังหวะเป็นวงกลม
20. ศัพท์เฉพาะข้อใดต่อไปนี้เป็นกรกระทำของขาและเท้า
- ก. ผาลา ข. ลงฉาก
ค. โคมเวียน ง. เขาควาย
21. ทำรำใดต่อไปไม่มีการเคลื่อนไหว
- ก. กระต่ายชมจันทร์ ข. พระจันทร์ทรงกลด
ค. พระรถโยนสาร ง. ชูชายนาดกรายเข้าวัง
22. “รำทำขึ้นนอนรอนรำ รำแล้วเข้ามาเปรียบท่า” ตรงกับท่าใด
- ก. ขึ้นนอน ข. ท่องโรง
ค. ท่านาด ง. ผาลา

23.ทำร่ำในข้อใดที่แสดงความหมายในบทประณว่า “โคมเวียน”

24. “แล้วรู้เป็นท่าต่างกัน” ในบทร้องมีความหมายว่าอย่างไร

- ก. รำทำที่แตกต่างกัน ข. รำทำที่เหมือนกัน
ค. รำทำที่เหมือนกันเป็นคู่ ๆ ง. ไม่มีข้อถูก

25. เพราะเหตุใดนักเรียนจึงต้องฝึกฝนการรำโนราบทประณม

- ก. เพื่อเป็นโนราใหญ่
- ข. เพื่อต้องการแสดงเอกลักษณ์ที่งดงามของชาติ
- ค. เพื่อฝึกพื้นฐานของท่าแม่บทไปใช้ในการแสดงชั้นสูงขึ้นไป
- ง. เพื่อให้บ้านเมืองเกิดความครึกครื้น

26.บทร้องใดต่อไปนี้จะกล่าวถึงจระเข้

ก. รำทำขึ้นนอนร้อนรำ	รำแล้วเข้ามามาเปรียบทำ
ข. ฟุ้งฉะฉ่องในวาริน	หลงไหลไปสิ้นงามโสภะ

- ค. เหราน้องเหอเล่นน้ำ แก้วข้าเอยสำราญนั้ก
 ง. รำท่าต่างการหันให้เป็นมร มรคาแขกเต้าเข้ารัง

27. ในการแสดงโนราบทประอม นักแสดงต้องแสดงอย่างเต็มที่ เพื่อให้ผู้ชมเกิดความเชื่อในเรื่องราวที่แสดง นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. เห็นด้วย เพราะผู้ชมการแสดงสามารถเข้าใจรูปแบบการแสดงที่ต้องการสื่อได้อย่างชัดเจน
 ข. เห็นด้วย เพราะนักแสดงจะต้องแสดงได้อย่างสมบทบาท สร้างความเชื่อให้แก่ผู้ชม
 ค. ไม่เห็นด้วย เพราะบรรยากาศในการแสดงก็สามารถสร้างความเชื่อมโยงได้ ไม่ต้องใช้

นักแสดง

- ง. ไม่เห็นด้วย เพราะผู้ชมส่วนใหญ่ต้องการมาชมความงามของฉาก แสง สี เสียงมากกว่า

28. การฝึกซ้อมมีความสำคัญต่อการแสดงบทประอมอย่างไรมากที่สุด

- ก. ทีมงานได้รู้จักกัน ข. การแสดงมีความต่อเนื่อง
 ค. ตัวละครปรากฏตามฉากได้ถูกต้อง ง. ตัวละครกำหนดทิศทางของการแสดงได้

29. หากนักเรียนต้องแสดงการรำโนราบทประอมที่มีนักแสดงเป็นจำนวนมาก นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะเหมาะสม

- ก. แบ่งปันขนมแจกทีมงานทุกครั้ง
 ข. ทำความรู้จักกับผู้แสดงทุกคน
 ค. รำให้สวยงามกลมกลืนพร้อมเพรียงกับทุกคน
 ง. นั่งท่องจำบทประอมในขณะที่คนอื่นฝึกซ้อม

30. เพราะเหตุใดจึงมีคำกล่าวว่า “การรำเป็นทักษะที่นักแสดงจะต้องเรียนรู้ โดยอาศัยการปฏิบัติซ้ำๆ”

- ก. มีความคล่องแคล่วในการแสดง ข. จะได้การแสดงที่สมจริง
 ค. มีความสนิทสนมกับทีมงาน ง. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์สูงสุด

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
1	ค	11	ข	21	ข
2	ง	12	ค	22	ก
3	ค	13	ง	23	ค
4	ค	14	ข	24	ก
5	ค	15	ง	25	ค
6	ง	16	ข	26	ค
7	ง	17	ง	27	ข
8	ก	18	ง	28	ข
9	ค	19	ก	29	ค
10	ง	20	ข	30	ก

คู่มือดำเนินการวัดและการใช้แบบวัดทักษะปฏิบัติการรำนโราบทประณม

แบบวัดฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้วัดและประเมินทักษะปฏิบัติการรำนโราบทประณมเป็นรายบุคคล แบบวัดทักษะปฏิบัติการรำนโราบทประณมฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความสามารถในการปฏิบัติทักษะการรำนโราบทประณม ซึ่งผลของการวัดจะทำให้ทราบว่าผู้ถูกประเมินมีความสามารถในการปฏิบัติทักษะปฏิบัติการรำนโราบทประณมอยู่ในระดับใด ควรแก้ไขและปรับปรุงในขั้นตอนใดของการวัดทักษะปฏิบัติการรำนโราบทประณม เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนต่อไป

ลักษณะของแบบวัด

ลักษณะทั่วไปของแบบวัดฉบับนี้ประกอบด้วย แบบวัดทักษะปฏิบัติการรำนโราบทประณม และ เกณฑ์การให้คะแนน ที่ใช้สำหรับประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคล ผู้ประเมินจะต้องเป็นผู้มีความชำนาญ เพราะจะต้องเป็นผู้ที่คอยสังเกตการปฏิบัติท่ารำนและให้คะแนนการปฏิบัติทักษะการรำนโราบทประณมของผู้เรียนตามแบบวัด ซึ่งสามารถวัดได้ครอบคลุมจุดประสงค์ เพราะได้ผ่านการวัดจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ แบบวัดทักษะปฏิบัติการรำนโราบทประณมฉบับนี้ แบ่งเป็นการประเมินตามแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังนี้

แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ 1 เรื่อง การร้องบทประณม

1. ความถูกต้อง
2. อักขระ

แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ 2 เรื่อง การร้องบทประณมประกอบจังหวะ

1. จังหวะ
2. ความถูกต้อง
3. อักขระ

แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ 3-5 เรื่อง การตีทำรำนตามคำร้องบทประณม 1-3

1. การแสดงท่าทาง
2. การตีทำรำนตามคำร้อง
3. ทักษะในการเคลื่อนไหว

วิธีดำเนินการวัด

ในการวัดครั้งนี้ เป็นการวัดรายบุคคล โดยมีครูที่ทำหน้าที่เป็นผู้วัดทักษะการรำนโราบทประณม จะต้องสังเกตทักษะการรำนโราบทประณมของผู้เรียนที่เข้ารับการประเมินอย่างละเอียดรอบคอบตามข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนที่ระบุไว้ในแบบวัด ดังนี้

1. ต้องศึกษาทำความเข้าใจอย่างละเอียดรอบคอบ ตามข้อปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนที่ระบุไว้ในแบบวัดจากคู่มือฉบับนี้ก่อน เพื่อให้ผลของการวัดให้คะแนนการปฏิบัติที่ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนด
2. ต้องสังเกตทักษะการรำโนราบทประณของผู้เรียนทีละคน และเขียนเครื่องหมายลงในช่องคะแนนให้ตรงกับสิ่งที่สังเกตเห็นและตรงตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนด
3. ให้ผู้วัดเขียนชื่อ นามสกุล ระดับการศึกษา ภาคเรียน ปีการศึกษา วัน เดือน ปี ลงในแบบวัดก่อนทำการวัด
4. รวมคะแนนจากแบบวัด หลังเสร็จสิ้นการปฏิบัติทักษะการรำโนราบทประณของผู้เรียนแต่ละคน

การวัดและการให้คะแนน

วัดและให้คะแนนตามเกณฑ์ให้คะแนนจากคู่มือการวัดฉบับนี้ ซึ่งเป็นแบบวัดทักษะปฏิบัติการรำโนราบทประณ ที่มีระดับคุณภาพ ดังนี้

4	หมายถึง	ดีมาก
3	หมายถึง	ดี
2	หมายถึง	พอใช้
1	หมายถึง	ควรปรับปรุง

วัดตามระดับความถูกต้องของทักษะการรำโนราบทประณ ตามเกณฑ์การให้คะแนนที่ระบุไว้ในคู่มือการวัดฉบับนี้

แบบวัดทักษะปฏิบัติ

แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ 1 เรื่อง การร้องบทประณ

คำชี้แจง : ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความสามารถของผู้เรียน ตามรายการประเมินที่ระบุ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 4 หมายถึงดีมาก
3 หมายถึงดี
2 หมายถึงพอใช้
1 หมายถึงปรับปรุง

[illegible]

เกณฑ์การวัดทักษะปฏิบัติ

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ความถูกต้อง	ร้องบทประสมได้ถูกต้อง ครบถ้วนทุกคำร้อง	ร้องบทประสมได้ถูกต้อง มีติดขัดหรือผิดพลาด 1 – 2 ครั้ง	ร้องบทประสมได้ถูกต้อง แต่ไม่ต่อเนื่องกัน	ร้องบทประสมได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
อักขระ	สามารถออกเสียงได้อย่างชัดเจนตั้งแต่ต้นจนจบเพลง	ออกเสียงไม่ชัด 1-2 ประโยค	ออกเสียงไม่ชัด 3-4 ประโยค	ออกเสียงไม่ชัด 5-6 ประโยค

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน	ระดับคุณภาพ
7-8	ดีมาก
5-6	ดี
3-4	พอใช้
2	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมิน การผ่านเกณฑ์ประเมินจะต้องได้ระดับคุณภาพดีขึ้นไป

แบบวัดทักษะปฏิบัติ

แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ 2 เรื่อง การร้องบพระณประกอบจังหวะ

คำชี้แจง : ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความสามารถของผู้เรียน ตามรายการประเมินที่ระบุ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 4 หมายถึงดีมาก
3 หมายถึงดี
2 หมายถึงพอใช้
1 หมายถึงปรับปรุง

[illegible]

เกณฑ์การวัดทักษะปฏิบัติ

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ความถูกต้อง	ร้องบทประสมได้ถูกต้อง ครบถ้วนทุกคำร้อง	ร้องบทประสมได้ถูกต้อง มีติดขัดหรือผิดพลาด 1 – 2 ครั้ง	ร้องบทประสมได้ถูกต้อง แต่ไม่ต่อเนื่องกัน	ร้องบทประสมได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
อักขระ	สามารถออกเสียงได้อย่างชัดเจนตั้งแต่ต้นจนจบเพลง	ออกเสียงไม่ชัด 1-2 ประโยค	ออกเสียงไม่ชัด 3-4 ประโยค	ออกเสียงไม่ชัด 5-6 ประโยค
จังหวะ	ร้องบทได้ตรงตามจังหวะตั้งแต่ต้นจนจบเพลง	ร้องเพลงไม่ตรงจังหวะ 1-2 วรรค จนจบเพลง	ร้องเพลงไม่ตรงจังหวะ 3-4 วรรค จนจบเพลง	ร้องเพลงไม่ตรงจังหวะ 5-6 วรรค จนจบเพลง

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน	ระดับคุณภาพ
11-12	ดีมาก
8-10	ดี
5-7	พอใช้
3-4	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมิน การผ่านเกณฑ์ประเมินจะต้องได้ระดับคุณภาพดีขึ้นไป

แบบวัดทักษะปฏิบัติ

แผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ 3-5 เรื่อง การดีทำร่ำตามคำร้องบพประณม 1-3

คำชี้แจง : ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความสามารถของผู้เรียน ตามรายการประเมินที่ระบุ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

4	หมายถึงดีมาก
3	หมายถึงดี
2	หมายถึงพอใช้
1	หมายถึง ปรับปรุง

[illegible]

เกณฑ์การวัดทักษะปฏิบัติ

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
การแสดงท่าทาง	มีความสามารถในการรำที่อ่อนช้อยสวยงาม คล่องแคล่ว สง่างาม มีลักษณะพิเศษในท่วงท่าและลีลา	มีความสามารถในการรำที่อ่อนช้อยสวยงาม คล่องแคล่ว สง่างาม	มีความสามารถในการรำที่สวยงาม อ่อนช้อยบ้าง เล็กน้อย	มีความสามารถในการรำ แต่ขาดความอ่อนช้อย
การตีท่ารำตามคำร้องบทประณ	ปฏิบัติท่ารำสวยงาม สอดคล้องกับคำร้องบทประณ กลมกลืนกับจังหวะดนตรีทุกท่าทุกจังหวะ และมีความต่อเนื่อง	ปฏิบัติท่ารำสวยงาม สอดคล้องกับคำร้องบทประณ กลมกลืนกับจังหวะดนตรี ผิดพลาดหรือติดขัด 1-2 ครั้ง	ปฏิบัติท่ารำ สอดคล้องกับคำร้องบทประณ กลมกลืนกับจังหวะดนตรี ผิดพลาดหรือติดขัด 3-4 ครั้ง	ปฏิบัติท่ารำ สอดคล้องกับคำร้องบทประณ กลมกลืนกับจังหวะดนตรี ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
ทักษะในการเคลื่อนไหว	เคลื่อนไหวศิริชะมือ เท้า การอัดอก กดหน้าทับ มีทักษะในจัดแถวให้สวยงามต่อเนื่องตลอดการแสดง	เคลื่อนไหวศิริชะมือ เท้า การอัดอก กดหน้าทับ มีทักษะในจัดแถวให้สวยงาม อาจติดขัด หรือปล่อยท่า 1 – 2 ครั้ง	เคลื่อนไหวศิริชะมือ เท้า การอัดอก กดหน้าทับ มีทักษะในจัดแถวให้สวยงาม อาจติดขัด หรือปล่อยท่า 3 - 4 ครั้ง	เคลื่อนไหวศิริชะมือ เท้า การอัดอก กดหน้าทับ มีทักษะในจัดแถวให้สวยงาม ไม่ต่อเนื่องกัน

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน	ระดับคุณภาพ
11-12	ดีมาก
8-10	ดี
5-7	พอใช้
3-4	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมิน การผ่านเกณฑ์ประเมินจะต้องได้ระดับคุณภาพดีขึ้นไป

แบบสอบถามความพึงพอใจ

แบบสอบถามความพึงพอใจ

ที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับ

เทคนิคกระบวนการกลุ่ม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ฉบับนี้มีทั้ง 3 ด้าน จำนวน 15 ข้อ

2. ให้นักเรียนต้องตอบคำถามตามความเป็นจริงที่นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม โดยให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน ซึ่งมีระดับความพึงพอใจดังนี้

5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อที่	ประเด็นความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
ด้านเนื้อหา						
1	ครูสอนครอบคลุมตามผลการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเข้าใจ					
2	เนื้อหามีความเหมาะสมกับการฝึกทักษะการจำโนรบทประณม					
3	เนื้อหาจัดเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก					
4	เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
5	นักเรียนได้ฝึกการทักษะการสื่อสารกับสมาชิกในกลุ่ม					
ด้านการจัดกิจกรรม						
6	ครูสอนจากเนื้อหาง่าย ไปหาเนื้อหาที่ยากขึ้น เหมาะสม เข้าใจง่าย					
7	ครูจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียนตามศักยภาพของนักเรียน					

ข้อที่	ประเด็นความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
8	กิจกรรมที่ใช้ฝึกทักษะการอ่านรบทประพันธ์มีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน					
9	นักเรียนได้ฝึกทักษะปฏิบัติจากทักษะย่อย ๆ ไปหาทักษะใหญ่ ส่งผลทำให้นักเรียนสามารถปฏิบัติทำได้					
10	การจัดกิจกรรมรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสส์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ทำให้นักเรียนค้นพบความรู้ความสามารถของตนเอง					
ด้านบรรยากาศ						
11	การจัดบรรยากาศห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอน					
12	กิจกรรมการเรียนรู้สนุกและน่าสนใจ					
13	ครูให้โอกาสในการซักถามปัญหา					
14	ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนที่ต่างไปจากครูผู้สอน					
15	ครูส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกัน					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง
การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้	คะแนน ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1					
1. จุดประสงค์					
1.1 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน ตารางโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้	5	5	5	5	สอดคล้อง
1.2 เขียนครอบคลุมทุกด้าน ด้านความรู้ (K) ด้านทักษะและกระบวนการ (P) ด้านคุณลักษณะ (A)	5	5	5	5	สอดคล้อง
2. สารการเรียนรู้					
2.1 สารการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้	5	5	5	5	สอดคล้อง
2.2 ด้านทักษะและกระบวนการ สามารถฝึก ปฏิบัติการจำโนราบประมาณได้อย่างถูกต้อง	5	5	5	5	สอดคล้อง
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
3.1 จัดกิจกรรมการสอนทักษะปฏิบัติของ เดวิส ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ครบถ้วน ตามขั้นตอนการสอน	5	5	5	5	สอดคล้อง
3.2 นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการ สอน	5	5	5	5	สอดคล้อง
3.3 กิจกรรมการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของ เดวิส ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม เหมาะสม กับวัยของผู้เรียน	5	5	5	5	สอดคล้อง
3.4 การวัดและการประเมินผลสอดคล้องกับ จุดประสงค์	5	5	5	5	สอดคล้อง

ตาราง 9 (ต่อ)

องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้	คะแนน ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3		
4. สื่อการเรียนรู้					
4.1 ใช้สื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหา	5	5	5	5	สอดคล้อง
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์	5	5	5	5	สอดคล้อง
5. การวัดและการประเมินผล					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์	5	5	5	5	สอดคล้อง
5.2 มีเกณฑ์การวัดและประเมินผล	5	5	5	5	สอดคล้อง

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้	คะแนน ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2					
1. จุดประสงค์					
1.1 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน ตารางโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้	5	5	5	5	สอดคล้อง
1.2 เขียนครอบคลุมทุกด้าน ด้านความรู้ (K) ด้านทักษะและกระบวนการ (P) ด้านคุณลักษณะ (A)	5	5	5	5	สอดคล้อง
2. สารการเรียนรู้					
2.1 สารการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้	5	5	5	5	สอดคล้อง

ตาราง 10 (ต่อ)

องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้	คะแนน ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3		
2.2 ด้านทักษะและกระบวนการ สามารถฝึก ปฏิบัติการรำนโรรบพระณมได้อย่างถูกต้อง	5	5	5	5	สอดคล้อง
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
3.2 นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการ สอน	5	5	5	5	สอดคล้อง
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้การสอนทักษะปฏิบัติของ เดวีส์ ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม เหมาะสม กับวัยของผู้เรียน	5	5	5	5	สอดคล้อง
3.4 การวัดและการประเมินผลสอดคล้องกับ จุดประสงค์	5	5	5	5	สอดคล้อง
4. สื่อการเรียนรู้					
4.1 ใช้สื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหา	5	5	5	5	สอดคล้อง
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์	5	5	5	5	สอดคล้อง
5. การวัดและการประเมินผล					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์	5	5	5	5	สอดคล้อง
5.2 มีเกณฑ์การวัดและประเมินผล	5	5	5	5	สอดคล้อง

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3-5

องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้	คะแนน			IOC	ผลการพิจารณา
	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)				
	1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3-5					
1. จุดประสงค์					
1.1 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่กำหนดในตารางโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้	5	5	5	5	สอดคล้อง
1.2 เขียนครอบคลุมทุกด้าน ด้านความรู้ (K) ด้านทักษะและกระบวนการ (P) ด้านคุณลักษณะ (A)	5	5	5	5	สอดคล้อง
2. สารการเรียนรู้					
2.1 สารการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้	5	5	5	5	สอดคล้อง
2.2 ด้านทักษะและกระบวนการ สามารถฝึกปฏิบัติการรำนอบทประณได้อย่างถูกต้อง	5	5	5	5	สอดคล้อง
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
3.1 จัดกิจกรรมการสอนทักษะปฏิบัติของ เดวิส ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ครบถ้วนตามขั้นตอนการสอน	5	5	5	5	สอดคล้อง
3.2 นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการสอน	5	5	5	5	สอดคล้อง
3.3 กิจกรรมการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของ เดวิส ร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	5	5	5	สอดคล้อง
3.4 การวัดและการประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์	5	5	5	5	สอดคล้อง

ตาราง 11 (ต่อ)

องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้	คะแนน ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3		
4. สื่อการเรียนรู้					
4.1 ใช้สื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหา	5	5	5	5	สอดคล้อง
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์	5	5	5	5	สอดคล้อง
5. การวัดและการประเมินผล					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์	5	5	5	5	สอดคล้อง
5.2 มีเกณฑ์การวัดและประเมินผล	5	5	5	5	สอดคล้อง

ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3		
1	3	3	3	3	สอดคล้อง
2	3	3	3	3	สอดคล้อง
3	3	3	3	3	สอดคล้อง
4	3	3	3	3	สอดคล้อง
5	3	3	3	3	สอดคล้อง
6	3	3	3	3	สอดคล้อง
7	3	3	3	3	สอดคล้อง
8	3	3	3	3	สอดคล้อง
9	3	3	3	3	สอดคล้อง
10	3	3	3	3	สอดคล้อง
11	3	3	3	3	สอดคล้อง
12	3	3	3	3	สอดคล้อง
13	3	3	3	3	สอดคล้อง
14	3	3	3	3	สอดคล้อง
15	3	3	3	3	สอดคล้อง
16	3	3	3	3	สอดคล้อง
17	3	3	3	3	สอดคล้อง
18	3	3	3	3	สอดคล้อง
19	3	3	3	3	สอดคล้อง
20	3	3	3	3	สอดคล้อง
21	3	3	3	3	สอดคล้อง
22	3	3	3	3	สอดคล้อง
23	3	3	3	3	สอดคล้อง

ข้อที่	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3		
24	3	3	3	3	สอดคล้อง
25	3	3	3	3	สอดคล้อง
26	3	3	3	3	สอดคล้อง
27	3	3	3	3	สอดคล้อง
28	3	3	3	3	สอดคล้อง
29	3	3	3	3	สอดคล้อง
30	3	3	3	3	สอดคล้อง
31	3	3	3	3	สอดคล้อง
32	3	3	3	3	สอดคล้อง
33	3	3	3	3	สอดคล้อง
34	3	3	3	3	สอดคล้อง
35	3	3	3	3	สอดคล้อง
36	3	3	3	3	สอดคล้อง
37	3	3	3	3	สอดคล้อง
38	3	3	3	3	สอดคล้อง
39	3	3	3	3	สอดคล้อง
40	3	3	3	3	สอดคล้อง
41	3	3	3	3	สอดคล้อง
42	3	3	3	3	สอดคล้อง
43	3	3	3	3	สอดคล้อง
44	3	3	3	3	สอดคล้อง
45	3	3	3	3	สอดคล้อง
46	3	3	3	3	สอดคล้อง
47	3	3	3	3	สอดคล้อง
48	3	3	3	3	สอดคล้อง

ข้อที่	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3		
49	3	3	3	3	สอดคล้อง
50	3	3	3	3	สอดคล้อง
51	3	3	3	3	สอดคล้อง
52	3	3	3	3	สอดคล้อง
53	3	3	3	3	สอดคล้อง
54	3	3	3	3	สอดคล้อง
55	3	3	3	3	สอดคล้อง
56	3	3	3	3	สอดคล้อง
57	3	3	3	3	สอดคล้อง
58	3	3	3	3	สอดคล้อง
59	3	3	3	3	สอดคล้อง
60	3	3	3	3	สอดคล้อง

ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดทักษะปฏิบัติ

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดทักษะปฏิบัติ แผนการจัดกิจกรรม
เสริมหลักสูตรที่ 1 เรื่อง การร้องบทประณม

ทักษะ ปฏิบัติ	เกณฑ์คะแนน	คะแนน ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา
		1	2	3		
ความ ถูกต้อง	4 คะแนน	ร้องบทประณมได้ถูกต้อง ครบถ้วนทุกคำ ร้อง			5	สอดคล้อง
	3 คะแนน	ร้องบทประณมได้ถูกต้อง มีติดขัดหรือ ผิดพลาด 1 – 2 ครั้ง			5	สอดคล้อง
	2 คะแนน	ร้องบทประณมได้ถูกต้อง แต่ไม่ ต่อเนื่องกัน			5	สอดคล้อง
	1 คะแนน	ร้องบทประณมได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย			5	สอดคล้อง
	4 คะแนน	สามารถออกเสียงได้อย่างชัดเจนตั้งแต่ต้น จนจบเพลง			5	สอดคล้อง
อักขระ	3 คะแนน	ออกเสียงไม่ชัด 1-2 ประโยค			5	สอดคล้อง
	2 คะแนน	ออกเสียงไม่ชัด 3-4 ประโยค			5	สอดคล้อง
	1 คะแนน	ออกเสียงไม่ชัด 5-6 ประโยค			5	สอดคล้อง

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดทักษะปฏิบัติ แผนการจัดกิจกรรม
เสริมหลักสูตรที่ 2 เรื่อง การร้องบทประณประกอบจังหวะ

ทักษะ ปฏิบัติ	เกณฑ์คะแนน	คะแนน			IOC	ผลการ พิจารณา	
		ผู้เชี่ยวชาญ					
		(คนที่)					
		1	2	3			
ความ ถูกต้อง	4 คะแนน	ร้องบทประณได้ถูกต้อง ครบถ้วนทุกคำร้อง	5	5	5	5	สอดคล้อง
	3 คะแนน	ร้องบทประณได้ถูกต้อง มีติดขัดหรือผิดพลาด 1 – 2 ครั้ง	5	5	5	5	สอดคล้อง
	2 คะแนน	ร้องบทประณได้ถูกต้อง แต่ไม่ต่อเนื่องกัน	5	5	5	5	สอดคล้อง
	1 คะแนน	ร้องบทประณได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย	5	5	5	5	สอดคล้อง
	4 คะแนน	สามารถออกเสียงได้อย่างชัดเจนตั้งแต่ต้นจนจบเพลง	5	5	5	5	สอดคล้อง
อักขระ	3 คะแนน	ออกเสียงไม่ชัด 1-2 ประโยค	5	5	5	5	สอดคล้อง
	2 คะแนน	ออกเสียงไม่ชัด 3-4 ประโยค	5	5	5	5	สอดคล้อง
	1 คะแนน	ออกเสียงไม่ชัด 5-6 ประโยค	5	5	5	5	สอดคล้อง

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดทักษะปฏิบัติ แผนการจัดกิจกรรม
เสริมหลักสูตรที่ 3-5 เรื่อง การทำตามคำร้องบทประณม 1-3

ทักษะ ปฏิบัติ	เกณฑ์คะแนน	คะแนน			IOC	ผลการ พิจารณา			
		ผู้เชี่ยวชาญ							
		(คนที่)							
		1	2	3					
การ แสดง ท่าทาง	4 คะแนน	มีความสามารถในการรำที่อ่อนช้อย สวยงาม คล่องแคล่ว สง่างาม มีลักษณะพิเศษใน ท่วงท่าและลีลา			5	5	5	5	สอดคล้อง
	3 คะแนน	มีความสามารถในการรำที่อ่อนช้อย สวยงาม คล่องแคล่ว สง่างาม			5	5	5	5	สอดคล้อง
	2 คะแนน	มีความสามารถในการรำที่สวยงาม อ่อนช้อย บ้างเล็กน้อย			5	5	5	5	สอดคล้อง
	1 คะแนน	มีความสามารถในการรำ แต่ขาดความอ่อน ช้อย			5	5	5	5	สอดคล้อง
การตี ทำรำ ตามคำ ร้องบท ประณม	4 คะแนน	ปฏิบัติทำรำสวยงาม สอดคล้องกับคำร้อง บทประณม กลมกลืนกับจังหวะดนตรีทุก ท่าทุกจังหวะ และมีความต่อเนื่อง			5	5	5	5	สอดคล้อง
	3 คะแนน	ปฏิบัติทำรำสวยงาม สอดคล้องกับคำร้อง บทประณม กลมกลืนกับจังหวะดนตรี ผิดพลาดหรือติดขัด 1-2 ครั้ง			5	5	5	5	สอดคล้อง
	2 คะแนน	ปฏิบัติทำรำสอดคล้องกับคำร้องบท ประณม กลมกลืนกับจังหวะดนตรี ผิดพลาดหรือติดขัด 3-4 ครั้ง			5	5	5	5	สอดคล้อง
	1 คะแนน	ปฏิบัติทำรำสอดคล้องกับคำร้องบท ประณม กลมกลืนกับจังหวะดนตรี ถูกต้องเป็นส่วนน้อย			5	5	5	5	สอดคล้อง

ทักษะ ปฏิบัติ	เกณฑ์คะแนน	คะแนน			IOC	ผลการ พิจารณา	
		ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					
		1	2	3			
ทักษะ ในการ เคลื่อนไหว	4 คะแนน	เคลื่อนไหวศีรษะ มือ เท้า การaddock					
		กอดหน้าทับ มีทักษะในจัดแถวให้	5	5	5	5	สอดคล้อง
		สวยงาม ต่อเนื่องตลอดการแสดง					
	3 คะแนน	เคลื่อนไหวศีรษะ มือ เท้า การaddock					
		กอดหน้าทับ มีทักษะในจัดแถวให้	5	5	5	5	สอดคล้อง
		สวยงาม อาจติดขัด หรือปล่อยท่า 1 - 2 ครั้ง					
	2 คะแนน	เคลื่อนไหวศีรษะ มือ เท้า การaddock					
		กอดหน้าทับ มีทักษะในจัดแถวให้	5	5	5	5	สอดคล้อง
		สวยงาม อาจติดขัด หรือปล่อยท่า 3 - 4 ครั้ง					
	1 คะแนน	เคลื่อนไหวศีรษะ มือ เท้า การaddock					
		กอดหน้าทับ มีทักษะในจัดแถวให้	5	5	5	5	สอดคล้อง
		สวยงาม ไม่ต่อเนื่องกัน					

ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ

ประเด็นความพึงพอใจ	คะแนน			IOC	ผลการพิจารณา	
	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					
	1	2	3			
ด้านเนื้อหาการเรียนรู้						
1	ครูสอนครอบคลุมตามผลการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเข้าใจ	3	3	3	3	สอดคล้อง
2	เนื้อหามีความเหมาะสมกับการฝึกทักษะการรำโนราบทประถม	3	3	3	3	สอดคล้อง
3	เนื้อหาจัดเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก	3	3	3	3	สอดคล้อง
4	เนื้อหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	3	3	3	3	สอดคล้อง
5	นักเรียนได้ฝึกการทักษะการสื่อสารกับสมาชิกในกลุ่ม	3	3	3	3	สอดคล้อง
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
6	ครูสอนจากเนื้อหาง่าย ไปหาเนื้อหาที่ยากขึ้นเหมาะสม เข้าใจง่าย	3	3	3	3	สอดคล้อง
7	ครูจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียนตามศักยภาพของนักเรียน	3	3	3	3	สอดคล้อง
8	กิจกรรมที่ใช้ฝึกทักษะการรำโนราบทประมามีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน	3	3	3	3	สอดคล้อง
9	นักเรียนได้ฝึกทักษะปฏิบัติจากทักษะย่อย ๆ ไปหาทักษะใหญ่ ส่งผลทำให้นักเรียนสามารถปฏิบัติท่ารำได้	3	3	3	3	สอดคล้อง
10	การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับเทคนิคกระบวนการกลุ่ม ทำให้นักเรียนค้นพบความรู้ความสามารถของตนเอง	3	3	3	3	สอดคล้อง

ประเด็นความพึงพอใจ	คะแนน ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา	
	1	2	3			
ด้านบรรยากาศการเรียนรู้						
11	การจัดบรรยากาศห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอน	3	3	3	3	สอดคล้อง
12	กิจกรรมการเรียนรู้สนุกสนานและน่าสนใจ	3	3	3	3	สอดคล้อง
13	ครูให้โอกาสในการซักถามปัญหา	3	3	3	3	สอดคล้อง
14	ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนที่ต่างไปจากครูผู้สอน	3	3	3	3	สอดคล้อง
15	ครูส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกัน	3	3	3	3	สอดคล้อง

